

tudine misericordiam et veritatem eius
quis requireret. quasi dicat nullus
quia ibi non erit misericordia nec miser
et ideo nullus requireret ibi misericordiam
nec veritatem requireret de gaudiis
promissis

Cassio. Cum in eternis
suis possideant regna
celorum promissa sicut ipse domi-
nus apostolis suis dicit. Nunc quidem
tristitia habetis. tunc autem videbo vos.
gaudebit cor vestrum et gaudium vestrum
nemo tollit a vobis. In illa die non ro-
gabitis quicquam. Sic fit ut nemo
sacerdotum misericordiam et veritatem requirat cum
illius contemplationis inestimabili munere perfru-
antur.

Augusti.

Et quomodo nobis deus exhibuit mi-
sericordiam suam. dimittendo peccata
nostra. et veritatem suam. exhibendo
promissa sua. sic nos faciamus
misericordiam circa infirmos. circa egen-
tes. circa inimicos nostros. et veri-
tatem non peccando non abiciendo
peccatum super peccatum. Sicque pote-
rimus ad regna promissa pervenire.

Iero. In quorum plenitudine
gaudiorum ecclesia spes
ponens sub
Hugo. cum il-
licet iecit. Ite. Hugo. litera dedi-
tati celesti introduca. ero. psalmum
dicam nomini tuo. id est laudabo no-
men tuum in seculum seculi. hoc est in
eternum. Unde in alio psalmo dicit
Beati qui habitant in domo tua do-
mine in secula seculorum laudabunt te.
Sic inquit faciam illud in futuro. ut
in presenti reddam vota mea. in
baptismi et religionis que promissi
deus custodire. de die in diem.

Cassio. Reddamus ergo vo-
ta nostra in isto tra-
sitorio die ut in illa permanentate lau-
des domini eodem prestante decan-
tare mereamur. Orat in hoc psal-
mum. ecce et populus fidelis a finibus terre
quia factus est dominus spes eius.
Postea que se auditum huiusmodi
ca exultatione gratulatur quoniam in con-
spectu domini iugiter apparebit.

Iero. Psallet semper domino
laudes. cum corruptio
huiusmodi induerit incorruptioem
et mortale hoc induta immortalita-
te refullerit. Quodque nobis presta-
re dignatur ut conformes facti glo-
rie sue. erepti a corruptione mor-
tis secunde psallere mereamur in
spiritualium oblatione votorum
nomini eius qui est benedictus in
secula seculorum Amen.

Psalmus lxi

Omne deo

Nobis dicitur Titulus In fine
psalmus 58
Nicola. Ab littera david
cum de terra moab rediit in iude-
am magis volens esse in terra di-
vini cultus cum suo periculo corpo-
rali quam in terra idolatrie de dita cum
virosum suorum periculo spirituali.

Collectio. Iuxta vero spiri-
tualem intellectum
psalmus iste exponitur de viro iu-
sto qui contemptis temporalibus
ad celestia aspirat quod bene inquit h.

nomine ybithun de quo in xxxviii.
psalmo **Cassio** est enim eius
dictum est **Cassio** interpretatio
transiliens eos et amatores huius
seculi quos miles christi contempta
mundivoluptate transcendit

Hugo Est ergo sensus titu-
li psalmus iste est da-
uid prophete habitus per ybithun id est
per transiliens In fine id est in cri-
stum dominum qui est finis ad que-
tendum Intentio patris que monet
suo exemplo ut contemptis temporari-
bus ad eterna aspiremus.

Cassio Per totum hunc psal-
mum per uniuersam parte
facto uniuersum introducit fidelium qui ut
diximus secularium uiciorum transilitor
cum orbem terrarum plenum seuis uiderit
erroribus alios persecutores alios
hereticos alios uanis desiderijs im-
plicari in primo membro psalmi aiaz
suam deo proficitur esse subiectam
arguens eos qui solo nomine se-
bici desiderant christianos. dicit ergo

Quoniam **Q**uoniam uos mundi amato-
res et loquitur in contemptum
deus subiecta dei mandatis obe-
diendo **Q**uoniam perseverant quia erit
infinitum tempus significat quod nul-
lo fine claudendum est **Q**uia mea
pars hominis pro toto ponitur

Aug Ac si iste transilitor in-
uidis tanquam minantibus
ei ruina qui cum transiluisse doluerit
incedo dicat. Quatumcumque ascendam
et transiliam sub deo ero. non con-
tra deum superbiendo. **S**ecur ergo
transcendendo cetera quando ille me sub
se tenet qui est super omnia

Cassio Subbitus est utique do-
mino qui semper huilic
atque strenue illud agit quod ad eius
mandata cognouerit pertinere. **S**e-
quitur causa iustissima quae de pa-
tri subiecta sit anima. unde dicit
autem **Q**uia in ipso enim deo patre sa-
lutare meum id est christus qui re-
cedentibus salutaris existit.

Hugo **Q**uia ipse christus de-
minus est deus meus
quia me creauit et salutaris meus
quia me redemit et gubernat suscep-
tor meus **T**ranslatio romana huius
adintor **Cassi** qui nisi michi
meus. **Cassi** in mundi istius
contestationibus constituto solus
adiutorium prestabit in mundi uicia
transcendere **Hugo** a deo
potuissem. **Hugo** non mo-
uetur amplius **J**ane operacionis
pro **Jero** Iste transilitor non
suo **Jero** uult acquiescere in
iquis qui tenues hominum ac uicio-
sas mentes in noua facinora idi-
nari compellunt quos adhuc iere-
pat dicit **Hugo** **Q**uoniam
cens. **Hugo** **Q**uoniam iniqui
irruitis in si diabo temptanda per-
sequendo in hominem **I**te omne uentus
et rationabiliter uiuetez **C**ur non tunc
eat timor dei horrore futuri iudi-
cij **I**nterficiatis uniuersos et ani-
mas ustras per peccatum in eo quod uos mi-
nami in perditione **L**iquid parietis id
nato et tanquam uoi ad casum disposito
et materie **M**aces est paries de sic-
cis lapidibus absque cemento factus
depulso **Q**uia que pro impulsu dis-
soluitur **A**c si dicat uos putatis me

qui nisi michi
meus. **Cassi** in mundi istius
contestationibus constituto solus
adiutorium prestabit in mundi uicia
transcendere **Hugo** a deo
potuissem. **Hugo** non mo-
uetur amplius **J**ane operacionis
pro **Jero** Iste transilitor non
suo **Jero** uult acquiescere in
iquis qui tenues hominum ac uicio-
sas mentes in noua facinora idi-
nari compellunt quos adhuc iere-
pat dicit **Hugo** **Q**uoniam
cens. **Hugo** **Q**uoniam iniqui
irruitis in si diabo temptanda per-
sequendo in hominem **I**te omne uentus
et rationabiliter uiuetez **C**ur non tunc
eat timor dei horrore futuri iudi-
cij **I**nterficiatis uniuersos et ani-
mas ustras per peccatum in eo quod uos mi-
nami in perditione **L**iquid parietis id
nato et tanquam uoi ad casum disposito
et materie **M**aces est paries de sic-
cis lapidibus absque cemento factus
depulso **Q**uia que pro impulsu dis-
soluitur **A**c si dicat uos putatis me

non mo-
uetur amplius **J**ane operacionis
pro **Jero** Iste transilitor non
suo **Jero** uult acquiescere in
iquis qui tenues hominum ac uicio-
sas mentes in noua facinora idi-
nari compellunt quos adhuc iere-
pat dicit **Hugo** **Q**uoniam
cens. **Hugo** **Q**uoniam iniqui
irruitis in si diabo temptanda per-
sequendo in hominem **I**te omne uentus
et rationabiliter uiuetez **C**ur non tunc
eat timor dei horrore futuri iudi-
cij **I**nterficiatis uniuersos et ani-
mas ustras per peccatum in eo quod uos mi-
nami in perditione **L**iquid parietis id
nato et tanquam uoi ad casum disposito
et materie **M**aces est paries de sic-
cis lapidibus absque cemento factus
depulso **Q**uia que pro impulsu dis-
soluitur **A**c si dicat uos putatis me

Hugo **Q**uoniam iniqui
irruitis in si diabo temptanda per-
sequendo in hominem **I**te omne uentus
et rationabiliter uiuetez **C**ur non tunc
eat timor dei horrore futuri iudi-
cij **I**nterficiatis uniuersos et ani-
mas ustras per peccatum in eo quod uos mi-
nami in perditione **L**iquid parietis id
nato et tanquam uoi ad casum disposito
et materie **M**aces est paries de sic-
cis lapidibus absque cemento factus
depulso **Q**uia que pro impulsu dis-
soluitur **A**c si dicat uos putatis me

Hugo **Q**uoniam iniqui
irruitis in si diabo temptanda per-
sequendo in hominem **I**te omne uentus
et rationabiliter uiuetez **C**ur non tunc
eat timor dei horrore futuri iudi-
cij **I**nterficiatis uniuersos et ani-
mas ustras per peccatum in eo quod uos mi-
nami in perditione **L**iquid parietis id
nato et tanquam uoi ad casum disposito
et materie **M**aces est paries de sic-
cis lapidibus absque cemento factus
depulso **Q**uia que pro impulsu dis-
soluitur **A**c si dicat uos putatis me

Hugo **Q**uoniam iniqui
irruitis in si diabo temptanda per-
sequendo in hominem **I**te omne uentus
et rationabiliter uiuetez **C**ur non tunc
eat timor dei horrore futuri iudi-
cij **I**nterficiatis uniuersos et ani-
mas ustras per peccatum in eo quod uos mi-
nami in perditione **L**iquid parietis id
nato et tanquam uoi ad casum disposito
et materie **M**aces est paries de sic-
cis lapidibus absque cemento factus
depulso **Q**uia que pro impulsu dis-
soluitur **A**c si dicat uos putatis me

et paries quia paries
non murum murum
me non murum murum
solens ymaginem in
bbi uos sedm rati
fimi quali paries est
nae balens similitudo
graminis. Et de simi
ro catatas pira in
uatis me par. **H**
si paries propter
rem man non hinc
fiam del. paries in
leuip/ami q omi vitz
Legionem in hinc
u. de uolere a meo dicit
in in hinc dicit
et dicit in meo dicit
vini. Sed illi quali
tes uolunt in hinc
bre et impu p/az
hinc dicit in hinc
tiam michi dicit

cito puertere quasi parietes idma
tum a macerie muetratā sed talē
me non inuenietis qui ego suz hō
habens ymaginem dei in natura
lib? viuens scdm rācōnem a ideo
sum quasi paries erectus ad sup
naa habens similitudinē eius in
gratuitis. Et ideo sum ligat? cemē
to caritatis ppter ea in vanum labo
ratis me p dēre. **Et** tamen lip
si peccatores propter re prehensio
nem meam non dimittūt maliciā
suam sed p pccū meum. id est oē
bonū op? meū q? emo vitaz eternā
L cogitauerunt insidiose L repelle
re. v. auferre a me a idcirco L auer
xi in siti. sicut in alio psalmo dictū
est. Sitiuit aia mea ad deum fontē
viviū. Sed illi quasi fidi aduato
res voluerunt cur sum meum retar
dare et impedire p hoc q? Lore suo
benedicebāt. adulando a vanita
tatem michi suggerendo

Rico L Et corde suo maledice
bant. Imalum i hoc co
gitādo. Sed quis hęc mihi faciāt
L **Et** tamen deo subiecta esto
aia mea. Inoliva cillare noti mo
ueri aduersitatib? aut blandicijs
iniquoū a sancte cōuersacōnis p
posito. quoniā ab ipō pacia mea.

Augu. Fornax in qua fit iu
mundus. palea qua ignis accendi
tur sunt iniqui. aurum quod pur
gandum est sunt iusti. ignis quo
purgantur est tribulacō aurifex
de? est. Quis vult facio ergo auri
fex deus vbi me ponit aurifex: tole
ro L qm ab ipso pacientia mea L

HUGO A noie huius libentē
paciorabūsal. uia
ipse est deus meus. Ip creationē
La saluator me? Quia me ex me
L aduatoz meus. Lab tene opandū
a ideo. Non emigrabo. L ad exerci
tū dyaboli quia. **In** deo salutate
me. **Rico** v. tota salus mea L
um. **Rico** a gloria mea. Quia
scdm aplm. Qui gloriatur in dño
glorietur. Deus auxiliij mei. id est
dator auxiliij mei in vita presentil.
a spes mea in deo est. L de vita ete
na adipiscenda. Spes enim est cer
ta expectatio future beatitudinis
ex gratia a meritis pueniens. Et
ideo ad hanc spem inducit fidelez
populum dicens. **Operate** in eo
omnis congregatio populi. Scilicet
fidelis. Infideles enim nō habent
vnde vitam beatam sperare valeāt.

Aug? Sperate i eo. **In** tami
ni p bithun transilite i
inimicos vestros resistētes itinē vto

Glosa L a effundite coram
illo corda vestra. L p
confessione. Nolite retinere i cor
de vestro vi. **Callio** **Et** un dit
rus peccati. **Callio** . āte dñm
tor suuz qui peccata sua vberimis
lacrimis confitetur. **Vnde** i. xl psal
mo dicit. **Dec** recordatus suz a ef
fudi in me animā meam confiten
do a deuote.

Rico L Deus adiu
orando. **Rico** . tor noster in
eternum. sine cuius adiutorio nō
lum opus est meritoriuuz. **Ve** tūp
tamen. hoc non attendunt. L vani
filij hominum. Dicantur homines
vani qui non ordiant tēpora sua

ad finem debitum cuiusmodi sunt
auari spem suam ponentes in diui-
cijs magis q̄ in adiutorio dei. **F**
lios hominū dicit imitatores car-
naliter videntium. **Mendaces** fi-
lij hominum. **Cassio**. Sicut il-
li in stateris. **Castro**. Los tan-
git qui ponderibus iniquis emen-
cium decipiunt simplicitatem siue
q̄ homines sibi placentes iusti at-
q̄ vāces videri volunt cum sint de-
ceptrici mutabilitate fallaces. **Vñ**
sub **Hugo** [vt decipiāt ipsi.]
dit **Hugo** homines falsis pō-
deribus aut sub falsitate eloquen-
cie [de vanitate.] q̄ vt occultent va-
nitatem suam que est sine fructu
iusticie. In id ipsum. Id est i eo q̄
mentuntur se habere equaz state-
ram. **Talis** ergo dehortatur id est
dissuadēz dicēs. **Olite** sperare in
iniquitate. Id est in diuicijs que di-
cuntur iniquitas q̄ faciunt homi-
nes iniquos aut quia male acqui-
runtur. aut quia male continentur
aut quia male expenduntur. **Vñ**
ap̄ls ad thimoth. **Precipe** diuiti-
bus huius seculi nō sperare in in-
certo diuiciarum sed in deo viuo q̄
prestat nobis omnia abundante
ad fruēdū. **Et** si nō hētis diuicias
Rico [Rapias nolite cupis-
cē.] **Laufere** edo aliena per
violenciā diuicie si af. no. cor ap.
Ponendo in eis spem a finem vlti-
mū quia ita deducūt ad gehenne
interitum. **Pā** beatus cuius est do-
minus deus spes eius a non resper-
it in vanitates a in **Cassio**.

Nō damnat largas diuicias q̄b̄
dispensatio modificata prestat
Inde enim egentibus subuenitur
inde reficiuntur egroti. inde paupe-
rum nuditas operitur. **Inde** plures
ad celorum regna pueniūt. **Con-**
tra q̄ diuicijs cor suum apponit. au-
rum non vult expendere in bonos
v̄sus sed patrimonia cupit semp
augere. a dum ibi spes tota repo-
nit fames eorū rerū semp auget
Hugo Deinde reddit causā
predicorū vide licet
q̄ aliena non sunt rapiēda a q̄ di-
uicie non sunt diligende quia de-
eo q̄ iustus est punit malos. **Et**
quia misericors est premiabit bo-
nos. **Vñ** dicit. **Emel** id est im-
mutabiliter quia firma est eius se-
tentia. **locutus** est deus. per pro-
phetas. per filium a per ap̄los.
Et i ista stabili locutione. **duo** hec
audiui. que sequuntur. **quia** po-
testas dei est. **ad** puniendū. **a**
tibi domine misericordia. **ad** p̄mi-
andū plus q̄ merita requirant
he duo manifesta erunt in te. **q̄**
tu redēs vnicuiq̄. **tam** bonis q̄
malis. **iuxta** opera sua.
Rico Sicut iustus iudex qui
malum impunitum. sic non aliq̄d
bonum irremū. **Hugo** **Vñ** di-
neratum. **Hugo** at duo
hec quia omnia que scribuntur in
sacris paginis de deo ad eius mise-
ricordiam a iusticiam reducuntur.
Iuxta illud psal. vñ. **se** vie domi-
ni misericordia a veritas requiritur
tibus testamētū eius a testimonia

eius. Quasi dicat. Si perquiras p totum vetus a nouum testamen tum quicquid inuenies ad miseri cordiam vel veritatem pertinebit

Cap. Respiciamus in hoc psal mo sententiam luminis quasi quasdam relucere candelas lapat fides. choro uscat veritas qua debet christianus populus intuci ne mundi istius tenebris obceca tus. recte fidei tramite; non sequatur. abscedat error tenebrosus pec catorum. dolositas iniquorum co quiescat. vanitas hominum; secula rium deseratur. a fallacia mundi co tempnatur. Non ingenio. non in seculi dignitatibus presumat sed in vera sapientia spes ponatur que omnis erroris via **Collect**

Et priusq tempus recipiendi pre mia adueniat pro meritis. studea mus transire de vicis ad virtutes de mundo hoc ad deum. qui nos a iudicio mortis eripiat. nosq sibi quasi aliuos proprios subdat. co for: meq suo corpori factos eterne felicitati misericorditer associet. q tinus cum suis fidelibus sine fine feliciter gaudere valeamus ipso prestante cui est hono: a gloria in secula seculorum Amen

Psalmus lxxii

Deus deus me us ad te de luce vigilo. **Rico.** Ad litteram dauidi fecit

hunc psalmum quando fugiens a persecutione saulis habitabat in desertis iudee sterilibus a asperis propter quod deus faciens cum temptatione prouentum consola batur eum illuminationibus suis cuius psalmi titulus est. psalmus dauid cum esset in deserto ydumee.

Hugo In preacti psalmo egit de transihente ca dica a transitoria huius mundi sed quia non potest homo subito omnia huius mundi temptamenta tran silit eo q incolatus eius prologa tur. Idcirco agit h de viatore que in deserto huius mundi oportet multas tribulationes sustine an teq ad patriam possit peruenire. **It** ergo sensus predicti tituli tal psalmus iste est dauid id est cuius libet fidelis agens de hoc quod sus stinet cum esset id est dum morat in deserto ydumee id est in hoc mu do derelicto a deo a in terrenis glo riante. ydumee vero terrena inter pretatur. **Intentio** psalmiste e nos monere vt recte conuersemur i me dio nationis prave a peruersae Ec clesia igitur seu quisq fidelis cum de fiderio festinare ad deum conten dens quomodo se habeat in deser to huius mundi exclamat dicens

Deus. **Glosa** omnium p creationem qui es deus me us. per cultum a desiderium sacra per hanc geminationez exprime affectum pie deprecationis. ad te de luce. id est diluculo aut p puri tatem conscientie que lux dicitur sicut mela conscientia tenetee di

cū iuxta illud apostoli **F**uistis aliquādo tenebre. nūc autē lux in dño
August L. **v**igilo est sompnus anime et sompnus corporis. **S**omnum corporis omnes debemus habere quia corpus nostrum fragile non potest dñi sustinere animam vigilantem et intentam in actionibus. **I**deo deus donavit somnum corpori quo reparantur membra corporis ut possit vigilantem animam sustinere. **I**llud autem cauere debemus ne ipsa anima nostra dormiat. **M**at⁹ est sompnus anime hoc est obliuisci deum suum. bonus est somnus corporis quo reparatur validitas corporis. **S**omnus anime est obliuisci deum suum de quo sōno dicit apostol⁹ **S**urge qui dormis et exurge a mortuis et te illuminabit christus. huius autem vigilancie causam ostendit cū subiungit **Aug.** L. **S**tuit anima mea. **A**lius desiderat aurum et argentum. alius desiderat possessiones et famulias. **Cassiodor.** **S**ed anima fidelis sicut deum quādo mādāta eius et virtutes sanctas quas sacra scriptura commendat ardentē concupiscit et quando desiderat ipsum videre a quo bonorū omnium fluentia constat emanare. **I**psa enim anima culta rebus et lectibus. desertum estimat mundū quia semper estuat. semper sicut donec ad fontem illum misericordie diuine peruenire mereatur. **A**ddidit quoque [quod] multipliciter et istud

hic ponitur pro multiplici de se
du **S**icut etiam tibi caro mea.]
Iero quia plus sustinet caro quam anima. Nam quis anima per cogitationem crucietur in corpore. corpus tamē sustinens aforis tribulationes. tormenta vigilias ac egestatem et egrotationem in fame siti et nuditate vult liberari id est deponere mortalitatem. **V**n de apostol⁹. **M**iserias corporales deplangēs exclamat ad romanos xij. b. **I**nfelix ego homo qui me liberabit de corpore mortis huius. **Aug.** Quā multipliciter caro laborat tam multipliciter sicut. **Hugo** L. **I**n terra et vbi. **d**eserta hoc est in mundo isto qui sterilis est non faciens fructum bonorum operum. **L**inua. **N**on habes viam veritatis quoniam fallit promittens vitam et inducit mortem. **L** a ma quosa. **S**i ne vbertate gratie et humore lacrimarum. sic enim in tali sterilitate et penuria spirituali. **I**n sancto videlicet desiderio vel per sanctum desiderium. **A**pparui tibi. **S**ic est me presentavi. **V**t viderem virtutes tuas. **S**ic est misericordiam tuam. **E**xperire in presenti vita quia iustificas ipsum. **L** a gloriam tuam. **I**n futuro vbi sedes ad dexteram tuam patris. **Q**uoniam melior est misericordia tua super vitas.]
Augustin⁹ **M**ulte sunt vitae humane alio ligit sibi vitam negociandi. alio vitam rusticandi. alio vitam ferocandi. alio vitam militandi. alio

alius hanc alius illam. Sed deus
 vnam vitam pmitit que est eterna
 a illam non dat nobis propter me-
 rita nostra sed propter misericor-
 diam. **Cal.** Misericordiam dicit
 suam. **Cal.** domini premia q̄ s̄a
 ctis suis larga pietate pmitit i vi-
 ta eterna que longe potior est avi-
 ta presenti. **I**ta vita innumerabiles
 erumnas possidet. **I**llam tranquil-
 litas eterna comitat. q̄ vita eterna t̄a-
 tū distat a mūdi luce q̄ntū tormē-
 ta p̄nt ab eterna rege diserepare.
Dicē q̄ martiz casue mortē huius
 seculi libenter affectant quia noūt
 pro isto iterū tempali perpetue
 se esse victoēs sicut dicit apostolus
Non sunt condigne passionēs hu-
 ius temporis ad gloriam futuram
 que reuelabitur in nobis. **P**ost
 tanta beneficia misericordie viri iu-
 stus vel ecclesia deuote laudis ob-
 sequium pollicetur dicens

Rico. Labia mea laudabūt
 te. **Hic** cuq; gratiarum
 adione pro consolacionibus tuis
 mibi exhibitis. **I**te benedicam
 te in vita.

Aug. Quid ē vt mise-
 mea. **Aug.** rior die tue tri-
 buam vitam meam in qua te lau-
 do non meis

Callio. Bnedic
 meritis. **Callio.** ei vnus
 quisq; i vita sua perfecte deus quā-
 do bonis operib; i hac luce vsatur

Hugo. Et quia bene viuere
 tencio sit pura ab iam gloria. **I**o
 subdit. **Q**ui nomine tuo. id est ad
 honorem nominis tui. **L**euabo ma-
 nus meas. **P**er manus opera in

intelliguntur. **M**anus leuat qui be-
 ne operatur amore celestium bono-
 rum. **V**nde apostolus v ad thi. v
Volo viros orare in omni loco le-
 uantes puras manus sine ira et
 disceptatione id est cōtentione. **S**z
 quia i laude dei necessaria est deuo-
 tio. **I**deo consequenter petit eaz di-
 cens. **I**te adipe a pinguedine
 repleat anima mea. **A**dipes sunt
 viscerum crassa velamina. **P**er adi-
 pem qui est i intestinis significat
 deuotio mentis interior q̄ debz deo
 offerri. **V**nde leuitici. iij. Omnis ei
 adeps domini erit. **P**er pinguedi-
 nem que est in carne significatur
 exterior hilaritas in opere que eti-
 am domino offerri debz sicut dicit
 apostolus v ad cho. iij. **H**ilarem
 datorem diligit deus. **S**icut em̄ an-
 tiquitus adeps a pinguedo place-
 bant deo. **I**ta spiritualiter in nris
 sacrificijs spiritualibus deuotio
 mentis a hilaritas operis placēt
 ei. a ideo petit iste animam suam
 his repleti. **E**t quia anima sit eple-
 ta eructat laudem dei. **I**te subiungit
Rico. **I**te labijs exulta cōnis
 laudabit os meum. **S**ci-
 licet nomen sanctum tuum quia de
 tantis beneficijs non ero tibi ingra-
 tus. **I**te memor fui tui sup stratum
 meum i matutinis meditabor
 in te. **A**liqui textus habent si me-
 mor id est q̄a memor fui tui supe-
 stratum meum. **H**oc est de nocte.
 etiam in matutinis hoc est de ma-
 ne meditabor. **A**c si dicat. cogitauit
 de tua bonitate atq; de tuis benefi-
 cijs nō solū de die sed etiā de nocte
 viij.

Castiod Vel p stratum in
q̄ quiescimus in
telligitur prosperitas a quies. Si er
go memor fui tui te laubādo in p̄
peritate a quiete. quanto magis in
matu

Glosa in hūc gratie
timis michi illucens
L quia fuisti adiutor meus. In pe
riculis huius seculi. **Et** dicitur
In melamento alarū tuarū exultabo.

Rico que sūt protectio a ma
lis. a directio in bonis. L
adhæsit anima mea post te. vt te
sequatur feruenti dilectione. **Et** iō
L me suscepit dextera tua. v̄ gratia
vel p̄piciatio tua in sua p̄tectione.

Aug Quis enim p̄tinens ad
cristū non varijs tem
ptationibus agitur a quodādie
agit cum illo dyabolo a angeli
eius vt peruertatur qualibet sug
gestionem vel cupiditate aut p̄missi
one lucris vel terrore damni vel pro
missione vite. vel terrore mortis v̄
alicius potentis inimici eius. aut
alicius potentis amici eius. omni
bus modis instat dyabolus quem
admodum nos peccatē faciat sed
non timeamus quia sub p̄tectione
ne domini nostri ihesu xp̄i sumus

Rico p̄pter q̄d ipsi vero. L de
mones. In vanum que
suerunt. L p̄dere. L animam meā. sed
non impune quia exigēte sua ma
licia. introibūt in inferiōra terre. L
in carcere infernali qui est locus de
bitus eis. L tradent in manū gladij.

Iero Hoc est in p̄p̄tuitate
tormentorum. **Hugo**
L partes vulpūm erunt.

Rico quia sociabuntur cum
hominibus fraudulen
tis cum quibus damnabuntur.
**Iuxta illud. Mat. xxv. Ite maledi
cti in ignem eternum qui parat⁹
est dyabolo a angelis eius**

Collect **Aug** a **Castiod** v̄
exponunt vt sit vox christi dicitis
de iudeis. L ip̄si vero in vanum que
erunt. L extinguere. L animā meā. L

Casti quādo falsis criminib⁹
sanguinez meum effū
dere decreuerunt sed non potuerūt
implere quod voluerunt. quia cri
stus tertia die **Augusti**
resurrexit

Et quia christum occiderunt ne p
derent locum a gentem id est terrā
eorum. **I** dicitur introibūt in inferi
ora terre. **Q**ue sunt inferiōra terre. e
terrene cogitationes. **O**mnis em̄
qui contra salutē suā cupit terre
na est sub terra. qui terram sibi p̄
posuit a se sub eis terram fecit. L tra
dentur in manus gladij.

Castio Tradita est in manū
gladij gens iudea q̄n
do eam principes romanorum **Ti**
tus a **vespasianus** cede icend ioc⁹
vastauerunt. L partes vulpūm erūt
L **Hoc** factū est quando in illa **Je**
rosolimitana vastatione cadaue
ra iudeorum remanserunt sup ter
ram ad escam vulpūm fēcūm q̄
reliquarum. **Et** merito. **V**t qui in sū
dolarum maliciam transferunt fe
raram fierent esca subdolarum q̄
les sunt vulpes que fraudibus ci
bum querunt. **Hugo** **Et** nume

rans penis malorum consequent
ostendit premia iustorum dicens
Iero **Ex** vero videlicet xps
qui est rex regum letabi
tur in deo patre post resurrectio
nem a quia cum ipso erunt eius
membra. **I**deo subditur et lauda
buntur omnes qui iurant in eo

Nico christiani qui i bap
tismo seruire deo pmitt
tunt a fideliter adimplent

Cassiodor Cū sancti dei
christuz lau
dant ipfi sunt sine dubitatio e lau
dabiles quia non possunt precō
mia eius digne narraē nisi qui ad
palinā indulgentie meruerunt p
uenire reddat causam leticie unde
a rex letetur in deo a laudetur om
nes qui ei promissionis sue deu
cōez fideliter impleuerunt dicens

Hu obstructū ē. id ē obstrue
tur. **O**s loquentiuz iniqua
hoc adimplebitur in extremo in
dicio **O**s enim detractorum a blas
phematōrū populi fidelis obstru
etur qui hic iniquis locutionib?
delectantur. **U**nde a regum. ij. **I**m
pij in tenebris conuiescent a psal
mus. **O**mnis iniquitas oppilabit
os suū **A**ug⁹ **I**gitur karissimi

um **A**ug⁹ gratias agamus
domino nostro qui nos in deserto
huius seculi non desit. dando no
bis qd carnis a anime necessariuz
est **E**t quando nos aliquibus ne
cessitatibus erudit vult vt ampli
us illum diligam⁹ ne forte aliquā
do illuz obliuiscamur **S**ubtrahit
nobis aliquando que necessaria

sunta attrahit nos vt sciamus qd
pater a dominus est a non solum
blandiens sed flagellans

Collector **S**tudeamus ita
q de luce vigila
re ad ipfū atq in hoc arido deserto
fitire fontem vite sic in sancto desi
derio cor rostrum laudet deum. et
benedicant eum labia nostra vita
nostra opē nostra **S**it pinguedo
deuocionis in corde. hilaritas in ac
tione ac memores simus dei a spe
a mane. sit gaudiuz nostrum in ip
so. adhaereat illi toto mentis deside
rio anima nostra. **C**auemus ex
empla malorum qui peunt. qua
tinus indulgentie gratia del munere
pcepto possim⁹ in celesti regno gau
dere cuz christo qui est benedict⁹
in secula seculorum Amen.

Psalmus. lxiij.

Araudi deus
Nicola **A**d litte
mū istū dicit⁹ dō fecisse loquēs in
psona daniel quez ipē dō puidie
mittēbū i lacū leonū a ite diuinit⁹
liberāduz. **A**llegorice vero p dani
elez qui dicitur vir desideriorum fi
guratur christus de quo dicit ag
gei. ij. **V**eniet desideratus cūctis
gentibus. ipse vero per inuidiam
fuit morti traditus sicut daniel
pre inuidia fuit missus in lacum
leonum **E**t in agonia imminentis
passionis positus orauit ad prēz
de cui⁹ passiōe a oratōe exponitur

presens psalm⁹ Cuius titulus ta-
lis est. In finem psal. dauid

Cassio. Cui⁹ tituli vba sicut
sepe didū est abso-
lute referunt ad xpm q̄ locuturus
est p̄ totū hunc psalmum. qui sex-
tus esse cognoscitur horum q̄ pas-
sionem a resurrectionem eius bre-
ui relatione.

Hugo Intencō
contingunt. ne enim
hortatur nos vt in tribulacōnib⁹
spem habeamus in christo q̄ pas-
sus est pro nobis.

Cassio. Rex igit̄
nostrum dñs christ⁹ a pte huma-
nitatis assumpte postulat vt eius
exaudiatur oracō a a ppli iudaici
timore liberetur docens quō nos
in tribulacione cōstituti orare de-
beamus. Ait ergo.

fraudi deus. pater. orationē
meam cum deprecor. a timo-
re inimici eripe animam meam. Trā-
slacio romana habet. Fraudi deus
orationem meā cum tribuloz. nō
postulat vt minime pro oim salu-
te moriatur sed vt a timore ppli p-
sequentis anima erepta sancte dis-
pēlacōis sue cōpleat passionem.

Nico. Orauit enim patres di-
cens. Trāseat a me ca-
lix iste. Et exauditus fuit in sua re-
surrectōne in qua corpus habuit
ipassibile a immortale. Vnde con-
sequēter subdit. Rote xisti me
a conuentu. hoc est a consilio iude-
orum. malignantium. id est ma-
chinacium contra me malū a hoc eē
ope cōplentūz. Vñ subdit. La ml-
titudīe operantiū iniquitatez. p-

tedus est plane a conuētū malig-
nantium quia dum illi cum crede-
rent cōmunē mori resurrectionis
eius gloria probantur esse cōfusi.

Collect. Sequitur quō iudei
opati sunt iniquitatē
in xpo cum subditur. qz exacu-
erunt vt gladiūz linguas suas.

Cassio. Clamantes Crucifi-
ge eum. ge crucifige eum. In-
uicem quippe rei facti sunt sceleris
plata sententia. nec interest q̄ occi-
dat si innocentē aliq̄s occidendūz
esse pronunciat. Sequitur.

Hugo. Litenderūt arcū. vñ
fidias occultas pane-
rūt qñ eū a iuda discipulo emerūt
xxx. argētels a hō appellat. rem a-

Cassio. vt fieret traditor quī
rā. eius videbatur fuisse
discipulo. O res amara a oī felle de-
terior cōuiciū ad p̄dicōnē discipu-
lū ad necē cōseruatore m pecunie
premio subito fuisse corruptum.

Hugo. Ad hoc itenderūt ar-
cū vt sagittēt. vñ vt
infricāt. Li ocellis. vñ latens scdm
eorū opinionē. Lima culatū. vñ cū
stū innocentē qui sol⁹ fuit agnus
sine macula peccati. Vbitō.

Aug. vñ inuidiose q̄ inopināte
q̄ n̄ puise sagittabūt eū.

Nico. Sagittis linguarum a
paulo ante eū honoraueūt dicen-
do. Benedic⁹ q̄ venit in nomie dñi
rex iste. a non timebunt. f. d. cum
neqz tantum.

Aug. O cor duz
scel⁹ p̄petrare. occidē vel
le hominem q̄ mortuos suscitabat

[firmavit] **Cassi** obstinaverunt sibi] **Cassi**. durissima L sermonez neq[ue]] quando dixerunt Reus est mortis. Sive quando p[er]fessi sunt. Sanguis eius sup nos a super filios

Hugo In tan nostris obstinati fuerunt q[ui] nec ipse iudex p[ro]lat[us] potuit eos dissuadere mortem cristivnde lauit aqua manus dicens. Innocens ego sum a sanguine iusti hui[us] Nec tantu[m] obstinatos sed a astutos in malicia eos fuisse ostendit dicens L Arrauerunt ut lid est qualiter L absconderent la

Rico id est insidias queos] **Rico** quia inter se t[er]rauerunt quomodo ille sum de lo tenebant occiderent. Mat. xxvii. L dixerunt quis videbit eos.]

Hugo quia putauerunt q[ui] deus non videret eos a etiam q[ui] homines non p[er]irent christu[m] tantu[m]m[od]o

Cassio hominem putantes a ideo malignitatem suam no[n] credebant agnoscere. Sic describitur co[n]suetudo peccantium. Omnis enim q[ui] dolum parat. hominem se fallere putat ut possit ad suas nequicias p[er]ire

Augusti cor hu[m]anum manu[m] q[ui]re tibi dixisti Quis videt me cum ille videat qui

Hugo Consequenter ostendit iudeos ex mag[is] deliberatione illud scelus perpetrasse. b. L. Crutati sunt iudei. scilicet

Glosa quomodo accusarent iustum per falsos

Nes vel quomodo illum occiderent per multas vias eius morte[m] q[ui]retes

Aug dicebant enim non tra datur per nos sed p[er] discipulum suu[m]. non occidatur a nobis sed a iudice totu[m] nos faciam[us] a nil fecisse videamur. Simulata equitas non est equitas sed duplex iniquitas quia a iniquitas e[st] a simulac[us] Quanto acutius sibi ex cogitare videbantur tanto magis deficiebant quia a luce veritatis et equitatis in p[ro]funda consiliorum malignorum demergebantur a io[n] defecerunt scrutantes scrutatio.]

Hugo id est licet diligenter scrutarentur tamen fraudati sunt ab intentione sua.

Rico Querebant enim extingui ip[s]ius nome[n] q[uo]d magis fuit clarificatum per suam passionem propter quod certario videns signa in eius passione fecit dixit Mat. xxvii. Vere filius dei erat iste Et multi de assistentib[us] p[ro]cucientes p[er]t[er]a reuertebantur ut h[ab]eret. Mat. xxviii. Quod autem iudei a sua intentione defecerunt patentur ostenditur cum subiungit L Cedit homo. scilicet christus de q[ui] in alio psal. dictu[m] est. No[n] natus e[st] in ea. ad cor actu[m]. v. ab consilio p[ro]fundo a secretu[m] ut dicit

Aug Na[m] voluntarie a cecidit ad passione[m] p[er] fecit p[ro]fundu[m] dei secretu[m] q[uo]d disposuerat filiu[m] suu[m] pati p[ro] redemp[ti]o[n]e[m] m[un]di

Hugo Accedit q[uo]d ho[m]o crist[us] ad passione[m] a t[ame]n non extinguit nome[n] ei[us] Vn[de] sequitur a L

exaltabitur. In resurrectione quia
humiliatus fuit homo in passione

Cassio Exaltatur autem deus
non quantum ad se
ipsum sed quantum ad eum apud quem
maior cognitio de deo habetur. In
hoc enim quod Christus creditus est deus
a multis gentibus magnificatus
est et exaltatus.

Hugo Consequen-
ter irridet propheta
in deos de duobus. Primo
de eo quod factum non potuerunt nocere
efficaciter Christo. Unde dicit. **S**ag-
gitte puulorum facie sunt plage
eorum. Hoc est plage eorum quod
Christo intulerunt facie sunt sic se-
stuce id est inanes. Solent enim pu-
uuli facere arcem et trahere se stucas
studio ludendi tanquam sagittas. **Idem**

Cassio Secundo irridet eos propheta
ex hoc quod ne ex verbo potu-
erunt ei nocere. Unde dicit. Quia in-
firmate sunt contra eos lingue eo-
rum. Quia viderunt eum postea re-
surgentem de sepulchro quem pri-
us de cruce posse descendere non cre-
debant. Unde ecclesia in derisione eo-
rum cantat. Dicant nunc iudei quomodo
milites custodientes sepulchrum
provident regem. Et postea se qui-
tur. Aut sepulchrum reddant. aut re-
surgentem adoret nobiscum.

Cassio Quoturbati sunt ad
penitentiam. Omnes qui vi-
debant eos. et qui intelligebant iudeos
eos et confusos eo quod de fecerunt viden-
tes Christum resurrexisse. Et hi quoturba-
ti ad penitentiam dixerunt ad apostolos.
Quid faciemus viri fratres. De quibus
tria milia credentium baptizati sunt

et habetur ad uerbum. **Q**uoniam omnis
homo. Omnis homo hic intellige-
ndus est non ille universalis sed qui
in iudicium futurum considerata
domini potestatem formidat. **N**am ut
intelligas hoc tantum de fidelibus
dici vide quod sequitur. **A**nnun-
ciauerunt opera dei. scilicet glori-
am resurrectionis. agnitionem in-
fractione panis. ascensionem in ce-
lis. varijs linguis locutos fuisse
discipulos. et cetera que per apo-
stolos suos post resurrectionem su-
am dominus saluator ostendit.

Ita enim annunciauerunt pre di-
cando diuersis gentibus. Quia facta
eius intellexerunt. **U**tique intellexe-
runt diuina esse quia talia imple-
re non poterat humana fragilitas.

Rico **E**xaltabitur iustus in
domino. per Christum
redemptus. Quia sperabit in eo. id est
per ipsum ad gloriam venire. **E**t
laudabuntur omnes re dei corde.

Cassiodorus **R**ecti cor-
de sunt qui
per rectas semitas domini gradi-
untur in obsequantia mandatorum
dei. Tales enim redduntur semper
laudabiles quia a domino in lau-
dantur et ab ipsa veritate laudantur.
Quid enim laudabilius quam ab ip-
so iudice in conspectu omnium au-
gelorum gloriose desiderante au-
dire. Venite benedicti patris mei
percipite regnum quod vobis para-
tum est ab origine mundi.

Aug. **E**pa fratres semper diximus quod
ita sunt corde que omnia quecumque
in hac vita patiuntur non ea tribuunt

insipientie sed cōsilio dei ad medi-
cinā non presumūt de iusticia sua
vt putent se iniuste pati quod pa-
ciuntur. aut ideo esse deum iustuz
quia non plura patitur ipē qui
plus peccat. Tu enim qui patris
noli zelari in peccatores quia nō
patiuntur non infirmantur non
tribulantur in hoc mundo. Nouit
deus quid tibi donz. a quid tibi sū-
trahat Quod tibi donat ad conso-
lationem valeat non ad correctio-
nē. a quod tibi subtrahit ad tole-
ranciam valeat nō ad blasphemiam.
Si autem blasphemias et dis-
plicet tibi deus a tu tibi places p-
uerso corde a distorto es. Si lauda-
buntur omnes recti corde profedo
damnabuntur puerso corde Duo
tibi preposita sunt elige cum tem-
pus est Si recto corde fueris ad dex-
teram eris a laudaberis. Quomo-
do. Venite benedicti patris mei p-
capite regnum. Si autem puerso
corde fueris si prouidentiam dei ir-
riferis si dixeris in animo tuo. Vē
nō curat deus res humanas Si cu-
raret nunquid ille latro ille vsura-
rius ille tyrannus tantum habe-
ret. a ego innocens indigeret. Per-
uerso corde factus es veniet iudici-
um extremum apparebūt omnia
propē que ista faciat deus. Et tu q̄
noluisti in hac vita dirigere cor tu-
um ad rectitudinem dei a te ad dex-
teram preparare vbi laudabuntur
omnes recti corde. eris ad sinistra
vbi tunc audies. Ite maledicti in
ignem eternum qui patus est dia-
blo a angelis eius. **Collector**

Hec karissimi audientes cordiga-
mus vitam nostram non zelum?
in peccatores qui prosperantur in
hac vita sed magis timeam? deuz
no **Iero** qui nobis prestare
suz **Iero**. digne ē vt sagittis
iniquorum liberi ab arcu falsitatis
erepti mereamur ab eo protegi q̄
sanctis omnibus prospere salutis
gloriam tribuit immortalitatis
ad quem nos perducere dignetur
qui est benedictus in secula seculo-
rum Amen.

Psalm? lxvii
Et decet dñs

deus in syona tibi.

Quico Iste psal.
iuxta litterā
ē grātū actio iudeorū p reditu cap-
tiuitatis babilonicę quez predixit
Jeremias a pro tēpli reedificatio-
ne quā dauid puidit in spiritu. Et
de hoc fecit hunc psalmum Cuius
titulus **Cassio** In finez psal-
talis ē **Cassio** mi dauid cā-
ticū **Jemie** et **ezechielis** de populo
trāsmigriōnis cum incipet p̄ficia
Alto cōs dicitū ē q̄d significet In
fine psalmi dauid. restat vt sequē-
tia dicere debeamus. Cum popul?
hebreorū ex ciuitate iherusalē p̄p̄-
siam inobediētiā captiuus in
babiloniam a caldeorū gente du-
cētur **Jeremias** a **ezechiel** p̄phete
dixerunt eos post .lxx. annos in
sua patriam esse redituros eū
sanq̄ ab hostibus iherusalem
meliore statu reparaturos

Hugo Et quia iste populus magnum gaudium habuit cum inciperet proficisci id est reuerti de babilonia in iherusalem. **Ite** hic psalmus dicitur canticum **Augusti** Sed quoniam sicut dicit apostolus hec in figura contingebant illis scripta autem sunt propter nos de tempore enim noscitur captiuitate nostram

Cassio que babilonia id est peccatis facientibus in dyaboli potestate tractamur. **Augu** Delemus ducimur enim noscitur re reditum nostrum de babilonia in iherusalem. Hoc est de culpa ad gratiam de vicijs ad virtutes. Duas istas citates faciunt duo amores. **Iherusalem** facit amor dei babiloniam facit amor seculi. Interroget ergo se quisque quid amet et inueniet unde sit ciuis. Et si ille se inuenierit ciuem babilonie extirpet cupiditatem plantet caritatem. Si autem se inuenierit ciuem iherusalem tollet captiuitatem speret libertatem.

Cassio Unde hic psalmus exponitur moraliter de populo fidei qui peccata seculi deseruit et reuertitur ad dominum saluati. **Hugo** propheta igitur in persona populi christiani pegrinantis in mundo a reuertentis per penitentiam ad deum in laudem saluatoris protulit dicens

Et dicit ymnus deus in syon. **Ac** si dicat Redundus est de babilonia id est de confusione pec-

catia mundi ut in syon et in ecclesia militante reddatur laus deo debita. Ab his ergo qui exierunt de peccato ad gratiam decet laus deum quia non est speciosa laus in ore peccatoris sicut dicitur ecclesi. xv. Et vere te decet ymnus quia tu es dignus iustus bonus quod inuit ecclesia quando cantatur. Vere dignum et iustum est equum et salutare. Et etiam post psalmos Gloria patri et filio et spiritui sancto. **La** tibi redetur totum in iherusalem. In baptismo renunciaui sathanae et tradidi deo corpus et animam meam pro votum fidelitatis. **De** votum profoluet de plenarie in iherusalem id est in eterna beatitudine cum hoc corpus mortale induerit immortalitatem et incorruptionem. **Et** ut hoc implere possim. **A**audi deus orationem meam. **Ut** quod tibi promisi in baptismo persolueris possim in resurrectione mortuo. **Quia** **La** ad te omnis caro id est omnis homo.

Cassio A parte totum signi ficans per figuram syon dicitur. **Veni** et in iudicio finali. **Sic** enim de illo iudicio dicit apostolus. **Omnes** enim stabimus ante tribunal christi ut recipiat unusquisque propria corporis prout gessit siue bonum siue malum.

Hugo **Verba** in quorum gerentis et eue persuadentis ac ade excusatis se. **Pr**uauerunt super nos id est fuerunt causa que exhereditati sumus de paradiso dei. et in hoc exilio positi. **Unde** necesse habet?

exire a ad patriā redire. Sed sicut dicit hō est spūs vadēsa non rediens & per se potest in peccatoz ire sed per se non potest de peccato redire. Ideo ostendit q̄ ex dei misericordia p̄cedit reditus iste non ex nostra iusticia unde dicit [a impietatibus nostris tu p̄cipialeris]

Hugo vsq̄ in finem nos sic fuissem⁹ in errore nisi tu p̄cipius fuisses nostri qui nos sanguine proprio mercuratus es etiam post bap

Rico impietatib⁹ nostris tu p̄cipialeris. Sans nobis locum penitentie de

Hugo et quia deus peccatis omnes ad regnum vocat s̄ nō omnes p̄ueiunt

Ideo subiungit **B**atus quez elegisti per gratiam tuā de mundo. a assumpti. In futuro i sorte s̄ adorum tuorū. Nō ei p̄desz electio nisi se queretur assumptō. Judas emz fuit elect⁹ sed nō fuit assumptus s̄m illud. **Jo. vi.** Nōne vos. xij. elegia vnus ex vobis dyabolus ē. Talis autē elect⁹ a assumptus in habitat in atris tuis. In celesti iherim qm̄ appellat atria p̄pter plenitudinem. Ibi est enim plenitudo omnū bonorū. Vñ se q̄t. Replebimur in vobis dom⁹ tue. Unde i alio psal. dicit. Saccabo cum appauerit glo

Cassio. De quira tua bus tuis dicit ap̄ls q̄ oculis non vidit nec auris audiuit nec in cor hominis ascendit que p̄pauit deus his qui diligunt eum Sed q̄a fas est pro parte loqui audita. dom⁹

ei⁹ bona sūt. tricōitari⁹ septagenari⁹ a cētinari⁹ fecis que ibi sc̄is suis fidelibus dñs pollicet. L sem̄ ē templum. **Hugo** Celestis gl̄e i q̄ tuū. hitāt s̄ in m̄ab i le i eq̄tate. In i eq̄tate p̄cipia cōs̄ gaudii. Vñ ad cho. xv. sup illd̄. Stella differt a stella i claitate dic

Glosa eit s̄ad⁹ i impari daitate p̄ gaudiū. In cātat eccā. Aie s̄ad⁹ sūt coeq̄les. Et vt ad tante b̄titudis p̄mia veni re valea

Rico et audi nos mus. **Rico**. deus salutaris n̄. v saluator noster sine cui⁹ auxilio nihil to

Hugo Ac si dī m̄ possum⁹. **Hugo** cat. **O** cri ste nos ex tēplū tuū celeste adhuc p̄grinātes audiret itrodeas nos nō nostris meritis s̄ tua mia quia te fecit nostrz salua torē q̄ etiā es

Cassi. v oim q̄ uiuum terre. **Cassi**. habitāt in tra. a i mari lōge. h̄o ē q̄ hitant in ifulis maris vel in mari lōge h̄o est in toto mūdo. **M**ari q̄ppe rē cōpatur hic mund⁹ qz falsitatibus amar⁹ est. fluidib⁹ diabolicis que auicioū temptacōnib⁹ cōmouet. Oim ergo spes es qm̄ cunctis fidelib⁹ eterna premia cōpromittis

Hugo In hoc q̄ tu es. **R**e parans. hoc est ordi nās. mōtes. v ap̄ los ab p̄dicādū i oēz tram a i fines orbis terrarum qui montes dicunt propter eminentiam virtutum. Et quia primi susceperunt radios solis id est doctrinam christi orti in hoc mundo quos p̄pauit i virtute tua.]

Cassi. q̄ p̄ eos fecisti miracu-
la magnauit i maḡtudine v̄bi inere-
dulos ouerterent a f̄d̄orū am̄ā
cōe corda durissima mollirent. S̄z
quē admodū hoc p̄pauerit conse-
quēter exponit dicens. accidit̄ potē-
tia. q̄ indutus maiestate sua. hu-
manitas enim dñi v̄rbi potēsta-
te precincta est vt qd̄ hō nō hūit
virtus diuina prestaret. Deinde
post q̄ p̄ allegoriam montium
dixit ap̄ los esse prepatos nūc ex-
ponit quid per eos dominus fuit
operatus dicens. qui conturbas
profundum maris. corda impio-
rum dicuntur profundum maris
profundius mersa in mari h̄seli

Hugo Horum corda dicit
conturbata id ē ad
penitentiam mota per predicatio-
nem a miracula apostolorum per
quos etiā conturbas. sonus flu-
uium eius. id est ip̄tuosas p̄ri-
cipum mundi huius contradi-
ctio nes quorū aliqui conuerteban-
tur ad fidem de quibus subditur

TVrbabuntur gentes. ad pe-
nitentiam. a timebunt. de cōmu-
ni populo multū. qui habitāt ter-
minos. id est ybiāq; terrarum
a hoc. a signis tuis. quia visis sig-
nis miraculorū ad fidē sūt ouersi

Nicolaus Et quia aliqui
exiunt de pecca-
tis in matutinis hoc est in tempore
iuuentutis et aliqui in v̄spe sene-
ctutis. Ideo subditur. Exiit. id ē
conuersio quorūdam de peccatis
erit. matutim. in tempore hoc est in
uentute. a. aliquorū. in v̄spere.

seneclutis a horum exitus. delecta-
bis. id est delectabiles. facies an-
gelis quibus est gaudium de vno
peccato ē penitentiam agente. quā-
to magis de multis conuersis dele-
ctan. **Augustin** Vel ma-
tur **Augustin** tutinum
significat prosperitatem. a v̄spere
significat tribulationem seculi.

Cassiodor Exiit. matu-
tinum est quā-
do aliquis ex mundi istius felici-
tate ad dominum conuertitur sal-
uatorem. Qd̄ autem dixit a v̄spe
delectabis significat tempus quā-
do grauiā patientes in obscurita-
te tribulationum ad dominum re-
munt creatorem qui merores eo-
rum conuertit in gaudium. Itaq;
i exitu vtroq; delectabitur dominus
q̄ v̄ndiq; deuotos p̄ abūctāz sūe
largitatis. **Hugo** Cōsequē ē
acq̄rit

Hugo ostenditur
causa cōuersionis gētiū. d. O tu
xp̄e. **V**isitasti. p̄ legatos ap̄ los
tuos. terra. a eccām de gētib; col-
lectā. Et inebriasti eā. p̄ doctrinā
ap̄ lorū. multiplicasti locupletāē
eā. a multiplicasti. locupletasti eā.

Iero. Diuersarū opib; gētiū
Iero. Itaq; **FL**umen dei. id
ip̄s cōuersus. repletū est aquis
a domis spūs s̄adi p̄ baptisimū ab-
lucio.

Hugo Et hec dona dicitur
a que q̄ mū-
dāt a fecidāt aias hōim S̄z adhuc
magis locupletasti cōuersos ad fi-
dē q̄ parasti cibum illoz. id est
corpus tuū dediti eis in cibum
quoniam ita est preperatio ei.

tio eius.] et non ab alio q̄ ab ipso
domino paratur s̄ abus. a de p̄a
carne sua. O magna dignitas po-
puli conuersi q̄ non indignū totū
habet sed ipsum dñm q̄ non vilez
vel insulsum prepat suis fidelibus
abum. sed preciosum corpus suū
sicut ip̄e dicit **Joh. vi.** Panis quē
ego dabo caro mea a p̄ mūdū vita
Et ecce multiplicetur tu deus q̄
es **Riuos eius.]** et apostolos et
predicadores ecclesie **linebrians.]**
domis spiritus sancti **Alia transla-**
tio habet **Riuos eius iebria** quia
apostoli et predicatores ecclesie p̄-
mitiue bñ dicunt riuū qz doctrina
fidei manans a fonte xp̄o decurrit
p̄ ipsos tanq̄ per riuos ad corda
aliorum p̄ quos o deus.] multipli-
ca geminia.] et germina eius.] et
ecclesie vt p̄ doctrinā eorū crescat
fideles in fide et ex credētibz alii
credant **Sed ad hoc q̄ germen fa-**
ciat fructum necesse habet irriga-
ri vnde addit.] in stillicidijs eius.]
et in simplici doctrina ecclē.] letabi-
tur germinans.] et inchoās et no-
uus in fide qui nutrit lactea doctri-
na et exemplis sanctorū tanq̄ gut-
tis doctrinaz et merito letabit q̄a-
tu] **Benedices corone.]** et multitu-
dīm credentiū tibi vt coronā in sig-
num victorie **Jeronim⁹.**
quia sanctos premijs a temetipz
eorum agminibus coronabis.

Hugo hec at corona s̄cto-
rum dicitur eē.] am
benignitatis tue.] qz in
āno gēe redemisti nos **Glo.**

Annus benignitatis dñi incipit i
primo eius aduentu a durat vsqz
in finez seculi.] **Et in hoc anno] cā-**
pi tui.] et iusti q̄ suscipiunt semen
verbi dei a pluuia gracie spūalis
Lēplebunt vterat.] bonoz opm
L **Pinguetent speciosa desti.]**

Cassiodoro et gentiles qui
deserti qm̄ ad eos nulli] p̄pheta mis-
sus fuerat. q̄ pingues magno mu-
nere diuinitatis effecti sunt qm̄ ad
eos ap̄loz predicatō scā puenit.
et grā dñi p̄ fidē speciosi facti sunt.
quos p̄tē incredulitatis materi-
es horrenda turpabat.] et colles.]
et m̄tes qz ip̄i sunt post ap̄los cel-
siores.] exultatōe accigent.] qz pre-
stante dño pueniunt ad eternum
gaudiū p̄ toleraciā passionum.

Jeroni.] Induti sunt.] s̄b e
tato perpetua.] arietes ouium.]

Cassio. et apostoli a reliqui
sancti qui doctrinē v-
to ac bone vite exemplo duces exti-
terunt p̄lo xp̄iano.] et valles.]

Jeroni.] et sancti minoris me-
riti qui licet coronā
nō accipiāt tñ.] abundant frumto.]
et fructibus eterne vite alunt.] da-
mabūt.] in gaudio.] et em̄ hymnū
dicēt.] oēs p̄miscue.] et ex vtroqz se-
ru electi p̄ diuersoz meritorū do-
nis perpetuas dño canūt laudes

Cassi.] intelligam⁹.] p̄m illū
beatū q̄ venit ad dñm
xp̄m q̄i suauitate letatus ē.] et scia-
mus ineffabile eē bñficiū qd tan-
ta legitur exultatōne celebratum.

hymnū q̄ eius quem primo d̄ si
psalmi pmiserat q̄nta grā diuer
situdinis ornauit. laudē incarnatōis
eius mirabili breuitate describēs.
Et q̄d mundo p̄stiterit fidelis insti
tutor edocuit. Ad postremū i resur
rectio ne ventura vniūso sanctos
eius p̄nica dicit exultatōne in eo
gaudere. Sicut p̄nica mirabili bre
uitate narrauita ad sp̄z maximā
cōcitantā futūrā nobis p̄mia p̄mi
sit. **Tribue rex celestis** vt a nos ere
pti ab ariditate peccati dono mie
tue copiosi ditati scōz iūgamur
gau. **Et si nō meremur** ho
d̄ijs **Iero**. norai p̄mijis v̄l coro
nis saltē veniā cōsecuti pena carca
mus futuri. **Cassi**. Per te iesu
iudicij. **Christe saluato** mundi qui es benedictus in
secula seculorum. Amen.

Psalm⁹. lxx.

Ubilate d̄co om

Titulus In finez cantici p̄s resur
rectio **Aug⁹** qm̄ gens iudea
nis. **Aug⁹** sp̄e resurrectiōis
mortuoz h̄ns se solaz ad beatam
vitam putabat resurrecturam.

Cassi. eo q̄ int̄ ceteras nacio
uiebant solā lege; dei veri habere
videba.

Aug⁹ Scdm̄ quaz vi
tur. **Aug⁹** uendo et h̄ ha
beret bona carnalia q̄ in resurrectio
ne mortuoz talia sperabat de q̄li
let h̄ gaudebat viz de ppagacōne
filio.

Cassi. Ecclā gētes p̄p̄cie
rum **Cassi**. sp̄u p̄uidēs esse

eredituras hui⁹ psalmi cantiam
profudit asserens sp̄e illam resur
rectionis nō solū fideles ex iudeis s̄
vniuersitate de cunctis gentibus
habitu.

Hugo per q̄d a nos
ram. **Hugo** hortamur in
hoc p̄s vt de resurrectōe xp̄i gaude
amus a in eā sp̄e n̄re resurrectio
nis p̄na.

Cas Vn̄ extra p̄di
mus **Cas**. atq; p̄suasione
iudeoz q̄ se dicebāt solos ad bea
tam pre omnib; vitā p̄tinere. Scā
mater ecclā sp̄e gūalis resurrectō
nis letamūso ad canticū et ad
psalmū inui
tans ait.

Hugo **U**bi
late deo ois terra. **Aug** in vocem
vel in ecclesia **Aug**. prumpi
te gaudioz si nō potestis verboz.
Non em̄ verbis iubilat s̄ sol⁹ gau
dentiū sonus reddit q̄i p̄turientis
cordis in voce; leticiāq; p̄cepte rei
que verbis explicari nō possit.

Cas Raz iubilatio dicitur ex
ultatō cordis que nec ta
ceri nec pre magnitudine sui p̄t̄ ex
plicari. **Sequitur** psalmus; dicitur
nomini. **Hugo** quod est ihs
eius. **Hugo** sus i q̄ salua
ti estis. **Ille cōuenient** psallit qui
q̄d ore laudat. h̄ ōmplet ope. **da**
te gloriā laudi eius. **vt** sicut ei vo
cibus iubilatis ita in eū bonis acti
bus gloriemini vt videntes hoies
bona op̄a v̄rā gloriificent patrem
vestrum qui in celis est sicut est d̄
lub. **Non nobis domine**. non nob
sed nomini tuo da gloriam. vbiq;
do et omni studio inanē gloria;

fugien **Cassi** Pe fragilitas
dam. humana lau
dibus suis agitatur et
magis de
beat iusta interpretacoe
culpatri.

Hugo Ad lram ecclia in bi
lat in alla a hymnis
psalmum dicit in psalmo
dia. dat
gloria cu post psalmu
indinando
dicit Gloria patri. **O**rite
ad honore dei Quare
dicendu e deo
cu ipse oia sciat. **S**olutio
qz cofes
sio laudis eius utilis est
nobis. **Q**uod
terribilia. **V**metueda
sunt opera
tua d. **I**ero q potestis
adorea
mine. **I**ero. et no potestis
cop
hendere. Quo q vident
qi electi sunt
reprobati. Et de pctorib
q videntur
qi reprobati. et electi
sunt: vel de po
pulo iudaico electo a
postea repro
bato. et de gentibus
pmitus ad
natis et po

Collect. Et qa o c
stea electis. **C**ulta
sunt
iudicia dei time illi in
terribilib
opibus suis a noti
supbire ne tibi
no parcat q ramos
naturales viz
iudeos abscedit
reprobavit qz
abscessio demonstrat
cu subditur
In multitudine
virtutis tue mentie
tur tibi in

Cassi Multitudo
mici tui. **C**assi
virtutis xpi
erat q ipse curabat
hoies diuersa
infirmirate laborantes.
Sed i hac
virtute meciebant
inimici ei qn
dicebat hec signa in
beelzebub fa
cit. mentiti sunt etia
qn xps dixit
videbitis filiu
hominis venientem
in nubib
celi. Et illi dixerunt
Bla
sphemauit. Quis
adhuc egemus
testib. **A**d postremu.
mentiti sunt
in multitud me
duntis eius qn p

resurrecciois gloria
data pccunia
custodib dixerunt
dicite qz vobis
dormientib vne
erunt discipuli ei
noctea furati
sunt eum.

Hugo Mena
unt et
am ptores dno qz
licet sciat ipm
virtuofuma forte
ad iudicanduz
et puniendum
pccat. tui no cessant
peccare qd e
metiri deo. qm
pmise
runt in baptismo
se no peccaturos
qn renuiciauerunt
sathane a omni
bus pom

Cassi Post q
dixit
pis eius. **C**assi.
inimicos dei
fuisse metitos
osequent amonet
gnalitas vt
veraciter adoret
dum
xpm cu di. **O**is
fra adoret te. **D**e

Hugo vero corde tanq
suu
creatore. **L**et
psallat
tibi. **I**ta q suo
receptor. **P**salmu
tonope acois
dicat noi tuo. **L**id
e
ad honore nois
tui. Deinde ad ope
ra dei
ostenderada
inuitat nos dices
Venite. **P**assib
fidei. **E**t videte.
vltie cordis
intelligite. **O**pa
dei. **V**al

Jeroni metuenda
quo
de. **J**eroni. mo
vnus repro
batur a alter
eligitur. **R**e
proban
tur iudei. et
eligitur gentes.
Duo
etiam in lecto
vno. vnus
assume
tur et alter
relinquetur.

Gregori Omelia sexta
super euangeli
um. **V**nde nos
valde solliciti
esse de
lemus vt in
omni quod
agimus.
omnipotentis
super nos
confitia
domini timeamus
oculta. ne du
mens nostra
exterius fusa:
a sua
se voluptate
non reuocat
intus co
tra eaz iudex
terribiliter
aduersa
disponat
quod intiens
propheta
3. ij.

subiungit. Terribilis in consilijs super filios hominum. Videt namque quod alius misericorditer vocatur. alius iusticia exigente repellitur. Et quod alia patet. alia dominus irascendo disponit: expauit propheta quod penetrare non potuit. Et quem in quibusdam suis sententijs inflexibilem vidit. terribilem in consilijs esse commemorat. **Iero.** Terribile est humilitas. **Iero.** de vna massa omnes fuerunt creati. et alij eligunt alij autem reprobauntur. **Hugo** non solum dominus est terribilis sed etiam amabilis unde subditur. Qui conuertit mare in aridam. et amatores huius mundi qui in hoc seculo quasi in mari magno submerguntur. conuertit in aridam. Quia iam erepta de periculo sitiunt iusticia. et desiderant seruire deo. et ipsi conuertuntur in flumine. Vnde in hac mortalitate. propter se habent periculum. et facillime a sine periculo. flumen dicitur mortalitas huius vite quod in ipsa alij veniunt alij succedunt. **Iuxta illud ecclie.** Generatio preterit generatio aduenit. hanc mortalitatem conuersi ad dominum secute transeunt quoniam autem sum vite sue in perseuerancia boni operis finiunt. Et notabiliter dicitur pede in singulari. Sunt namque duo pedes quibus transitur flumen seculi. scilicet necessitas et voluptas. Mali pertranseunt hunc mundum duobus pedibus qui accipiunt bona temporalia ad necessitatem et ad voluptatem. boni vero vno pede transeunt quia de rebus transitorijs tantum

ad necessitatem sumunt et nichil de voluptate. Et cum transierimus seculum periculum huius seculi peruenimus ad portum felicitatis eterne. Libi letabimur in ipso. **Sic est in rebus.** **Qui** dominatur in virtute sua. **ip** a non ad tempus sed in eternum. sicut dicitur danielis vii. Potestas eius potestas eterna. Hanc potestatem concomitantur duo. scilicet misericordia et veritas secundum quod dicitur puerbio. xi. Misericordia et veritas custodiunt regem. De misericordia autem dicitur. Oculi eius super gentes respiciunt. Quia reprobus in deis elegit per suam misericordiam gentilem populum ipsos ad fidem vocando. De veritate vel iusticia ipsius dicitur cum subiungit. Qui exasperant. Idem sicut iudici qui dixerunt. Non habemus regem nisi cesarem. Vel sicut iniqui qui exasperant id est ad iram prouocant deum semper peccando. non erant tentur. Sed potius deprimuntur. in semetipsis. Quando iustus comminationes suas implebit. Deinde hortatur gentes redemptas ab laudem dei dicens. **Benedicite** gentes deum nomine. **Rico** ipsum laudate. **do** Let audite facite vocem laudis eius. **Jahies** ab laudem confirmilem inuitando cuius causam subiungit. **Qui** posuit animam meam in vitam. **ip** sa reuocando per gratiam suam de morte peccati ad seipsum qui est via veritas et vita. **Johannis. xiiij.** Et non solum ad suum seruicium vocauit me sed etiam in ipso perseuerancia

michi debet unde subiungit. **Et** nō
 debet in commotionem pedes meos. **I**
 id est si emauit affectus voluntatis
 mee in proposito bone conuersaci
 onis. **Sed** posset aliquis dicere tu
 dicis te non esse commotū. **Et** qd
 mirū quia non fuisti impulsus. **E**
Ad hoc respondet qd imol. **Q**uoniam
 am probasti nos deus. **I**id est pro
 bari nos pmisisti per diuersas te
 ptationes. **L**igne. **I**id est acerbitate
 tribulationis. **L**nos examinasti. **I**
 vt purgāes in nobis maculas vi
 ciorum. **S**icut examinatur argen
 tum. **T**ranslatio hebraica habet
 sicut oflatur argentum quia sicut
 argentum purgatur per ignem a
 sordibus sic anima per penitentie
 tribulationem a sordibus concu
 piscentie terrene mundatur. **A**n
 durasti nos in laqueū. **I**n non dece
 ptionis sed probationis. nō cul
 pe sed penalitatis sicut est infirmi
 tas paupertas et mortalitas. **P**o
 fuisti tribulaciones in dorso nro.
 quia nos per superbiam erectos.
 castigacionibus ad humilitatem
 aruasti. **I**mposuisti. **I**id est impōi
 permisisti. **h**omines. **I**id est prela
 tos et principes. **S**up capita nrā.
Augustin⁹ **T**oleramus
 quos nolu
 patimur superiores aliquando qd
 nouim⁹ peiores. **b**onū est enim vt
 consideremus nos peccatoēs esse
 et toleremus impositos super ca
 pita nostra vt et dō confiteamur
 quia digna patimur. **Q**uid enim
 idigne pateris quod facit qui in
 stus est. **Bernhardus** in. vii. sec

monem de aduentu. **Q**uos si tam
 manifeste indigē innotuerit at cu
 ius prelativitate michi omnino
 dissimulationis vel excusacionis
 admittat. **p**pter eū tamē a quo
 est omnis potestas. ipsum quem
 modo talem nouim⁹. excelsū repu
 tare debemus. non presentibus p
 sone meritis. sed ordinaōm diuī
 ne. et dignitati ipsi⁹ officij deferētes.
Aug⁹ **S**euire videtur deus cū
 ista facit. **N**e metuas
 quia pater est. nunq̄ sic seuit vt
 perdat. **Q**uando male uiuis. si paz
 cit plus irascitur. omnino iste tri
 bulaciones flagella sunt corrigēti
 tis. ne sit sententia punientis.

Hugo **A**dhuc ostendit qd
 deus est laudandus
 quia dat victoriam in temptacōe
 vnde dicitur. **T**ransiimus p ig
 nem et aquam. **I**id est per aduersi
 tatem tribulacionis et per felicit
 atem prosperi
Augustin⁹

Quando res sunt angūste que ife
 licitates dicuntur in hoc mundo:
 quasi ignis est qui vtrū. quando
 res sunt prospere et abundancia
 seculi circumfluit. quasi aqua est
 que corrumpit. **V**ide ne te ignis tri
 bulacionis exurat vt crepes p im
 pacienciam. neq̄ aqua corrupat
 submergens te per prosperitatez.
Firmus esto aduersus ignem. co
 qui te oportet tanq̄ vas fictū. mie
 teris in caminum vt siemetur qd
 formatum est. **N**am vas si solida
 tum in igne non fuerit tanq̄ lutū
 in aquam soluetur. **C**um autē te
 3. iij.

ignis tribulationis crepare non
fecerit aqua prosperitatis non fue
ris submersus. Si enataueris p di
sciplinā. transis ad equiem. Vnde
sequitur. **HUGO** id est edu
ceduxisti. **HUGO** ces [nos]
de temptatione aduersitatis et p
speritatis [in refrigerium]

Iero hoc est in eterna beati
tudine ubi est requies ete
rna. **U**m hīs tribus versiculis p
didicis martiri ostendit victorias q̄s
in diuersis passionibus meruerit
qm̄ p laqueos. p crucē. p vltima. a
p ignes. estus. aquas. a alia diu
sa supplicia ad vnu eos dicit refri
geriu. xpm̄ dnm̄ puenisse.

Col deinde membra christi lo
quentia in numero singu
lari ostendunt qd̄ de ipsis fiet tribu
lacombus transactis. Vnde in p̄so
na ecclesie dicunt. **I**ntroibo i do
mum **Cas** in illam celestem
tuam. **Cas** iherusalem in ho
locaustis. **H**olocaustus em̄ dicitur
totum incensum. Et q̄ se superius
examinatum igne dixerat sicut ar
gentum. iuste se holocaustum ho
est purgatam a delictis animā su
am oblatu. **Aug** **U**m introibo
tum dicit. **Aug** in domū tuā
in holocaustis. q̄ ignis tuus diui
nus consumit totum corpus meū
sic ut non emanebit aliqd̄ mortale
in carne mea neq̄ aliqd̄ culpabi
le i spū meo ita ut nichil mei rema
neat mihi a totum sit tibi. **H**oc at
erit in resurrectione iustorū quan
do hoc corruptibile induerit incor
ruptionem et hoc mortale corpus

induerit immortalitate et tunc [erit
dam tibi] **Cassio** id est lau
ta mea. **Cassio** des tuas
sub perpetuitate decantem et cum
angelis potestatibus thronis a do
minacionibus ymnū tue mie semp
edicam. **H**ec em̄ sunt vota fidelium
Hec desideria simplicium xp̄ianorum
ut in illa societate recipiantur qui
se fidei a op̄m̄ sanctitate deo iunxe
runt. **Q**uota [distinxerunt] labia nr̄a
Augusti. i. votis. **H**ec est di
stinctio ut te accuses. illū laudes. te
intelligas creaturā. illū creatorē.
te tenebras. illū illuminatorem.
Uel ad lram̄ p̄t iste versiculis sic
expo. **HUGO** reddat tibi vota
m̄. **HUGO** mea scdm̄ illud
Vouete et reddite deo v̄ro. que di
stinxerunt a distincte a discrete p
miserunt labia mea. **T**ranslatō he
braica habet que p̄miserunt labia
mea. **S**epte enim indistincte a imbi
scere voluit et ideo nō debuit redde
re de quo habet iudicium. **V**n̄ dicit.
Augustin **Q**ui stultus
et impius in reddendo. **E**t locu
tum est os meum in tribulatione
mea. **V**i p̄nitiua in qua tribulor
p̄misi dicens. **H**olocausta me
dullata offerā t̄. **H**olocaustus dicitur
totus incensum. **E**t medulla que ē
pinguedo in osse signat deuotionem
et amorē cordis. **D**icit ergo eccl̄a.
holocausta **Glo** **V**m̄ me ipsum
medullata. **Glo** totum i am
ma a corpe cū medulla a cū deuoci
one intimi amoris. **L**offerā tibi cū;

incenso] & cum oratione. **arie tū**]
id est apostolorum qui sūt duces
gre. **Augusti**. Maxime arie
gis. **Augusti**. tes orant pro
gregi. **Hugo** [Offera; tibi]
bus. **Hugo** similitel boues]
& predicator es qui terrena corda
romere predicatoris scindūt et ad
frugē bonoz opm ferenda; apta
reddūt. Et addit cum [hircis] id ē
cum peccatoribus penitentibus q̄
p hircos signē ppē feditatē p̄ti.

Cassio. Sed p hoc cum toby
offert ecclesia qn̄ cō
uerfi chūsto dño confitentur.

Hugo Et si quis querat cur
totā tanta offers dō
mno. Respondet. **V**enite.] p fide;
Laudite.] p obediencia; **F**ides enī
aurē obediencie apit. **L**a narrabo]
vobis inq̄. **L**omēs q̄ timetis deum]
qm̄ timentibus deum predica dū
est verbum eius. **L**quanta.] viz; bñ
ficia. **L**fecit aje mee] **P**rimo dedit
michi gratiam orandi. **V**n̄ dicit
Ho ipsum ore meo. **L**et non atie
no sicut faciunt illi qui p alium p
curāt dicere horas suas. **L**damavi]
Clamor enim exprimit deu o cō em
cordis vñ verus. **N**on vox sed vñ
damat i aure dei. Ergo ore suo da
mat qui dōmno pure a deuote sup
plicat. Deinde dedit m̄hi leticiam
spūale; q̄ ex ore pcedit. **V**n̄ s̄bbie
Let exultavi sub lingua mea.]

Cassi. Sub lingua dicit m cō
scientia qz cor nostruz;
s̄b lingua nostra est vbi tacita co
gitacione laudamus dominum cū
mentis exultacione.

Hugo Ille autē clamat sub
lingua cum gaudio
quē non remordet consciencia De
inde dedit michi odiuz peccati vñ
de dicit. **L**inquitatem si asperi in
corde meo non exaudiet dñs.] **S**i
ponitur hic pro non quasi dicit.
Siebam qz peccatores non exau
diēt dominus sicut dicitur. **Jo. ix.**
Et ideo vt exaudiret peccata non
asperi & multum odiui. **Q**uod enī
multum quis odit: hoc nō potest
aspicere. **I**niquitate; in corde aspi
rit qui i delectacionē consentit. **V**n̄
de **Matth. v.** Qui viderit mulierem
ad concupiscendam eam. iam me
chatus est eam in corde suo. **E**t qz
non asperi iniquitatem vt didicim
est. **P**ropterea exaudiuit me de
us.] in bonis obtinendis. **a** inten
dit vocā deprecationis mee.] in ma
lis amouendis. **V**nde pro hīs oī
bus gratias agens dicit. **B**ene
dixit deus qui non amouit orati
onē meā misericordiā suā a me.]

Cassiodo. Duo ista sunt
conexa quando
deus deprecationem non amouet
misericordiam suam sine dubita
tione con. **Jeroni**. **N**az semp
cebit. **pie** aures
eius iustorum precibus patent

Augustiñ. Sed multi tan
do a cum in nouitate sue conuerfi
onis feruentes sint postea quasi
negligētes securi fiunt. pigrescit
animus. intercumpitur oratio. **E**t
cum tu dormis vigilat hostis. **c**re
scūt temptationes. **p**pterea p̄cipie
3. iij.

dominus quod oportet semper orare et
nunquam de **Cassi**. Sancta mater ecclesie
ficere. **Cassi**. desia in hoc psalmo
salutariter gentes allocata est ut
generaliter in domini laudibus occupetur
quatinus supernum desiderium: mundi
nobis tollat affectum docuit nos
etiam quoniam de diuersis dabitur quod hic
populus sustinet christianus dei mi
seratione liberat et ad illam felicem
patriam ipso largiente perueniat
Promissio singularis. Sponsio desi
derabilis ut hic ipso protegente
valeat custodiri. et ibi eodem largi
ente in eterno premio collocari. Hoc
si fixo animo semper intendimus. nunquam
quod ipse mundi pericula formida
mus sed cum leticia summa canta
bimus quod in huius psalmo sine scri
ptum est. benedictus dominus qui non amo
uit odorem meretricum et misericordiam suam a me

Aug. Cuius uideris non a se amo
tam orationem tuam securus
esto quod non est a te amota misericordia ipsius.

Iero. Nos ergo supplices dominum de
preceamur ut aperiat au
res suas ad preces nostras et ipse nos
data peccatorum remissione de peccatis
et cum misericordia eripiat. sibi quoque holocaustum
purum effectos. inactatis vicinis ag
minibus sancto uigat. cui cum peccata
spiritu sancto est honor et gloria in. s. s. Amen.

Psalmus lvi.

Deus misereamur
Titulus In fine in ymnis
psalmi cantici dauid.

Hugo In precedenti psalmo
tata nos propheta ad iu

bilandum prospere resurrectionis glo
riam. sed quia nec iubilare nec per
uenire ad gloriam resurrectionis
possumus sine misericordia diuina.
ideo hanc petit in hoc psalmo
Cuius tituli sensus talis est.

Cal. psalmi cantici sic dicitur quia so
la humane uocis modu
latione canebat mittens nos in fi
nem id est in **Hugo**. conue
christum. mit da
uid et ceteris; fidei penitenti in ym
nis et in laudibus exhibendis d.

Intentio psalmiste est hortari nos
ad laudem dei. **P**ropheta igitur in
persona fidelium primo petit dei mi
sericordiam et benedictionem ut ab
eius perueniat noticiam dicens.

Deus misereamur
tur nostri. **I**ero. **P**ec
cata nobis remittet. **L**et benedicat no
bis. **M**ultiplicando nos in bonis
spiritibus.

Iero. Benedicere ergo
libus. **I**ero. que succedit mi
sericordie talis est ut mortificata
dominacone carnali spiritum faci
at trium **Glo**. **B**enedicit enim
phare. **Glo**. creator creatu
re ipsam multiplicando numero
et merito **I**t benedicit creatura cre
atori eum corde uoce et ope laudando
et omne bonum quod habet ei ascribendo

Aug. **M**ultis enim modis se
dici a deo **A**lii uult benedici ut ha
beat plenam omnium necessarium
rebus temporalibus **A**lius ut ob
tineat salutem corporis sine late **A**lii
ut sanitatem corporis consequatur
cum egrotat. **A**lius desiderans filii

Aug. **M**ultis enim modis se
dici a deo **A**lii uult benedici ut ha
beat plenam omnium necessarium
rebus temporalibus **A**lius ut ob
tineat salutem corporis sine late **A**lii
ut sanitatem corporis consequatur
cum egrotat. **A**lius desiderans filii

Aug. **M**ultis enim modis se
dici a deo **A**lii uult benedici ut ha
beat plenam omnium necessarium
rebus temporalibus **A**lius ut ob
tineat salutem corporis sine late **A**lii
ut sanitatem corporis consequatur
cum egrotat. **A**lius desiderans filii

os vult benedici vt habeat potestate et similia vota hoim. **De** dat deus tam malis q̄ bonis in dēnter in hoc mundo a quādo q̄ plus malis q̄ bonis. **Quid** ḡ dat precipue bonis a iustis nisi hoc q̄ p̄pheta cō sequenter petit dicens Lilluminet vultum suum.

Hugo vultū sup nos. **Hugo** apel lat ymaginem dei nobis imp̄ssa; a rationem scdm quā factus ē homo ad ymaginem dei quā petit il luminari. **Ac Augustin⁹** si dicat.

Sum in tenebris p̄tōy sed radio sapie tue expelle tenebras meas vt fulgeat in me ymago tua. **Vel** ad lrām illuēt vultū suū sup nos.

Iero Vt nō illū tristem videamus in peccatis nostris sed gaudētē in v̄tutib⁹. nō illum fenciam⁹ iudicē sed p̄eml. a misereatur nō.

Cas **Recessaria** ita stri. **Cas** cio qm̄ a a mīa dñi p̄ficere in ap̄im⁹ a in lō spe ip̄ so largiente.

Col **Et hoc ē quod saluamur.** **Col** orat ecclia dī cēs. **Tua** nos dñe sēp grā preueni ata sequat ac bonis opibus iugiter prestet esse intencos. **Ad hūc** em̄ finem petim⁹ illuminari. **Et** cognosca m⁹ in terra viam tuam. **p** quam securi⁹ eunsum ē ad te.

Aug⁹ **In** qua terra. **In** om̄i bus gentib⁹. **Et** quaz viā. **Salutare** tuū. **v** x̄pm̄ ihesuz.

Iero **Vbi** em̄ nos habem⁹ in latinis salutare i hebreo ihesus dī.

Hugo **Post** q̄ si dicitur. **Hugo** **Post** q̄ si dicitur.

uenire exorauit p̄pha hortat⁹ oēs ad cōfessionē a ab laudē dei dicens **C**onfiteant tibi p̄li dē cōfiteantur tibi p̄li oēs. **Cōfessione** p̄tōy se p̄mo accusātes a postea cōfessione laudiste.

Aug **Quid** times laudantes. **Aug** cōfiteri o hō cōp̄nabis tacit⁹ q̄ posses librari cōfessus. **Te** reprehende. **te** emēda. **il** lū lauda a gl̄ificauit a ipse remēs inueniat te punitore tuū a exhibe at se tibi salua.

Hugo **quia** tōrem tuū. **Hugo** ista cōfessio nō ad suppliciu⁹ ducit s̄ ad gaudiū idēo subiūgit. **Letent** et exultēt gētes. **Letent** in aīa et exultēt in corp̄. **qm̄** iudicas. **i** iudicabis. **p̄** los in eq̄tate. **redēdo** vni cuiq̄ scdm.

Cassi **Querenduz** opa sua. **Cassi** nob̄ est q̄re moneat gētes letari a exultare cū ipse p̄pha dicat dñm iudicaturū. **Metuere** magis p̄t rea cōsā a q̄ letari cū audit veracē dñi iudicaturū.

S illos monet letari q̄ iam cōfessi p̄tā formidare ne q̄unt iudicia sua. **Illis** em̄ nō iudex s̄ aduocat⁹ ē x̄ps. q̄ se p̄p̄a cōfessione dāpnauerūt. **Gaudant** ḡ gentes q̄ faciem iudicis in cōfessione p̄uenire meruerūt. **Let** tales. **gētes** in terra dirigis. **vt** recte viuēdo nequeāt errore dyaboli.

Ieronimus. **Vel** dirigit eas in via vite data remissione peccatorum.

Hugo **Deinde** repetit ver sum iam sup̄rabi dum ad maiorem exhortationē; cōfessionis dicens **C**onfiteant

tibi populi deus. In sua peccata. Confiteatur tibi populi omnes. Laudando tuam diuinitatem. Terra dedit fructum suum. Terra est sancta ecclesia que in suis fidelibus post confessionem facit fructum suum penitentie et satisfacionis. Sed quod nemo fructum boni operis facere potest sine benedictione et gratia dei. **Idem** subiungit. **Benedicat nos deus deus noster benedicat nos deus.** **Hec** triplex benedictio tangitur numeri. vi. ubi dicitur. **Sic benedictis filiis israel et dicitis eis. Israel benedicat vos dominus et custodiat vos. Ecce benedictio patris. orabat dominus faciem suam vobis. Ecce benedictio filii. Sequitur. Et dedit vobis pacem. Ecce benedictio spiritus sancti. Et ut hec trinitas confiteatur vobis esse deus continuus vnum deum metuendum esse pronunciat dicens. **Et** metuant eum omnes fines terre. **Tanquam** iudicem. **Mico** ab puniendum potentissimum. **Cassiodorus** Intueamur quem admodum timor dei inter magna postuletur munera quando post benedictionem petitam. eius metus concedi terribilibus exoratur. **Est enim timor inter prima dei munera quoniam qui illi timere norunt a male non desinunt. Sicut et salomon dicit. Initium sapientie timor domini. Sed timor iste non ex humana trepidacione contingit sed diuina inspiracione prestat.** **Nicolaus** **Iste psalmus** est etiam pro**

pletia de christi incarnatione quam antiqui summe desiderauerunt **Unde** propheta in persona antiquum patrum christi aduentum precatur dicens.

Deus misereatur nostri. Intendendo nobis saluatorem. **Et benedicat nobis. Offerendo suam gratiam. Illuminans vultum suum super nos. Clarificando miraculis filium suum quem dicit vultus patris quod eius ymago sic ad colosum dicitur. In quo habemus redemptorem et remissionem peccatorum quem est ymago dei inuisibilis. hunc clarificauit patris miraculo ante mortem et resurrectionem post mortem. Et ipse misereatur nostri. Liberaudo nos a gehenna per sanguinem filii sui. Deinde ouertit sermonem suum ad christum dicens. **Vt cognoscamus in terra viam tuam. Via christi cognita fuit in hoc homines conuersando docendo et miracula faciendo. In omnibus gentibus salutare tuum. quod salus per christum sanctam notificata est omnibus gentibus per predicacionem apostolorum sed quod dicitur in psalmo. xviii. In omnem terram exiuit sonus eorum. Confiteantur tibi populi dei. Confiteantur tibi diuinitatem. Confiteantur tibi populi omnes. Impendendo tibi latrice et dimi cultus seruicium. letentur et exultent gentes. de sua vocacione ad fidem christi. quoniam iudicet eas populos in equitate. se disponentes per opera iusta. vocando ad fidem sine personarum acceptacione. Unde petrus videns vocacionem cornelii iusti dixit adu. r. In veritate conperi quoniam non est persona acceptor deus sed in omni gente qui timet deum et operatur iusticia acceptus est illi. Ideo subditur. a gentes in terra dirigis. In viam salutis eterne. Confiteantur tibi populi dei. dicitur****

an ue tibi populi omnes. Hoc qd
sequit terra dedit fructu suum.]

Iero. Santa maria de tra nra.
de luto nostro de nostro
limo protulit filium suu.

Hugo. Et totum corpus su
uz. qz no ex comixti
one seminis natu sed tm ex carne
virginis formatum ope spūs sã
di. Hanc terram beatissimam vir
ginem maria toto cordis affectu
diligere a honorare debemus que
nobis dedit fructuz de quo redēpti
sumus de quo pascimur. et viuim⁹
de qua terra. **Jeremie. xlv.** dicitur
Apiat tra a germinet saluatozē.

Rico. Et qz vocandi ad fidem
baptizandi erāt in no
mine trinitatis scdm q̄ habetur.

Matth. ultimo vbi dicit. **Lūtes** do
cere om̄s gentes baptizantes eos
in nomine patris a filia spūs sã.
Id subditur. **benedicat** nos de⁹
pater deus noster. **Isid⁹** **benedicat**
nos deus. **spūs sã** dicit em̄ be
nedicat in singulari ad notanduz
v̄nitatem essencie in deitate. Et dic̄
deus ter ad notandum trinitatez
in psonis sicut **psa. vi.** trinitas p
sonaz on̄diē p seraphim ter sc̄is
clamacia. a v̄ntas eēencie p h⁹ qd
subditur ibidē. **domin⁹** deus exerci
tuum. **Et** metuant e um oēs fines
terre. **In** timore seruili sed filiali q̄
est cum **Cap.** **O** latissimo s̄ fi
caltate. **Cap.** dei cāpos s̄ bre
uitate suauissima p̄ iste cōplex⁹
est. **Supplicauit** em̄ dño xp̄o vt ab
uētū suo benedicere nos larga pie
tate dignet̄ quatinus salus mun

di gentib⁹ expectata innotescat et
fructū mie ipsius largit̄ p̄cipiat
Sic ḡ et breuitate nobis dulcissi
mus. a p̄phetie sue dignitate p̄da
tus qm̄ illud añ tot secula p̄dixit
qd iam salubrit̄ mūdus agnouit
Pia rex eterne vt sic in humilitate
carnis tenuisse cognouim⁹ ita te
venturum iudicem clemente; sen
ciamus q̄ es benedic⁹ m. s. s. **Amē**

Psalm⁹ lxxv.

Rurgat de
Titulus In fine p̄
canti d̄auid. **Sēsus**
talit̄ est p̄ iste diri
gens nos in fine; v̄m xp̄m dicitur
est p̄ **Cassi.** Quia sola hūa
canti. **Cassi.** ne vocis modu
lacione canebatur. est d̄ p̄phete.

Glosa. qui agit hic de re
altatione christi
suorumq; fidelium; atq; de aduersa
riorum.

Nicolaus. Scien
tium. **Nicolaus.** du; ve
ro q̄ apostolus paulus ad ephesi
os decimo exponit scripturam hu
ius psalmi de missione spiritus sã
di post ascensionem christi dicens.

Vnicuiq; vestrum data est gr̄cia
scdm mensuram donacionis chri
sti propter quod dicit **Ascendens**
in altum captiuam duxit capti
uitatem debet dona hominibus. **Vn**
de ad litteram psalm⁹ iste est pro
pheta de futuris beneficiis p̄ chri
stum exhibendis. **Propheta** igiē
optans christi resurrectione; ait

Rurgat de; v̄ resurgat xp̄c a

mortuis. Et dissipetur inimici ei.
iudei qui in vinda mortis xpi
p tyrum a respasianum partiz fu
erunt trucidati. pti captiuati. a par
tim per ozlem dispersi.

Augustin

Et fugiant. Jammo non corpore.
non latendo s timedo. La facie ei.

Cassiodo cuius vbiq co
stat esse presen
ciam. Et addit. qui oderunt eum.
vt eos signaret q in sua ptnacia
pnterunt. Sicut deficit fumus de
ficia Augusti. Extulerunt se
at.

Augusti. iudei ignibus
obioz aduersus dominu. Clama
tes crucifige crucifige. eum captu
illusecunt. pendente in iriseunt. et
vnde victores timuerunt mox victi
euauerunt dispersi p vniuersa ter
ram. sicut fluit cera a facie ignis
sic pereant peccatores a facie dei.

Hoc potest intelligi vt futuruz iu
diciu comineatur peccatoribz qz
cu; in hoc seculo sicut fumus se ex
tollendo v supbiendo defecerunt.
veniet in iudicio extrema damna
tio vt ab eius facie peant quado
eis dicitur. It in ignem eternum

Cassi. et intueret qz h peccato
res in substantia sua n
dicit posse perire qui ppetuo igne
torquedi sunt. Sed dicit eos a fa
cie dei perituros. qui nunq ad ge
ciam atq beneficia ipsius ventu
ri sut. Postq dicta est pena pecca
torum nunc iustozu remuneraco
ventura narratur cum subditur.

Et iusti epulentur. in eterno co
uiuio. Et exultent in conspectu dei.

videndo ipsum facie ad faciem. Et
delectentur in leticia. Hic expme
duplex stola. s. corporis et anime
quam sancti expectant in regno ce
lorum. Nam epulacio a exultacio
ad corpus pntent. delectacio a le
ticia ad animam. Vnde puerbio.
ultimo domestica eius vestiti sunt
duplicibus. Postq propheta narra
uit penas impiozum a premia iu
stozum hortatur populos ad lau
dem dei. d. Cantate do psalmum
dicite nomini Augustin.

Augustin. Cantat deo q viuit deo. psallat no
mini eius qui bene opatur ad glo
riam eius. Et ita cantando ita psal
lendo id e sic viuendo sic operando
Liter fa **Cassi**. Is est cordave
cite ei.

Cassi. Stra purificata
preparate q dignetur sanctus in
troire sine pdicacionibz. bis cum
ctos imbuite sicut ysa. propheta dic
Parate via dm rectas facite semi
tas ei. s. cui fiat istud id edicitur.

Aug. Qui ascendit sup ocea
num. xps q resurgē
do a mortuis vicit cozpis casum.

Cassiodo. Vt captiuaz
duceret nram
captiuitatem quos dyabolus pec
catis alligantibus tenebat ob
noxios id est reos vel debitores. Et
ne quis ambigeret quis ascendit
sup oceanum. cosequenter subdit
[dominus nome illi] vt nemo du
bitaet deum esse saluatorem domi
num quem nephandi iudei velut
communem hominem trucidan
dum esse putauerunt. Sequitur

L Exultat in conspectu eius. i. in cō
scientia vestraybi deus solus videt
et iugiter puritate mentis delecta
tur id est letatur seu placet Et im
pij qui vos in conspectu hoim tur
bāt ipsi turbabunt a facie eius]
viz patris orphanorum et iudicis
vidua

Ri a facie xpi iudican
sum. **Ri** tis qui ē pī orphano
rum a iudex **Jero** Illi q̄ nūc tu
viduati **Jero** cores et iudi
ces dicuntur. et hac occasiōe dei
pūt & fallūt res iopū ostendūt auz
respicere cepit alissimus.

Cas Turbat em̄ a nimū for
midātes a facie dei tales
expellēt. q̄n audient. Ite in ignē
eternū qui patet ē dyabolo a age
lis eius. **Addi** **Jeroni**. i. loco
dit quoq̄ **Jeroni**. i. loco
sancto suo] i. in aīa fidelia hunc
loci prepat sibi p gratiam suam

Augustinus. L deus
habitare facit] videlicet homines
L in domo.] v. vnum sentientes
L in domo] v. in ecclia militante.

Col Unde translatio romana
habet. Qui habitare facit
vn̄ animes in **Cas** In domo il
domo.

Cas huius illi ha
bitant qui se mutua caritate con
sociant. Simus gymnis moīs vt
ipse deus habitare dignetur etiā
in no

Aug Qui at gracia sua
bis. **Aug** sibi edificet hunc
locum et non meritis eoz p̄cedē
tibus atq; ex quib; eū edificat vi
de quid sequitur. **Qui** educit im
dos] v. qui ligati sunt a dyabolo

in peccatis ne ambulent i via p̄eo
ptorū hos educ dñs] i. fortitudie]

Ri Quia sicut dicit aug⁹ super
Ri **Johes**. Magis est iustifica
re impium q̄ celū a terrā creare. et
ideo iustificare impium est opus
magne fortitudinis] ab huc ma
ioris fortitudinis vidēt q̄ aliq; nō
solū p̄dicto mō ligatus sed etiā
qui iam in peccatis suis obtinati
sunt conuertant De quib; subdiē
L similis eos] educit de peccatis] q̄
exalpe **Glo** plequēdo bonos
tant] **Glo** a resistendo iusti
cie. defendentes peccata sua.

Cassi Dñi p̄fecto sūt] q̄ habi
tant i sepulcris] v. q̄ in
se tibat carnali actōe sepulti sunt
Vtrosq; tam vinctos q̄ sepultos
peccatis. gracia xpi educit in for
titudine. cū illi soluti. illi refuscita
ti sunt. Et ex utroq; genere sūt ido
nei quibus constituitur locus san
ctus

Col Quod at mō spūaliē
ei⁹. **Col** adimpletū est prius
figuratiter ostendebatur Vnde se
quitur] Deus cum egredereris in
conspectu po

Hugo Die ad
puli tui] **Hugo** trā tā
git historiā egressiōis domini de
egipto ante filios israel a alioz
beneficiorū que ostendit eis Vñ
biat] deus cum egredereris in cō
spectu populi] exeuntis de egipto
p̄cedens etiam per diem in colum
na nubis. et per noctem in colum
na ignis vt legitur exo. xiiij.] Lcu;
pertransieris in deserto] duccens
eos videlicet ad montem synai.
L **Terra** mota est] quia mons

synai videbatur tremere. etenim
celi distillauerunt a facie dei synai
a facie dei israhel. descendentes in mo-
te synai quae nubes densissima operuit
montem exo. xix. Et quae nubes stillabat
pluuia. **V**n subdit. **P**luuia id est
mana voluntaria. quae ad volunta-
tem eorum sapiebat. segregabis de-
us. quae non fecit talis omni nationi.
Hereditati tuae. De qua dicitur. **psal.**
xix. Hereditas mea israhel.

Col. Et si tanta beneficia pro uo-
bis pro tuo christiano quae pro prioris sa-
guine adquisisti. **V**n haec haec misti-
ce exponit. **Hugo** O deus. In
hoc modo. **Hugo** fili dum
egredieris. vel egredieris de si-
nu patris per tuam sanctam incarna-
tionem apparens. In conspectu popu-
li tui. ut te visibilem in carne omnibus
Et postea. cum pertransieris in deserto.
ad gentes conuertendas per predicatio-
nem apostolorum. **L**etra mota est. et frena
corda gentium commota sunt ad re-
nitentiam. **Q**uod hoc sequitur. **E**tenim. per
quae celi. et apostoli distillauerunt plu-
uiam. doctrine quam accipiant. a fa-
cie. et a praesentia christi dei synai. **H**ic di-
cti quoniam legem debent in monte synai. a
facie dei israhel. **V**n uidentis deum per fi-
dem quod pertinet ad nouum testamen-
tum. **Q**uasi ergo dicat christus est deus utriusque
testamenti. et ipsi apostoli doctrina
utriusque testamenti ab ipso ha-
buerunt a gentibus predicauerunt.
Consequenter ostendit quod distillauerunt
illi celi cum subdit dicens. **P**luuiam.
et doctrinam gratiam voluntariam. et
gratis a te data. **L**segregabis. et a

iudeis sepatam dabis. **H**ereditati
tuae. **E**cce tuae quam pro prioris sangui-
ne adquisisti. **E**t infirmata est. **E**t infir-
mitate sua per doctrinam predicacionis
agnoscit. **N**ico. **V**el infirmata est
uit. **N**ico. quae post ascensio-
nem christi ecclesia in iherusalem col-
lecta multas persecutiones sustinu-
it ut habetur actuum. viii. et ix. **L**tu re-
ro percasti eam. quae deus tantam virtu-
tem contulit credentibus. quod ex illis
persecutionibus auda et confirmata
fuit fides catholica. **H**alia tua.
et fideles tui qui sunt oues pascae
tuae. **H**abitabunt in ea. **V**n ipsa sa-
cta ecclesia parasti. **S**ignificam tu-
am. **I**n dulcedine tua. **V**n in dulci mi-
sericordia tua. **P**auperi deus. **I**d est
populo catholico qui fuit pauper
et abiectus in primitiua ecclesia.
Dominus dabit uerbum euan-
gelizantibus. **I**d est predicantibus.
Lvirtute multa. **F**idei et miraculorum.
Cassio. **V**ersus istius ordo
talis est dominus da-
bit uirtutes multas euangelizan-
tibus uerbum hoc fuit impletum
in apostolis. **V**nde actuum. iiii. dicitur
uirtute magna res debent apo-
stoli testimonium resurrectionis
iesu christi. **D**ocet uerbum predica-
tionis in uirtute miraculorum de-
dit deus patribus. **H**ugo. **R**ex
tuum. **I**d est miraculorum vel angelorum.
Ldilecti dilecti. **I**d est christi dilecti
a deo patre. et dilecti ab hominibus sanctis.
Nicolaus. **T**ranslatio he-
braica habet
reges exercituum federabunt quod per

predicacionem aploꝝ a alioꝝ xpi
discipuloꝝ non solu vulgares ho
mines s; multi reges pncipes a po
tentes fueꝛt federati cuꝝ xpo p su
scepcōem fidei. Et hoc ē qd dicit h
[ter virtutum] i reges potētes Et
accipit h singulare p plurali sicut
exo. viij. dī. Venit musca gūiūsi
ma i multitudo muscaꝝ. reges in
q̄l dila dila] i facti sūt dila ipi?
xpi qui ē diles patris sicut dicit.
Mat. viij. Dic ē filius meꝝ dilectus
Et sic p̄mū dila ē nā casus Et s; in
dila gūiūsi. **Hugo** [Et ip̄e xps
casus.] ab deo rem
[xpi domꝝ] i pulcritudinis ecclē
disposuit. [diu dēe spolia] i hoīes
quos eripuit ab ydolatria a spolia
uit regnū dyaboli. **Hec** at spolia
diuisit qn̄ sicut dicit apls ad ephe.
iij. quosdā dedit aplos. quosdā
at dedit p̄phetas. qsdā at euange
listas. alios dōctores et pastores
ad s̄summacōez in opus ministe
rii in edificacōez corpis xpi i ecclē

Rico Dēinde alloquit̄ fideles
quibꝝ sacra ecclā ador
natur d. [Ad] dormiatis] Ad cui
us intellectum est sciendum.

Cassi q̄ hic dormire non sigt
obliuionē sed dormien
tes dicit. in p̄ceptis dñi quiescētē

Hugo Cleros qd̄ imp̄reta
tur sors sunt duo te
stamēta q̄ sunt sors q̄bus diu
ditur nob̄ terra re promissionis. L
celestis hereditas si scdm̄ eavireri
mus. Colūba dicit̄ ecclā p̄pter sui
innocentiā a simplicitatē. p̄ne eiꝝ
sunt v̄tutes eam ad celestia suble

uan **Cassi**. Comonet ergo fi
tes. **Cassi**. deles dicent. [si dor
miatis in̄ medios cleros.] i in̄te
duo testamēta hoc ē aīam v̄tāz in
scripturis diuinis vltima dormici
one i vsq; in finē vite reponatis.

Rico Hoc ē qn̄ plus amant
bona eterna q̄ nouū te
stamentū p̄mittit q̄ bona t̄palia
que p̄mittit vetus testamentum.

Glo Si ergo vsq; in finē vite
p̄seueratis quiescēdo in
cōtempu t̄enoꝝa desiderio bono
rum a lestriūl p̄ne colūbe] i virtu
ose opationes ecclē p̄ quas fideles
ip̄sius ad celestia subleuantur

Rico sunt [i argentate] qn̄
p̄ns vita ducit̄ i purita
te consci

Cassi. cū colūba de
argentata q̄ innocentiam habet
colūbe et diuinis eloquijs argē
teo cādore ēsplendet vñ in alio p̄s
dicitur eloquia domini argentum
let posteriora dōcti eius.]

Iero Per posteriora q̄ sc̄apu
le estimantur eo q̄ pedꝝ
operat̄ bone cōscie fructus oñdīē

Hugo videlicet p̄seueraciā
laboris a penitencie
ip̄sius ecclē q̄ post hanc vitā que
sommus dicitur [in pallore auri]

Ri. i in p̄fecta caritate omuta
tur q̄ habet in statu p̄rie.

Cal. q̄ postq̄ fidelis de hōmū
do discesserit sup̄ aux eiꝝ

grā relū **Ri** deinde oñdit p̄ q̄rū
cebit. **Ri** ministerium deus
predicta agit cū subiūgit. d [Dū
discernit] i vordinat̄ celestis] agrū

cola xps reges] & rectores videlicet
aplos vel epōs [sup eā] viz qd fu
it factum qm xps decreuit mittere
aplos ad vniuersas ptes orb ad
regendā a ordinandam eccā; Ad
cuius regimē a ordinacionē apli
instituerūt p diuersas ptes epōs
et sacerdotes vt patet ex eorū ge
stis. Ideo subdit [miue dealbabū
tur] & sup miue; a ē modus loquē
di hebraicus vt supra in ps. l. vbi
dicit a sup miue dealbator [in sel
mon]. Selmon est primum nomen
cuiusdā montis vt habet iudicā.
ix. Vel ē nomē appellatiuū a sigt
obscuritate a sic accipit hic ab he
breis a ē sensus huius scē q̄ infi
deles q̄ prius fuerūt in selmō. v. m
obscuritate infidelitatis. postea p
predicationē doctorū rectorū ecclē
conuersi ad fidē baptizabant et su
p miue dealbabunt. q̄ maior ē de
albatio mētis q̄ corpis q̄nto spū
alia carnalib⁹ preferunt. Et q̄a sic
augmētata fuit ecclā. Ideo subdi
tur [mons dei mōs pinguis]. Itcā
dei dicit mōs pinguis p̄t abun
danciam gratie dñe in primitiua
ecclesia fidelibus collate. q̄ ecclesia
etiā dicitur [mons coagulatus]
& congregatus ex lacteis & simpli
cibus ac illatis a humilib⁹ viris
quales fuerunt apli qui lactea &
simplici doctrina cristi sunt nutriti
[mons pinguis]. Igrā doctrinē vt
quid suspicamini mōtes coagula
tos.] p̄pheta ouertit sermonē ad
infideles ydola colentes i debilib⁹
et famis. d. vt quid suspicamini &
cur falso creditis [montes coagu

latus] & loca salutis eē eē eccām
viz ydola a templavra. Que qui
dem eccā est. Mons in quo bene
placitū ē deo habitare in eo. Vñ
ipse dixit Ego vobiscū sum omib⁹
dieb⁹ vsq̄ ad osum macōem secu
litem dñs habitabit. In suis fi
delib⁹ vsq̄ in finē. Seculi vt didic
est. Et hi sancti fideles quos xps
inhabitat sūt. **Verus dei** por
tantes cū verbo p̄dicacōis in oēm
terrā a est [de cē milib⁹ mltiplex]
& ex hoibus qui decē p̄cepta deca
logi adimplent tanq̄ ex actiuis a
etiā ex illis qui ducunt vitam con
templationis que est vita p̄fecta
signata p̄ numez millenariū qui
est numer⁹ p̄fectus Et hi sūt [mi
lia letanciuū].

Augustinus

Quo nomine signauit ingentem
mltitudinem sanctorum atq̄ fide
lium qui portando deum sūt quo
dāmodo circuitus dei. Et hi dicuntur
letari de profectu suo a aliorum.
Spe enim sunt gaudentes donec p
ducant in finem quem nunc expe
ctāt p̄ patientiā. Quare letancius
q̄ [dñs in eis] p̄ grām Et quāē in
eis. quia implent mādata ei⁹. Vnde
sequitur [in sinai in scto] Synai
mandatum interpretat Vnde q̄ sem
dñi mādatum obseruat. dñs ē in
eis. qui in monte scō synai manda
tum de **Cassi.** datis eiu s̄ so let
ip̄si p̄ncta **Collect.** Or̄bina
cōtueri. **Collect.** ta a mul
tiplicata ecclesia per dominum
saluatorem. propheta conuertit

multiplicata eccā p dñm sa luato rem p̄teta cōuertie sermonē ad ip̄sum de eius ascensione dicens .

Ascendisti in altum. **Rico** . v̄m celuz empireū Lcepisti priusq̄ ascenderes captiuitatem. v̄ illos qui in limbo detinebantur captiui eos tecū ad celestia deducendo Laccepisti quātuz ad humanitatem dona spūs s̄cti a dō patre seu tota trinitate distribuendo illa in hoibz . v̄ in apostolis a alijs discipulis in die p̄the costes q̄a misso desup spiritu sancto alij sermonē sapie . alij sermonem scie . alij grām virtutum . alij grāz curacionū . alijs gnā linguarum . alij interpretationem sermonum tribuit . Nec est p hoc intelligendum q̄ xp̄s homo in sua ascensione accepit sp̄m sc̄m cum ab instanti concep̄tōnis fuerit plenus gratie et veritatis vt habet **Jo . i .** Sed p tanto dicit xp̄us suscepisse dona spūs sancti in ascensione sua quia ad declaracōem sue perfecte glorificacōnis ad dexterā patris datus fuit spūs sanctus in signo visibili apostolis p̄pter qd̄ dicitur **Jo . viii .** Non dū erat spūs sanctus datus q̄ nō dū ihs erat gl̄ificatus . **Hugo** . v̄ intransiue p̄e dona in hominibz v̄ hoies iuxta illud psalmi Postula a me a dabo tibi gen **Col** . Danc lēam habz tes . **Col** . datus translatō romana hoc mō . ascendens in altū captiua duxit captiuitatem . **Augustin** .

Qui auicit mortē que captiuos tenebat illos in q̄bus ignabat . v̄ ipsos homines appellauit captiuitate qui captiui sub dyabolo tenebatur . dedit dona hominibus vt supra dictū . **Rico** . Et q̄ spūs est . sanctus nō solum datus fuit in signo visibili apostolis q̄ erant iudei sed etiam gentibus vt patet aduū . r . de cornelio et amicis eius . **Jo** dicitur .

Atem nō credentes . dedit supple in habitare dñm deum . et sic factum est vt gentiles nō credentes in vnum deum . conuersi ad fidem inhabitent dñm deum . et inhabitent ab eo . p grām spūs sancti deus habitat in hominibz et hoies in deo fm q̄ dicit . **Jo . x .** Qui manz in caritate in deo manet et deus in eo . Et p̄pter ista sic **B**enedict̄ dominus die cotidie . v̄ p singulos dies laudet **Cassi** . Qui dedit dona fidelibz . na hoibus . Ipse etiā . p̄sp̄ctū iter . v̄ p̄sp̄ctuz cursum vite veniendi ad se .

Hugo . Lfaciet nobis . q̄ ip̄e est . deus saluator nōz . v̄ saluatorū n̄az qm̄ saluos nos **Cassi** . Et que admo fecit . **Cassi** . dū morte sua nos saluos effecerit . ondit cū dicit **L** d̄ n̄ . i . ihs xp̄s q̄ p nobis morti dignatus ē . qui ascendit in altū a fecit illa que dicta sunt a **L** d̄ . h̄is p̄tatem saluos faciendi . nos .

Col . S̄ ne occurreret cogitacō mi cur morimur . si p eius grām salui facti sumz otinuo subiunxit **L** et dñm dñm exitus mortis .

Augustin tan q̄ dicēt q̄b
indignaris hu
mana cōdicio te habere exitū mor
tis a dñi tū exitus nō alius q̄ mor
tis fuit. potius ergo cōsolare q̄ in
digneris. pacēter ḡ ipsaz mortē
feram⁹ illius exēplo qui licet pec
cato nullo esset debitor mortis. a
dñs eēt a quo nemo animā tollēt
sed etiā a semetipso ipse ponēt ip
sius fuit exit⁹. **Hugo** Et ponit
tus mortis. **Hugo** bis domi
ni ppter duplicem eius ptāte; qm
habuit viz; ponendi animā suā vo
luntarie moriēdo. et iēm sumendi
eā potencialiter a morte resurgen
do. **S;** dicat aliq̄s. **S;** p̄ hoib⁹ x̄ps
mortuus ē. ergo nemine; dāpnabi
bit. **Cōtra** qd̄ subiungit. d̄ [verū
tū de⁹ cōfringit capita inimicorū;
suo **Rico** Ac si dicat q̄uis de
rū] **Rico** us velit om̄i saluos
fieri tū vult capita suorū inimico
rum p̄m̄i sedm̄ ordinez sue iusti
cie cuiusmodi fuerūt sacerdotes a
principes in **Augusti** Qui
deorum. **Augusti** dixe
runt dño. **Alios** saluos fecit seipz;
nō potest saluū facere a nō solum
capita iudeoz sed etiā oim̄ extol
lenciū se aduersus doctrinā eius.
Et similiter cōfringet [verticē capil
li pambulanciz in delictis suis]
et sumitātē extollēcie eoz q̄ p̄m̄az
negligentes. p̄durāt in peccatis.
Hugo Ite versus pt̄ etiā;
expōm̄ contra mulie
res a hoies qui nutriūt comas ab
p̄ctis. **deus** cōfringet capita imi
micorū suorū. **Illi** em̄ seu ille muli

eres dñi suo capite pcutiūt q̄ orna
tu crinū puocant se a alios ad li
bi dñe. **Vñ** tales sunt inimici dei
etiā taliū cōfringet capita a [verti
cē; capilli] v̄ verticē capillorū. **Vñ**
Je. ix. Visitabo sup om̄s q̄ attonsi
sunt in comis [pambulanciz] p
vicos a plateas [in delictis suis] li
libidie a supbia. **Vñ ysa. liij.** Pro
co q̄ eleuate sunt filie syon a abu
laucūt collo extēto decalhabit do
min⁹ verticē filiaz syon a dñs nu
dabit crinē ipsoz. **Et** licet dñs cō
fringet capita inimicorū si tñ oēs
dāpnabit q̄ sunt inimici s̄ q̄sdam
ouertit ad p̄m̄az. **Q̄** d̄ dñs
v̄ ab eterno disposuit [lex] basā vū
tam. v̄ de turpitudine viciorū a de
cōfusione hui⁹ seculi cōuertā. **ba**
san em̄ turpitudō siue cōfusio inē
pretat. nec solū p̄ctōres ouertam
s̄ etiā obstinatos a infideles. **Vñ**
s̄ d̄ d̄ cōuertā. **illos** etiā q̄ demer
si sunt [in] p̄fundū maris. **hoc** ē in
p̄fundū viciorū hui⁹ seculi qd̄ per
maē sigē q̄ viciorū fluctib⁹ iquetū ē
Aug. Et ita eos ouertit. **ut** in
guat pes tu⁹ i sāguine. **v̄**
v̄ vt ip̄i q̄s ouertis licet in p̄fun
dū maris onē im̄qtatis dep̄ssi fue
riūt. tñ in grā tua p̄ficiāt vt fiant
pes tu⁹ portātes te p̄ mūdū v̄to p̄
dicaōis. **et** pro noie tuo ducēt
martiriū v̄ ad sāguine. certēt eti
am q̄s canes vocat tāq̄ p̄ suo dño
latrātes. **vñ** subdiē [lingua] canū
tuorū. v̄ p̄dicatoz tuorū sumēt. **ex**
imimi **Col.** Quia sic dicit b̄tus
cis. **Col. Greg. xx.** libro mo
raliū **Lingua** canū ecce ex imicis

probant quoniam dominus de gentibus et uersis
 predicato. **Hugo** Et non fuit
 res fecit. **Hugo** ex eorum
 meritis si pura gratia deinde addit
 Lab ip **Cassi.** Utque dominus
 so. **Cassi.** amara mutat in
 dulcedine. tristitia vertit in gaudi
 um et egritudines detestabiles in
 salutem. **Hugo** Isti autem pedes et
 tem. **Hugo** canes domini aiaai
 sunt ad martirium quod domini passione
 precessisse agnoscat ut oleuene
 dicit. **U**derunt per fidem Lin
 gressus tuos deo. Quiliter ingressus
 es hunc mundum in magis paupertate
 et quilibet humiliatus occisus exal
 tatus es in celum et glorificatus. hos
 ingressus uiderunt credendo atque eos
 dem put potuerunt imitando secuti
 sunt. Et ut dominum saluatorem euidentem
 ostenderet adiecit. Ingressus dei mei
 regis mei. De quo rege scriptum est in
 titulo crucis. **I**hs nazarenus rex iu
 deorum. Quod est **Cassi.** Corpe tuo
 in sancto. **Cassi.** in quo est
 plenitudo diuinitatis quam phisivi
 dere non poterat. ad hos ingressus
 infirmos. **P**reuenereunt princi
 pes. et primitiuum predicatores apoli q
 bus super ecclesiam datus est principat
 annunciantes nouum testamentum
 Luminis pfallentibus. et deum per
 omnia bona opera laudantibus. In me
 dio iuueculay. et ecclesiarum primitiua
 rum que tunc pascebant lacte mira
 culorum. ipsarum dico ecclesiarum. Tympana
 mistriarum. et agencium primam in car
 nis mortificatione. Tympanum sit de
 corio mortui aialis extento super li
 gnum. hoc est corpe? nrm in memo

ria crucis christi uel in prima mortifica
 tum. Totum quod predictum est ab il
 lo loco deus confringet capita inimi
 corum suorum et exponit ad terram hunc modum
Rico Veritamen deo con
 fringet capita inimico
 rum suorum. et sacerdotes et principes
 iudeorum ut super dictum est. vertice ca
 pilli pambulancium in delictis suis.
 et ciuitate iherusalem que erat caput
 regni iudee. **U**n dicitur. Vertex capilli
 et capillosa que prope muros et turres
 ea circubantes videbat iexpugna
 bilis sic vertex capillosus videtur
 fortis et tunc fuit destructa et incensa
 a romanis prope petram iudeorum et eaz in
 habitancium. Modus autem destructio
 nis eius subdit cum dicitur. Dixit dominus ex
 basan. Ad cuius intellectum scienduz
 quod iudea in qua metro polis eat iheru
 salem est sita ex vna parte super iorda
 ne fluium iuxta quam est terra basan et
 ex libro numeri. Et ex alio latere su
 per mare mediterraneum. **V**espasianus
 autem missus a nerone contra iudeam ag
 gregauit sibi exercitum ex vtroque latere
 scilicet per terram basan et per mare. Et hoc
 est quod dicitur. Dixit dominus quia ex dima di
 sposcione facta est destructio iudee in
 vlcione mortis christi sic predixerat
 ipse saluator. **L**u. xix. ex basan. Co
 uertam in profundum maris. et uertam
 exercitum contra iudeam ex parte terre basan
 et ex parte maris. ut intinguat pes
 tuum in sanguine lingua canum tuorum
 ex inimicis ab ipso. Quia in destructi
 one iherusalem tanta fuit occisio iude
 orum quod pes ambulancium tungebat
 in sanguine et canes secundum suum
 appetitum poterat ab ipso sanguine
 A.ij.

faciari **A** principio enim bellivus ab
fine fuerit decem centum milia iudeo-
rum occisi ut dicit iosephus in libro
de iudaico bello. Causa autem tante oc-
cisionis subdit cum dicitur viderunt
ingressus tuos deus. Iudei enim vide-
rant pressum per terram eorum predicam-
do miracula faciendo. Et ideo magis
fuit puniendi tanquam excusationem sui
sceleris non habentes propter quod saluator
Jo. xv. dicit. Si opus non fecissem in
uis que nemo alius fecit patrum non
haberent. nunc autem viderunt et oderunt me
et patrem meum. et ibidem permittit. Si
non venissem a locutione eius non fuisset
patrum non haberent. nunc autem excusationem
non habent de patre suo. Ingressus dei
mei regis mei. In hoc psalmista
confitebitur deitate christi et eius humani-
tate in qua descendit a deo et alijs regi-
bus. Quia est in seculo. et in celo empireo-
scis et angelis et spiritibus a se ipso.
Deinde ponit christiano- rum laudatio-
que precessit non ex zelovindicta sed
divine iusticie cum dicitur. Prevenere sunt.
Circa quod sciendum quod antequam venirent
ad destruendam iherusalem et terram. in
circumitum christiani ibidem existentes mo-
nitum angeli transierunt in regnum
agrippe quod erat confederatum roma-
nis. prout habetur in ecclesiastica histo-
ria et hoc est quod dicitur. Prevenere sunt princi-
pes. et apostoli et alij principales inter
christianos quod sic dicitur est prevenere
sunt destructionem terre. in de recedendo et
ad regnum agrippe transiendo ubi
et alijs fidelibus insistebant divinis
laudibus. Deo subditur. iuxta psal-
lentibus in medio iuvenulorum tym-
pamistriarum. et virginum devotatis

quod a principio ecclesie alique virgines fu-
erunt deo consecrate sicut beata virgo
maria et plures alie virginis et mu-
lieres que hic noiant tympanistrie
quod cum apostolis insistebant divinis laudi-
bus. Et hoc modo beatus Augustinus. virgi-
nem mariam noiat tympanistria in
sermone de natiuitate ipsius dicens.
Audite igitur quemadmodum tympa-
nistria nostra cantauerit. ait enim. Ma-
gnificat anima mea dominum. propter hoc om-
nia bona opera. Hugo **desus be-**
nedicite deo. Creatori qui vos fecit
eum laudatis. Dominus. In quo nos de male-
dictioe redemit. vos in quo benedici-
te domini. Glo. Qui potati estis
no. De fontibus isra-
hel. et de doctrina apostolorum ut ab eo-
rum imitatione predicatis quos de
populo israel elegit ut eos faceret
fontes. Rico. A quibus tanquam a-
tes. fontibus originata
est deuotio laudis in ecclesijs. Ubi
beniamini adolescentulus. In eccle-
sijs est paulus qui fuit de tribu be-
niamini sic ipse dicit ad romanos
xi. Qui tunc fuit adolescentulus qui
est fuit conuersus ad fidem. Unde
dicitur adu. vii. Et vestes de po-
fuerunt secus pedes adolescentis
qui vocabatur saulus. Vel dicitur
adolescentulus quia inter aposto-
los fuit nouissimus ad fidem. wea-
tus. unde ipse dixit prima ad cho-
rinth. xv. Ego sum minimus apo-
stolorum qui factus est. in mentis
excessu. quia fuit raptus usque ad
tercium celum ut habetur. ii. ad cho-
rinth. xij. Principes iuda duces

eorum.] **A**līam dñs noſter ih̄s
 chriſtus fuit de tribu iuda ſed̄m
 carnem vt habeatur ad rō. v. **A**pli
 ergo ſūt p̄ncipes iuda ⁊ regis x̄pi
 et ip̄ſi ſunt duces p̄p̄oz cōuerſo
 rum ad fidē] p̄ncipes zabolon ⁊
 p̄ncipes neptalim.] **T**ribus zabu
 lon ⁊ tribus neptalim acceperunt
 ſortes ſuas pro magna pte in ga
 lileā vt habet̄ in libro Joſue de q̄
 fuerunt plūes apoſtoli ⁊ diſapu
 li chriſti vñ vocabātur galilei vt
 dic̄t̄ actu. 1. ⁊ 11. **E**t ideo de tribu za
 bulon ⁊ tribu neptalim fuerunt
 ibi ali. **C**aſ. Et h̄ij omnes bene
 quī. **C**aſ. p̄ncipes appella
 ti ſunt qz eos honore ac primatu
 digniſſimos fidelium turba ſeq̄baſ̄
Manda. **M**anda. **W**anda. **W**erbum eſt
Manda. **M**anda. **W**anda. **W**erbum eſt
 p̄ſalmiſte loquētis in
 p̄ſona p̄mittue eccē. Et eſt ſenſus
 l̄māda deus virtuti tue. ⁊ potēta
 ti angelice que tua mandata exe
 quūtur. ſ. vt protegat nos ⁊ defen
 dat quod tunc factum fuit. qz h̄c
 dictum eſt eccā fidelium de moni
 tū angeli tranſiit agrippe regnū
 tanq̄ ad locum ſecurum. **E**t az tūc
 petrus fuit eductus de carcere per
 angeluz vt habeatur actu. xii. **C**ō
 firma h̄c deus quod opatus eſt i
 nobis.] nos dicendo. et reſurrexi
 onem tuam manifeſtando ⁊ ſpm̄
 ſandum nobis mittendo. **T**em
 plo tuo.] **T**ranslacio romana h̄et
A templo ſācto tuo l̄q̄d eſt in ihe
 ruſalem. **Q**uia in illo templo x̄p̄s
 frequenter docuit et in monte syō
 in quo erat tēplū. ſup apoſtoloſ
 aliosq̄ diſcipuloſ ſpm̄ ſcm̄ miſit

fm q̄ dic̄ Jeronim⁹ in eplā ad pan
 linum de omnib⁹ ſacre ſcripture li
 bris. **T**ibi offerent reges munera.]
Per h̄c ei q̄ chriſtus apoſtoloſ
 aliosq̄ diſcipuloſ ſic cōfirmavit
 qz cōſtanter fidem p̄dicauerunt
 p̄ orbem multi reges cōuerſi de de
 runt multa ⁊ magna munera ad
 edificationem ecc̄arum et ſuſtēta
 tionem pauperum x̄p̄ianoꝝ. amo
 re x̄pi ſicut patz ex geſtitis apoſto
 loru; aliorumq̄ chriſti diſcipulo
 rum. **D**em̄de inuehitur p̄ſalmiſta
 contra gentiles tyrannos im̄ q̄s
 maiores fuerunt impatores roma
 ni et eoz p̄fecti qui conati ſunt
 fidem catholicam deſtruere vt pa
 tet de nerone domiciano de cio bio
 deciano valeriano ⁊ multis alijs
Et quantum ad h̄c dicit. **I**ncrepa
 feras.] **V**ocat em̄ p̄ncipes roma
 nos feras p̄pter ſuam feritatem q̄a
 dabant fetis martires deuorādos
 put habet̄ in multis martirū ge
 ſtitis. **E**t vocat hos p̄ncipes feras
 Larūdimis. **Q**uia v̄eto vane glorie
 mouebant̄. **E**t ſicut a rūdo ad quā
 libet partem vento flante ſe ſlectit
Sic iſti p̄ncipes ad quēlibet erro
 rem ydolatrie de facili cōuertebā
 tur. ſed̄m qz dicit leo papa in ſer
 mone ſanctoru petri et pauli de rō
 qz magnam credebat ſe feciſſe reli
 gionem euz nullius gentis reſpu
 iſſet falſitatem. **E**t bene dicit. **i**nc
 pa feras. qz p̄ſalmiſta p̄uēdit cō
 ſtantinum impatōre poſt multa;
 ſtragē x̄p̄ianoꝝ a delubro pau
 ciendum et a p̄ncipibus aplo
 rum v̄iz petro ⁊ paulo increpā dū
A. iij.

et sic ad fidem conuertendam vt
habetur in gestis sancti filii stri.
Et predicti principes romani qui
vocati sunt fere propter suam crudeli-
tatem sunt etiam congregatio tau-
rorum. Hoc est copantur tauris do-
mesticis quod notat per hoc quod
subditur in vaccis populorum. Quia
tauri in domini non sunt sic congre-
gati cum vaccis hominum. Et ratio hu-
ius copationis est quod non solum co-
nabantur subvertere christianos per
tormenta tanquam fere sed etiam per blan-
dimenta tanquam tauri domestica per-
mittendo eis honores diuitias et fi-
milia dum tamen vellet recedere a fide
christiana vt patet in multis martiri-
gestis. Ideo subditur vt excludantur
a veritate et confessione fidei eos qui
probati sunt argento. Id est magis pro-
bati sunt in fide quam argentum in for-
nace. **D**issipa gentes que bella vo-
lunt. Iste gentes sunt romani qui per
bella totum orbem sibi subiugauerunt
veniet legatus ex egipto. Hoc
conuenienter potest exponi de phi-
lone qui cum suis sociis de alexan-
dria egipti fuit missus legatus ab
impatore claudius. Et tunc intra-
xit familiaritate cum petro apostolo
rome existentia reuertens alexan-
driam ecclesiam sancti marci congre-
gatam honorauit et in libris suis
magnifice commendauit per scribitur
in libro illustrum virorum. **E**thi-
opia preueniet manus eius deo.
Ethiopia enim est iuxta egiptum ciui-
tas fuit conuersa ad christum quam egiptus
per beatum matheum apostolum qui veni-
ens ad istam puinciam baptiza-

uit regem et filium eius quem a mor-
te suscitauerat. et filiam eius euphi-
geniam virginem christo consecrauit.
et eam ducentis virginibus prefecit a-
postolum regis per maiorem partem baptiza-
uit. vt habet in predicto libro illu-
strum virorum. Et hoc quod dicitur ethi-
opia preueniet. scilicet egiptum manus
eius. videlicet dare deo. per considerationem
fidei ad

Col. Iste duo ver-
sus predicti
misticte potest exponi hoc modo. Ince-
pa feras animi **Cassio.** et super
dimis.

Hugo. Qui vacua et
steriles sunt
ab omni ope bono a flectuntur ad
vicia ad modum arundinis. Etiam
congregatio taurorum. Et incepta
da. vide **Cassio.** heretici in domi-
licet.

Cassio. et qui erecta cer-
uice seducunt animas innocentes
et venena perfidie sue in felici perua-
sione expendunt in vaccis popu-
lorum. vacce populorum sunt mu-
lieres et innocentes persone que duci
si voluntate leuissime perfidie docto-
res tanquam tauros sequuntur. **V**ir-
tutis vero istius increpationis sub-
ditur vt excludant eos. Id est verita-
te fidei qui probati sunt argento.
et quos caritas spiritualis de cordis
fordibus viciozum velut argentum
mundissimum ad anime puritatem vsque
perduxit. **D**issipa gentes. et heretico-
cos predictos. que bella volunt. et
qui attentionibus non ad profectum
anime tendunt sed vt peruersis per-
suasionibus captuent animas in-
nocentes hos autem hereticos dissipat

per tuos predicatorum de quibus
 seditur. veniet legati ex egipto.]

Aug. uertentur homines ad fi-
 dem. p. egiptu; sigt mundu a par-
 te totu; Et hij conuerfi p christo
 legatione funguntur. Non ergo
 soluz de israhelitis vnde apostoli
 sunt electi sed de ceteris gentibus
 etiam futuros predicatorum xpia-
 ne pacis hoc mo mistice prophetatu
 est. Sequitur ethiopia preueniet

manus **Gre.** xviii. libro moa
 eius. **Gre.** tium supple da-
 re. deo. In xpm credendo. v. prius q
 iudea credat se saluanda;. offert
 omnipotenti domino gentilitas ni-
 gra pec. **Aug.** v. ethiopia
 catis. **Aug.** que ppe tene-
 bras vicioz sigt peccatores pre-
 ueniet manus eius. v. vindictam
 eius a hoc conuersione ad eum.

Hugo cupiens p penitenti-
 am reconciliari deo.

Augusti vt sibi peccata di-
 mittantur ne pec-
 catores pmanendo puniantur. **Et**
 etiam in alio psalmo dicit. preue-
 niamus faciem eius in confessione.
 sicut p manus vindictam. ita per
 faciem reuelationis pnciam sigt.
 que futura est in iudicio. q. ergo
 p egiptum atq ethiopia totu
 orbis gentes signauit otinuo sub-
 iunxit **R.** Regna terre. v. homines
 de omni naco ne terre. c. c. a. tate deo.]
 ipfu n deuote laudando. [psallite
 dno. Itene opando ad honore ei].

Rico. Et ostendit quis sit iste
 deus a dominus cu sub

iunxit **P.** salite deo qui ascendit su-
 p celum. celi. v. ab extremitate celi
 empirei quod e excelsum intru ce-
 los. ad oriente;. hoc dicit q xps
 ascendit in celum de monte oliueti
 vt habet. adu. v. Qui mons est in
 orientali parte iuxta iherusalem i
 qua opletum fuit misterium re-
 p. cionis hu.

HUGO a quom
 mane. **HUGO** am ipse
 christus venturus est iudicare vi-
 uos a mortuos recte sub iudicium
 est. **E.** Cce. quasi dicat certuz est
 et ppe q ipse. dabit vici sue vore;
 virtutis. quia **Gre.** dabit il-
 vt dicit.

Gre. li virtute
 suscitandi corpa qm ad vici eius
 resurgēt mortui. **Et** ideo. d. ate glo-
 riaz deo. seruendo ei ad ipsi lau-
 dem et gloriam. sup israhel. v. po-
 pulum xpianum qui deu videt per
 fide;. magnificencia eius. v. largi-
 tas ei; apparebit q. remunerabit
 ipsum supra cōdignum. a virtutis
 eius. apparebit in nubibus. ma-
 terialibus in quibus descēdet ad
 iudicium. **Vnde** math. xiiii. **Vide-**
 bunt filium hominis veniente; in
 nubibus celi virtute magna. vel
 virt. eius in nubib;. v. in apostol
 et apostolicis viris qui assessores
 xpi erūt ad iudicandū orbē terraz.

Aug. Rō em; solus veniet ad
 iudiciū s. cū seniorib;. po-
 puli qbus pmissit q. sedebūt sup
 sedes. xii. iudicaturi q. etiā āgelos
 iudicabūt. demde ne aliud nubes
 intelligerent se aut. ad iudic. **M.**
 rabilis de; in **Rico.** q. p eos
 factis suis. **Rico.** fec mira
 A. iij.

bilia. cecis illuminando. leprosos
mūdando. mortuos suscitando. De
us israel. et populi xpiani viden
tis deum p fidem a spem in presenti
tempore.

Iero. It nō alius. da
Lipse. bit virtutē. pa
ciētiē. a fortitudinē. ad tolerādas
tēptationes dyaboli et passiones
mūdanas in pūti. et in futuro da
bit vir.

Hugo. Impassibili
tatem. tatis. a forti
tudinē immortalitatis. et hoc non
omnib⁹. Plēbi sue. Ipplo xpia
no qui eius mādatīs obsecūdae
et obediūsq; in finē huius vite et
p tātis bñficijs sit benedictus de⁹.

Cassio. Qui omni ore semp
dicit benedicti vt sic
nunq̄ a beneficijs cessat. ita et bñ
dicoēs semp accipiat a q̄ ei fideliter
cū gratiarū adione ofitē bñdicit
dñm. sic fit vt breuis ista laudacō
totius vite tpe sub assiduitate sol
uatur. Cucietit copiosus p̄s. ingē
cum more fluuiorū. qui q̄nto pl⁹
terras occupāt tanto āpli⁹ agros
fecūbant. fluuius q̄ non ore s; ma
gis aurib⁹ hauriat. fluuius q̄ po
tet mētē nō corpe. puros sensus i
ebrians. et peccatis ebrios ad so
brietatē mētis adducēs. Oremus
er go dñz cui⁹ ciuitatē hui⁹ fluuij
impetus.

Iero. Quatinus nos a
letificat. moxē invitam.
a corrupcōe i inco corrupcōem demu
tare dignet vt sanctis ei⁹ ptiapes
fadi sempitēns in eū gratulacōni
b⁹ exultem⁹ xp̄; laudaturi i. f. l. A.

Psalm⁹. lxxviij.

**Aluum me
fac de⁹ quo**

Titulus In finem p

hīs q̄ mutabunt. C̄sēsus talē

Rico. p̄s iste fact⁹ a d̄s p̄ha
q̄ in spū preuidit passi
onē xp̄i futurā dirigit nos in finez
s. in chri.

Cassi. Qui in hoc p̄s
stūm. suaz narratu
rū ē passionē. ita vt ei⁹ v̄ba a euā
gelica testatur auctoritas a de eo
ap̄ls sumere dōceatur exemplū.

Rico. Saluator em̄ Joh. xv.
dicit de seipso vt iplea
tur sermo q̄ in lege eoz script⁹ ē.

Quō odio habuerunt me ḡtis. Et
sic hoc qd̄ d̄i in hoc p̄s. Multiplica
ti sunt sup capillos capitis mei q̄
oderūt me ḡtis. dicit ad ipleū ad
lram de seipō. Similit̄ ap̄ls paul⁹
ad rō. xi. allegat qd̄ habet in hoc
p̄s. Fiat mēsa eoz corā ipsis i la
queū ad lāz dictū est de iudis ex
ecatis eo q̄ p̄secuti sunt xp̄m. et
iēm. Jo. ij. scabie q̄ auz xp̄s facto
flagello de funiculis cieisset emē
tes a vendentes de tēplo. recordati
sūt discipuli ei⁹. q̄ scriptū ē de eo
in hoc p̄s. Zelus domus tue come
dit me.

Aug. Dicit de h⁹ p̄s q̄
Vā et. loquit xp̄s oi
no dubitare non p̄mittimur. Dic
em̄ sunt exp̄st a v̄ba q̄ in ei⁹ passio
ne opleta sūt. L. dederūt in escā meā
felz m̄ fiti mea potauerūt me aceto

Cassio. Est em̄ iste p̄s eoz
q̄ lac⁹ de xp̄i passioē
agūz quā passionē xp̄s sustinuit

pro hijs q̄ omutabunt. Ista com-
mutatio siḡt p̄p̄os xp̄ianos qui
retr̄is hoīs p̄uitate deponita noue
regnacōis sunt munere omutati.

Pro hijs at̄ q̄ dictū est intelligen-
dus est q̄ reuera passio d̄ni p̄ cun-
ctis fidelibus facta monstratur.

Hugo qm̄ p̄ ipsam omutā-
tur de culpa origina-
lis peccati ad grām. de morte ad vi-
tam. de mundo ad celum.

Cassi. x̄ps ḡ ostitutus in pas-
sione adiūta sibi voce
fidelium in forma serui petit a p̄re li-
berari a penis dicens.

S Aluum me fac **Nicola**
de? pater.

a penis imminētibus? Cā sue peticio-
nis subiūgit dicens. qm̄ intrauerūt
aque vs̄ ad animā meā. Per aqs̄
intelligunt̄ p̄secucōes seu p̄sequē-
tes sc̄dm̄ qd̄ dicit̄. ysa. viii. Abdu-
cet d̄ns sup̄ eos aqs̄ fortes a mul-
tas regē assucioy. Et id̄ hoc l̄ra p̄t
intelligi de xp̄o capite q̄ p̄secucio-
nes iudeoy intrauerūt vs̄q̄ ad ani-
mam eius v̄ vs̄ ad sepacōem ani-
me a corpore.

Hugo vox xp̄iani
sc̄dm̄ sensū morale; q̄ postulat sal-
uati qm̄ aque tēptacionū intraue-
rūt v̄ puenerūt p̄ delectacione; vs̄
ad animā v̄ vs̄q̄ ad consensū ei?

Hugo Infusus sum in li-
mo profundo. v̄ in
mundo turpi a tenaci nā mūdus
limosus ē p̄ luxuriā. a tenax p̄ aua-
ritiā. a sic est vox xp̄iani penitētis.

Nico. Infusus sum in limo
profundo. Hoc etiam

p̄t intelligi de xp̄o capite rōne s̄-
sepulture q̄ positus fuit in terram
Let nō est substātia. v̄ v̄tus substi-
tendi natural̄ in corpore mee mor-
tuo sepulto. Moralit̄ Let nō ē s̄ba.
vicia em̄ ex n̄volūtate habem?
que nō sūt s̄ba q̄ p̄ctm̄ nichil est
Sequit̄ vox
ch̄risti.

Nicolaus.

Qui in altitudinem maris. Id
est in profundum p̄secucōis que
nomine aquarū designat̄ vt supra
dictum est. quelitet at̄ cōgregacō
aquarū mare vocat̄ in hebreo. Let
tempestas dimersit me. v̄ acerbi-
tas passiois ex q̄ obijt in cruce.

Hugo Multi etiā r̄munt i
altitudinem maris
hoc est in aliquā dignitatem secu-
li a tempestas causacō curarum
que mouetur vento inanis glorie
submer.

Nico Laborauit
git eos. **Nico** predicando et
ēdarguēdo iudeis peccata sua. da-
mans. In cruce quando emisit spi-
ritū vt habetur Mat̄. xxvii. Lau-
ce facte sunt fauces mee. Rauceo
enim causatur ex deficcacōne hu-
morum in faucibus et arterijs v̄-
remis p̄ quas exit e intrat aer. a
pulmone. christus autē passione
multos humores emisit de suo cor-
pore vt pote in sanguine et sudore
in flagellatione in corone spinee
imposicione. in maunum a pedu;
transhione. defecerūt oculi mei.
s̄ corporales quoniam in morte
extincti fuerunt. dum spero in de-
um meū. q̄ certitudinalit̄ expecta-
bat gloriā sui corp̄is i resurreccōe

que facta est diuina virtute. Dem
de christus homo plangit aduere
santium multiplicacōem dicens.
Multiplicati sunt inimici mei
iudei. Super capillos capitis mei.
Modus est loquendi ad designā
dum magnā aduersario eū multi
tudinē. Qui oderūt me gratis. Idē
sine causa cū ecōtrario deberent eū
diligere ppter bona que fecerāt eis
veritate docendo. sanitate donādo.
et sic de alijs. ppter qd dixit eis **Jo.**
1. Multa tō opa oñdiuolis a pte
meo ppter quod opus vultis me i
terficere. Isti autē odientes xpm
fueūt multiplicati qz pharisei p
mo cōceperunt cōtra eū odiū. sed
scribe tertio sacerdotes et vltimo
populus a sacerdotib⁹ ceptus p
pter qd petiuit libera cōem barra
be et christi crucifixi onē vt hatef
Mar. Aug. Accipiāt mēbra v
ci. xv. **Aug.** cōz hāc discāt odio
gratis haberi. quō fiet vt odit te
mūdus gratis. Si nichil cuiqz no
ceas a sic odio habeatis.

Rico Confortati sūt qz pse
cū sūt me inimici mei
iuste. qz herodes a pilatus p̄stite
rūt eis fauorē. Herodes em̄ illū
eū a spreuit. **Luc. xxiiij.** Et pylatus
in fauorez iudeorū debi s̄mā mi
quam cōtra xpm. que non rapui
tunc exoluē. **Hugo** Ac si di
bam. **Hugo** rapuit a furtū fecit a ego pro eo su
spensus. **Rico.** Sic xps dic se
sum. **Rico.** penā exoluē
p peccatis humani gn̄is qz nō cō
traxerat. **O** Deus tu scis insipieciā

am meā. **Hoc** nō intelligit de pso
na xpi in q nulla fuit insipieciā s̄
oimoda sapia s̄ sicut passionē mē
broz suoz dicit suā vt hatef ad.
ix. Saule saule qd me pleq̄tis. Et
zacharie. ij. Qui tangit vos tangit
pupillā oculi mei. Et hoc ppter cō
nexionē capitis ad mēbra. Sic in
sophieciā membrorū suoz. a delicta
dicit eē sua qz p ip̄sis penaz porta
uit et satisfecit. Sicut hō satisfaci
ens p delicto alteri⁹ facit qd amō
illud delictū eē suū sicut a cōite di
cit. Onus muli vel cameli qz illud
onus dicit suū solum ad portādū
et nō quantū ad passionē a domi
nium. et bene dicit. Et delicta mea
a te nō sunt abscondita. qz delicta
eoz qui ea absconderūt nolentes
ea deserere et cōfiteri illa non facit
christus sua pro eis satisfaciendo
sed solum delicta eorum qui vere
contriti cōfitentur. Sequitur.

Hugo Non erubescant i
me. sicut moietē
et non resurgente. Qui expectant
te domine. venturum ad m̄feros
et postea resurrendurum.

Hugo Loquitur pro s̄ctis
patribus in limbo
salutem christi expectantibus cū
magno desiderio. Et iō nisi ad eos
descendiss; christus esset eis cōfu
sio et maxime prophetis ibidem
existentib⁹ qui talia dixerunt ven
tura. **Rec** orat sic christus quasi
nescius futurorum sed vt osten
dat in se veritatez humane natūe
in qua minor est patre. **Calliodor.**

Abdidit q̄l domine virtutum. In quo ostendit impossibile nihil eē omnipotentie ipsius. Nam quid̄ tūtibus imp̄at non est quod nō pro sua voluntate perficiat.

HUGO Consequenter orat pro aristol̄ ceteris q̄ fidelibus dicens. Nō confundātur sup̄ me. Moriēte quod quidē esset si non resurgerem qui queēt te bonis operibus. O deus israhel. Is est populi christiani vidētis te p̄fitem ac. **Jerō.** Non euacuet̄ si bicat. spes credentiū de mea passione sed cognoscāt q̄a voluntatem tuā; facere veni sicut.

Sequitur. quoniam propter te. **Rico.** O deus pater is est p̄p̄ter voluntatem tuam. sustinui opprobriū; quia iudei vocabant me demoniaum. **Joh̄. viij.** Et etiam cum tenerent eū vinctum plures dicebant contra eū; falsum testimonium. **Math. xvi.** Et operuit confusio faciem meam quia velantes faciem eius paucabant eum dicentes. propheta; a nobis christe quis est qui te percussit reputantes eū falsum propheta;.

Luce. Augul. Nihil magnū; est quod dicitur. sustinui opprobriū; sed quod dicitur. propter te sustinui. Si enim sustines quia peccasti propter te sustines non propter deū. Ruc enim gloria vobis est ait petrus si peccantes punimini et suffertis. Si enim sustines quia mandatu; dei seruasti vere propter deū; sustines et merces tua manet in eter-

num quia propter deū; si si tui si opprobrium. Ideo enim ille prior sustinuit ut nos sustinere disceremus. Porro si ille qui omnino nō peccauerat dicitur est peccator; dicitur est iniquus dicitur est belse bub. dicitur ē isanus. tu serue de dignaris audire pro meritis tuis quod dominus audiuit nullis meritis suis. Ille venit ut tibi preberet patientie exemplum. Sequitur.

Nicola. Extraneus factus sum fratribus meis id est iudeis quos vocat fratres eo quod iudeus erat. et pegrinus filius matris mee et eisdem iudeis qui sunt filij synagoge quam matrem suā vocat. et est eiusdem sententie repetitio ad maiorem expressione;

HUGO. Deinde ostendit quare Ihesus sustinebat videlicet propter ecclesiam dei construendam vñ dicitur zelus domus tue et amor de ecclesia construenda. comedit me et me totum sibi redicauit. que zelus ostendit xps maxime quoniam de domo deiecit negociatores. **Jo. ij.** dicit. Nolite facere domum patris mei domum negociationis

Rico. et opprobria exprobrata cum tibi. Miracula enim xpi attribuebant iudei virtutibus demonia. **Mat. xij.** dicentes. Non eijcit demonia nisi in belse bub p̄ncipe demonia; que tñ fiebant virtute totius trinitatis et sic exprobrabant patri. ceci derunt sup̄ me. quia propter huiusmodi miracula et precipue propter miraculum resuscitationis lazari apud multos divulgatum iudei quesierunt occasionē mortis

christi dicentes. **Johannis . xv .**
Quid facimus quia hic homo multa signa facit et hoc est quod dicitur. ceciderunt super me ad me obruendum in morte.

HUGO Sicut in morte. **HUGO** pius dominus mansuetudinem suam commendat dicens. et operui in ieiunio animam meam et vitam meam. christus enim ieiunauit .xl. diebus et .xl. noctibus. **Mat. iiii. V.** Operui et humiliavi in ieiunio hoc est in macie et tristitia naturali animam meam et vitam meam et factum est in opprobrium michi. Quanto enim erat humilior tanto apud reprobos despectior apud.

Cas. Vel christus parebat. **Cas.** dicit se ieiunasse quod hominum fide quam valde esuriebat non poterat inuenire et ob hoc dixit. operui animam meam quasi pallio tristitie circumdedit et factus est in opprobrium michi. Sempiterni malis opprobria sunt quod eorum sceleribus non acquiescunt dum illis studiose detrahunt quibus nulla societate iunguntur. Testant enim ista opprobria a lapa flagella et sputa que dominus saluator ab insana plebe pressus est in maxima humilitate. et posuit vestimentum meum cilicium.

Rico. Doctores nostri contra dicunt quod per cilicium hic intelligitur fletus christi in suscitacione lazari eo quod antiquitus flentes mortuum induebant cilicium. Sed in videtur quod conuenienter per cilicium potest intelligi asperitas vestium christi. Cum enim reprobaueit molliciem vestium. **Mat. xi. dicens.** Ecce que mollicibus vestiunt in domibus regum sunt

fatis apparent quod asperis vestibus utebantur. quod ipse cepit facere et docere adu. et **Jo. xix.** dicit quod eius tunica erat inconfutilis desuper et exta partem totum. Et hoc modo sunt vestes cilicinea aspere. et factus super illis in partem totam. Hoc est in derisum quod de eo dicebant **Mat. vi.** Ecce homo vorax et potator vini publicanus et peccator. **Aug.** Parabola est eius.

Aug. opacio a similitudo maledicti aduersum me loquebantur qui se debant in porta

Rico. et principes sacerdotum qui eum iudicauerunt reum mortis. **Marci. xiiij.** Et isti uentur sedentes in porta duplici de causa tum quod se debant ante portam templi. tum quod preceptum erat de uteronomio. **xvi.** Iudices constitues in omnibus portis tuis. et in me psallebant et de me cantabant derisorie. qui bibeant vinum. **Scribitur enim in libello quodam hebraico qui intulatur condemnatus iudicio quod propter verba salomonis proverborum. xxxi. Date sicram id est potum inebriantium meretricibus et vinum hijs qui amaro animo sunt. sapientes iudeorum ordinauerunt quod dampnatis ad mortem daretur plenus cyphus de vino fortiter magis hilariter sustinerent mortem et illud vinum fuit acceptum pro christo a duobus latronibus cum eo crucifigendis. Sed iudei illud vinum acceperunt et biberunt cum derisione christi. Et propter talem derisionem dicitur hic. in me. id est est de me psallebant qui bibeant**

vinum. Et loco vini posuerunt acetum ut habetur infra. Aliter etiam potest exponi quod de crucifixione christi tanquam de re insolita notabiliter facte fuerit cantilene derisorie in fauore; sacerdotum qui mortem eius procurauerunt tanquam de falso prophetarum lente regnare et non potest que uic cantilene cantabant per tabernas. Et ideo dicitur In me psallebatur etc. Sed in tot scandala et obprobria inter tantas tribulationes et persecutiones quid tu agebas miserrime iherosolime.

Hugo. Ego uero orationem meam ad te domine. supple dicitur rigo uel dixi. Luc. xxiii. b. patet igitur nosce etc. Illi dirigebatur ille orabat.

Aug. Quia enim maledicis et quod iactant opprobria et quod corrigas eum a quo iactant non inuenis. nec tibi restat nisi orare. Consequenter omnibus dicitur quod exaudiri debet eius oratio eo quod tempus reconciliationis est. unde dicitur. tempus beneplaciti dei. De quo tempore apostolus commemorat dicens. Ecce nunc tempus acceptabile ecce nunc dies salutaris.

Cassio. Quia incarnationis sue beneficii perdidit terram mundum repauit. tempus quod est inuitare et salutem. sed hoc tempus quo modo peruenit decenter exponit dicens in multitudinem misericordie tue. Nam si multitudines misericordie non fuissent nequaquam redimi possumus obnoxii reuel debitorum. Non enim per uiam misericordie quod tam ingentia peccata superauit exaudi me in ueritate salutis tue.

Nico. Quia per misericordiam tuam in ueritate.

Terco. Orat ergo christus ut post eius mortem resurrectionis ueritas approbetur unde adhuc subdit.

Nicola. Eripe me de luto ut non infigatur. Superius autem dixit christus se infigatur in limo eo quod mortuus fuit et sepultus in sepulchro intra terram. hic autem petit ut non infigatur id est quod non diu remaneat in sepulchro et hoc fiat per sue resurrectionis accelerationem. Litera me ab his qui oderunt me et a iudeis a quorum potestate fuit. liberatus totaliter in sua resurrectione. et de profundis aquarum et persecutionum ut supra dictum est ab quarum profundum homo deducit quando occidit et in hoc petit suam resurrectionem ut prius patitur uerbatur solet fieri in talibus orationibus. Et ideo adhuc subditur Non me demergat tempestas aqua. Supra dixit et tempestas dimersit me eo quod mortuus fuit in cruce quod ergo hic dicitur non me demergat tempestas aque. Sensus est. me per mortem dimersit non diu teneat in morte. neque absorbeat me profundum id est corpus meum intra sepulchrum non putrefiat seu corrumptur nec a uermibus corrosum absorbeat. neque uigret super me puteus os suum. In hebreo habetur non obturet super me puteus os suum. Et dicitur hic puteus limbus inferni ad quem descendit anima christi ad extrahendam fidem patres ibi detentos secundum illud zacharie. ix. Tu quoque in sanguine testamini tui eduxisti uictos de lacu qui

non erat aqua. Sic igitur petit xps
vel potius dñs in psona xpi q̄ aia
ipſius cito de inferno redeat ab cor
pus a q̄ resurrectio cōpleatur ita
q̄ corpus nullam corruptionem
seu putrefactionem patiat quod
et factum fuit sicut supra dictum
est ps̄. xv. **P**otest iste versicul⁹ eē
v̄x̄ a oratio fidelis dicentis.

Mico. Et n̄ demergat me tem
pestas aque v̄ tēptaci
onis p̄ consensum. neq̄ absorbe
at me p̄fundū p̄ p̄tōz exercitiū
ne cadam in desp̄cōem vel obsti
naciā. de qua dicit p̄verb. xvij.
peccator cū in profundum maloz
venerit cōtempnit. neq̄ v̄rgeat v̄
ne me stringat vel claudat super
me puteus inferni os suum. :

Cassio. In quo putro v̄rē i
cibunt p̄tōres quā
do se a vicioſa voluptate n̄ abstra
hunt: v̄rgetq̄ sup̄ eos os suum cō
cludi cū vsq̄ ad temp⁹ mortis sue
in pessima voluntate p̄sistunt.

Aug. Quī fateē se peccasse pu
teus non claudit sup̄ eū
os suum q̄ extra puteū prave cō
suetudinīs erit p̄ confessionē. Quī
vero dicit. Quid male feci factus ē
defensor peccati sui a iam puteus
claudit sup̄ eum os suum qm̄ amī
sa confessionē non erit locus mīe.
Si vis vt deus sit tuus liberator tu
esto peccatorz tuoz accusator. Se
quē v̄x̄ xpi. exaudi me domine.

Nicola. Dic osequenter ad
diciōnis sue a accipit ex pte pprie
tatis diuīte cuius pprietas ē mīa

et benignitas **Cas.** exaudi me
v̄n dicit.

am benigna est mīa tua. semp ad
benefaciendū a exaudiendū p̄ta
q̄n̄ pie petitur a ei deuote supplica
tur. **N**ac̄ vero benignitatē expōnit
cum subiungit. **S**ed̄m m̄ltitudinē
miseracionū tuarum respice i me.]
Ad ipsam semp̄ redit quā debiti
bus et miseris scit patronam cui
omnia p̄tā cedunt q̄uis numero
fissima cōprobenatur. **E**t int̄uere q̄
vbi pietas postulat̄ semp̄ hō re
spici dī. nā si p̄tā soluz respiciat
nos sine dubitatōe cōtempnat.

Mico. **A**t ne auertas faci
em tuā a puero tuo.]
xps dicit puer tanq̄ seru⁹ valde
obediens. sicut mos ē sacre scrip
ture. **V**n̄ actu. iij. Cōueniunt in
ciuitate ista adūsus sc̄m̄ puerum
ibm̄ quē vn̄xisti herodes pylatus
ac̄. Supplicat ergo patri ne auer
tat faciem suā a se. oratio nem su
am repellēdo. a loquitur de deo ad
modum hominis quī auertit faci
em suā quando non vult exau
diri de p̄tōez petētis **C**ām q̄re pe
tit exaudiri subiungit dicit. qm̄
tribulor. **E**t ideo instanter peto ex
audiri. **U**elociter exaudi me.]

Iero. **U**t cito r̄sumam spiritū
quē in tuis manib⁹ cōmē
daui. **I**ntende anime mee.]

Mico. **V** vite mee cor patiet
litera eam. **R**esuscitan
do a morte. **P**ropter inimicos me
os. **V** p̄pter iudeos. **L**eripe me.] **Q**d
dupliciter expōnit vno mō de iude
is obstinatis vt p̄ resurrectione;

christi confundantur. **A**lio modo
 de conuertendis vt audita christi
 resurrectione conuertantur sicut
 legitur **Actuum .ii.** q. predicante
 petro christi resurrectionem mul-
 ti conuersi sunt ad fidem **Et** subdi-
 tur ibide. **q. apposite sunt** illa die
 anime circie tria milia. **CV** scis
 imperiu meū. **I**mhi illatu in ve-
 bis iniurijs vt patet per p̄dicta
 La cōfessionem meā. **q. captus sū**
 ab modum latromis. **q. reuerenci-**
 am meā. **q. verecundiā meā** nam
 irreuerens dicitur inuerecundus.
Propter qd in translatōe hebrai-
 ca dicit a ignominia meā. **I**n spu-
 tis et in collaphis a iudeis mihi il-
 latis. **I**n conspectu tuo sunt oēs
 qui tribulant me. **I**urides malici-
 am eoz a proliitate tua potes eos
 punire. **I**n periu expectauit cor me-
 um a miseria. **q. post collaphos**
 et sputa ei a iudeis illata fuit a mi-
 litibus p̄sidijs illusus a crudeliter
 occisus. **ET** sustinuit solus. **q. qui**
 sū. **q. mecum** cōtristaret a nō in-
 ueni. **Doc** videt falsum q. aposto-
 li in morte xpi simul cōtristati sūt
 scdm qd dixerat eis. **Jo. xvi.** **A**mē
 dico vobis plorabitis et flebitis
 vos. **Dicendū ē** q. loquitur h scd;
 cōm vsum q. nulli dicit a dē vbi
 pauci sunt opatiue. **sc̄ dicit nulli**
 est in eccā vel in foro. **q. pauci sūt**
 ibi scdm q. deberent vel osueuerūt
 esse. **ita in morte xpi pauci fuerūt**
 cōtristati. **cū tñ omnes debuissent**
 ei cōpati cui videbant opati in sen-
 sibilita q. in morte xpi sol obscura-
 tus est. **q. tra** mota est a petre scis

se. **Et q. consolaret a non inueni.**
 quasi. **Iero.** **Nullus** de tāra ml'
 dicat. **Iero.** **titudine** iniquoz
 aut cōpassus est doloribus meis
 aut existit cōn- **Rico.** **Etia;** pe-
 solator. **tr^o q. de-**
 buit me cōsolari in p̄ncia mea t z
 me negauit. **Et** dederunt in escā
 meā fel. **sicut dicitur** **Mat. xxvii.**
Et dederunt ei vinum bibere cū fel-
 le mixtum. **Et** quia fel erat de natu-
 ra sua magis comestibile q. pota-
 bile. **Jo** nominat ipsum fel in h^o
 loco escā. **Et** in siti mea potauerūt
 me aceto. **vt habet.** **Job. xix.** **Cuz**
 ergo accepisset acetum dixit. **Cō-**
 summatū. **Aug^o** **fel a** acetuz
 est. **q. adhuc** offe-
 rūt x̄o qui male viuendo scanda-
 lū in se h̄t. **Amus** enim pecca-
 uerunt iudei crucifigentes xpm in
 terra ambulantes q. q. ipsum cō-
 tempnunt in celo regnātem. **Et** q.
 iudei malam escam dederunt i esca
 puniā sunt. **Vnde** sequitur.
Rico. **Et** in mensa eorum
 coram ipsis in laque-
 um. **Quando** emz iherusalem fuit
 obsessa a romans iudei illic cōue-
 nerant ad celebrandum comūni-
 um paschale quod non poterat
 fieri extra iherusalem et sic fuerūt
 illaqueati quia a romans fuerūt
 in illa obsidione circumdusi sicut
 aues in laqueo. **Et** in tribu cōs.
 s. penarum debitarz propter mor-
 tem christi quia passi sunt fame;
 i illa obsidione i tñ q. muliēs co-
 medēt pueros suos a ex osequēti
 passi sūt mortis pestilēciā vt dicit

ioseph⁹ i libro de iudaico bello. Et
in scandalum. Ieriaz tunc facti sunt
quia ciuitate capta vendebantur
octoginta milia iudeoz. viz trigi
ta p vno denario. exceptis illis q̄ sa
me a gladio pierunt. **O**bscuren
tur oculi eoz ne videant. q̄ iudei
qui no fuerunt mortui sunt p totuz
orbem dispersi a i sua infidelitate ex
cecati. Et dorsum eoz semp incur
ua. vt romanis seruiant semp.

Iero aut sub onere legis qua
scdm lraꝝ nemo ferre po
tuit. **D**os duos vsculos allegat
apostolus ad ro. xi. de excecacione
iudeoz. fiat mensa eorum

Hugo Sacra scriptura me
sa dicitur vbi metes
fidelium reficiuntur. **V**nde ps Pa
rausti in conspectu meo mensa. **H**ec
mensa dicitur iudeoz quia lex da
ta fuit eis a hec facta est eis. In la
queum. p erroneam intelligenci
am. Et in retribucionem. Illos in
multas contrarietates implicado
Et in scandalum. v in causa qua
re scandalizantur. **O**bscurent o
culi. cordis. eoz ne videant. **V**erita
te. v ne intelligant diuinitatem sb
humanitate latentem. Et dorsum
eoz. v affectonem eoz que debet
hoiem erigere sicut spina dorsu. **S**e
p in curua. **Cassio** hoc illis
ad terrena. **C**assio. euenit q̄
nimis delictoru p̄dere p̄guati cer
uice sua in terra cernui. v idmati in
curuant. **N**a dorsum dictum est q̄si
descendens dorsum. **E**t hoc qd dicit
semp. sigt impios qui nulla satis
facione conuersi sunt. Deinde imp

catuz eis captiuitatem facta; a ro
manis. **Rico** **E**ffunde super
dicens. **Rico**. eos iram tua;.
v effectuz ire tue. **E**t furor ire tue.
v rigor iusticie tue. **C**oprehendat
eos. **I**qd factum e in destrudione eo
ruz p romanos facta. **E**t habi
taco eoz deserta. q̄ romi destruxe
runt ciuitates eoz a local. Et in ta
bernaculis eoz no sit q̄ i habitet.
q̄ totalit fuerunt expulsi de iudea.
et iherusalem funditus euersa e a
fca q̄i aceru lapidu. **E**t hec cople
ta fuerunt sub titu a respasiano im
patoribus romanoz. **E**t hui⁹ pu
nicōis ca subdit. qm quez tu p cul
fisti. s. xpm psecuti sunt occidendo
eu. **D**icit em apostolus ad ro viij.
de deo patre q̄ pprio filio suo non
pcepit sed p nobis omnib⁹ tradi
dit illu a sic eu pculsit q̄ percussio
nibus iudeoz ip̄su expo fuit. **H**oc
tn fuit ex maxima caritate scdm
q̄ dicit. **I**o. iij. **S**ic deus dilexit mu
dum vt filiu suuz vni genitu daret
sed indei psecuti sunt. eum ex iu
dia et iniquitate ppter quod puniti
fuerunt. **E**t sup dolorem vulnerum
meozum addiderunt. q̄ non soluz
psecuti sunt xpm ad mortem in p
pria psona sed etiam in membris
eius. **S**tephanuz lapidando. ia co
bum occidendo. alios incarceratione
et flagellando vt patet in actibus
apostoloru. **E**t q̄ ipsi opposuerunt
dolorem sup dolorem etia. **A**p
pone iniquitatem sup iniquitatez
eorum. v pmittere vt euant de iniqui
tate ad iniquitatem. **I**psi enim su
per peccatoruz commissionem ap

posuerunt obstinationem. Ideo sibi
dicitur ut non intrent in iusticiam tuam
reuertendo de culpa ad gratiam

Call. ne participes fiant christi
in illo regno iusticie
in celo ubi remunerat sanctos suos

Deleantur de libro viuentium. per
eternam damnationem. **Aug.** fratres non
nominacione sic accipe de
temperamentum quod quoniam deus scribit in libro
vite ut deleat illum. si libri nomine pre
destinatio dei accipitur. quod sic hoc quod
in libro scriptum est: fixum manet. sic
incommutabile est quicquid a deo pre
destinatum est. Quod ergo dicitur deleantur si hiis
quod scripti sunt deleri non possunt. Sed hoc
demonstratum est in spei illo quod ipsi se scri
ptos putant.

Call. Ibi ei quod scribitur
tabantur. dei non potest quod to
tum in predestinatione solidatum est et
nullus euentus mutare poterit quod illa
providentia superna de creavit. Sequitur
etiam in iustis non scribantur. Ideo ipse
locutionis modus est ut scribitur dicat de
um quod est in illa iudicatione factu
rus sicut in euangelio dicit **Luc. ix.**
Gaudete quod nomina vestra scripta sunt in
celis. Hoc enim accidere negat eis quod
non sunt sicut titulus ait: pijs satisfactio
nibus commutati. Postquam iu
deis quod fuerat enim fura prophetica pre
dicatione competenter optauit. Sequitur
vix christi de sua

Incarnatio d. **Al.** pauper
natus: pauper uersatus: pauper mortu
us: in cruce nudus. et in alieno se
pulchro positus. et dolens. quod dolor in
christi passione fuit maximus. et salus
tua deus suscepit me. et resuscitatio me
a morte. Deinde sancta ecclesia gratias agit

d. **Laudato** nomen dei cum canticis
et cum ymnica exultatione lauda
to nomen domini corde et ore. et magni
ficato eum in laude. Non est intelligendum
quod ex humana laude aliquid deo accre
scat: si ipsis laudantibus. Et place
bit deo. supple sacrificium laudis di
ui.

Call. sup vitulum nouellum
cornua producitez et vi
gulas. In veteri enim lege mos fuit
ut pro peccatis offerretur vitulus no
uellus et vitulus unius anni. Quasi
ergo dicat. multo acceptior est laus
puro corde fusa deo quam potest peccatum
placere magis.

Rico. Et hoc est quod
dicitur. **Rico.** predixit sal
uator. **Io. iiii.** Venit hora et nunc est
quoniam veri adoratores adorabunt pa
tre in spiritu et veritate. **Uideat** pau
peres. et christianam quam in premitia ec
clesia fuerunt.

Cal. et letentur
pauperes. quod iam non in
solis facultatibus ut olim oblatio
posita est sed in mentis affectu et de
uotione ubi et pauper potest esse di
tissimus. querite deum in fide et cari
tate. et uiuet anima vestra. vita ani
me deus est. Illud proprie uinere dici
mus quod in beatitudinis iocundi
tate consistit. Et secrete querite eum.
Quoniam exaudiuit pauperes dominus.
Pauperes sunt christianam quam mundi
istius diuitias et voluptates despici
unt. et eligunt indigentiam humana
cum reum ut spiritualibus epulis fac
tiantur. et uictos suos non desperit.
et omnes qui eius legibus et man
datis uincunt. Ipsos enim liberat
a laqueis carnalibus quos suis re
gulis conexos agnouerit.

Rico.
B.

Vel vinctos & sanctos patres i lim
bo detentos nō desperit: ipso secū
educendo. Propter g̃ p̃missa b̃nfi
cia q̃ de fecit humano g̃ñi. **L**au
det illū celi & terra. **V**ciues celestes
& hoies in fra hitantes. **L**mare & oia
reptilia i eis. **N**ō q̃ talia irrationa
bilia laudet d̃m̃ pprie: s̃ q̃ sunt ho
minib⁹ materia laudis diuine qui
eū laudant ex suis creaturis. Qua
re laudent. **L**q̃ de saluā faciet sy
on. **H**oc exponit dupl̃t. **V**no mō
de eccl̃a militante q̃ p syon intelli
git q̃d̃ interp̃. **C**all. qm̃ in sola
taē speculatio. **C**all. eccl̃a respici
tur de⁹ in quē corda fidelū dirigun
tur. **L** a edificabunt ciuitates iude.
L v christi q̃ fu. **Q**uia alij a
it de sbu iuda. **R**i. postoli alij
q̃ discip̃li de monte syon missi sūt
ad p̃dicandū per orbē: vniuersum
vbi p eos ordmate sūt eccl̃e q̃ dicun
tur ciuitates. eo q̃ ciuitas ē ciuū
vnitas. **I**bi at̃ vniesbant̃ fideles in
fide & caritate. **L** a inhabitabūt ibi
L fideles. **C**all. **V**bi ostant̃ mē
christi. **C**all. **V**ti puritate ver
sanē. **L** et hereditate acquirunt̃ eaz̃.
Ri. q̃ de cadentib⁹ p̃missis alij q̃si
hereditarie succedunt̃ eis.
Call. **V**el in hereditate acquirunt̃
eaz̃ qm̃ ad ih̃m̃ illā eter
nam d̃m̃ miseratione pueniunt.
Ri. **E**t semen seruoꝝ ei⁹. **I**id ē
imitatores fidei ap̃toꝝ & dis
cipuloꝝ christi. **L** possidebit̃ eaz̃. **V**i
delicet eccl̃a: p orbē terraz̃ diffusā.
L et q̃ diligūt nomē ei⁹. **J**er̃m̃ in
caritate. **L** inhabitabūt in ea. **I**nume
ro & merito q̃ sola caritas diuidit

inter filios regni & p̃ditionis. **A**lio
mō exponit̃ de eccl̃a triumphāte q̃
syon appellatur. **V**ñ ad **heb. xi.** **A**c
cessistis ad syon montē & ciuitatē
dei uiuentis ih̃m̃ celestē. **H**āc at̃
syon celestē de saluā fecit qm̃ p ho
mines illuc ascende tes angeloz̃ ru
inam reparauit. & edificabunt̃ ci
uitates iude & christi. **E**t possunt di
ci he ciuitates diuersoz̃ angeloz̃
ordines q̃ tunc. **I**ero. **Q**uādo ani
edificabunt̃. **I**ero. **M**e sancto
rum i templū sanctū tanq̃ viuila
pides deferuntur. et inhabitabūt
ibi vi delz̃ sancti. **N**ico. **E**t hēdita
illuc assumpti. **N**ico. **T**e acq̃rēt
eam. **H**ugo. **V**t habeant illaz̃
beatitudinez̃ regni celestis in perpe
tua possessione. & semen seruoꝝ
eius. **R**icol. **F**ideles discipu
loꝝ christi imitatores. possidebūt
eam. eterna liter absq̃ amissione.
Hugo. **E**t qui diligunt nomē
eius & habitantes s̃c̃i: **H**abita
bunt. **N**ico. **I**n qua est perfecta
in ea. **N**ico. **C**aitas. **V**na vox letā
tium. **Q**uoniam. **C**al. **A**udiuimus
ardoz̃ cordū. **C**al. **P**salmū qui de
passione domini p̃phetat quartus.
dispensacōne celesti mirabile. vbi
quanta est in diuinitate potestas:
tanta in humanitate cōstat humi
litas. **A**ssump̃sit sanctū verbum na
turaz̃ nostre infirmitatis sicut titu
lus prefatus ait. pro his qui com
mutabuntur vt per in debitā mortē
suam: liberaret nos a morte iustissi
ma. **Aug⁹** **L**ibro de catheꝝizan
dis rudib⁹. **D**auy fa

dius est pro nobis cuius sunt oia. per quem oia creata sunt. ne quisquam credens in eum de terrenis diuicijs audeat superbire. **F**uruit a sitiuit vt nos satiaret. vincit est qui omnes suos de infirmitati vinculis absoluit. passus qui nostros cruciatus finiuit. mortuus est qui nos a morte inferni redemit. Resurrexit vt per confessionem discamus a vicijis resurgere postea.

Cass. Reuera non casuri. **Cass.** omnipotes reuera misericors qui damnatam naturam humanam beatificauit: collocando eam a dexteris in celestibus. **U**bi obdita instituit. obnoxia liberauit. miseras nras a nobis fecit alienas et prestavit hominem per sua morte viuere; quem creatum immortalem dyabolus fecerat interire.

Iero. Ipsum intima cordis de uotione deprecemur quatinus nos seruos suos quos redemit per fellis amaritudinez. per aceti asperitatez. per crucis supplicia. per da uocum vulnera per mortis contumeliam. per gloriam resurrectionis: sic custodire dignetur in seculo vt faciat participes sanctis suis in regno ad quos nos perducatur qui est benedictus in secula seculorum Amen

Psalmus lxxix

Deus in adiutorium meum. **T**itulus In finez psalmi dauid in rememoratione quod saluum fecit eum. **Hugo** Posita in dominus **Hugo** precedenti psal. christi passione perit et desha

ret vir iustus adiuuari. a die co gno quia a christi passione est nobis omne adiutorium unde predicti tituli sensus talis est. **P**s iste dirigens nos in finem in christum attribuit dauid et homi iusto qui hic loquitur agens in rememoratione id est de memoria non utique peccatorum suorum sed quod saluum fecit eum dominus per suam sanctissimam.

Rico Hic ps vt passione. **Rico** mibi videtur est propheta de futuro. **P**reuidit enim dauid in spiritu sancto quod principium huius psal. recordandus esset in ecclesia in principio omnium horarum canonicarum vel iuxta principium ad postulandum dei auxiliuz contra.

Glo orate delemus tunc maxime dyabolus nos tempta.

Hugo supra regere nititur. **Hugo** lam beati Augustini. **S**ciens enim utilitate orandi. a nobis inuidens gratiam impetrandi. immitit orantibus cogitationum tumultus vt mentem ab oratione diuidat: et fructum orationis tollat.

Intencio psalmiste est monere vt non in nobis gloriates confidamus sed in deo gloriemur. a confidamus in.

Cassio Popul? eius auxilio. **Cassio** itaque fidelis dominum deprecatur vt a persecutorum periculis liberetur a irrisiones eorum irritas faciat quatinus conuersi peccata sua salutariter erubescant. **V**ndedicit

Deus in adiutorium meum intende. **H**ic est propicius respice. **B. ij.**

te adiutorium. Et ne longius ptra
beret adiutorij beneficium otinuo
abiecit. Sic ad adiuuanduz me fe
stima. Sic dicit festima q̄i misericor
dia diuina tardaret. a p̄ morā ad
uentus ei⁹ fierent grauiora tormē
ta. Deinde exemplo xp̄i orat emen
dationē suoz. **Hug.** On fun
imimicoy d. **Hug.** danē. o fu
sione q̄ adducit grām a glāz. Eccl̄
iij. vt de facti sui p̄uersitate turbe
tur. **Cast.** Let iuereant. v. time
aiam meā. subaudi ad p̄dendū eā
Auertant̄ retrorsū. a praua cogi
tatione iusta sua sequētes. a erube
scant. de malis suis. qui volunt m̄
hi mala. h̄ac retributionē suscipi
ant ne in sua im̄q̄tate p̄sistant. **A**
uertant̄ statū eru bescentes q̄ dicit
m̄hi euge euge. p̄ioris sensus ex
cussio est vt a suo p̄posito erubescē
tes velociter ouertant̄ q̄ falsis lau
datorib⁹ cognoscant̄ fideles incre
pare. **I**uge enim sermo laud̄tis ē
s̄ hic s̄b p̄romā. v. s̄b irrisione dictū
aduerti debet. qm̄ ab inimicis vide
tur esse p̄batū. dicit em̄ statū auer
tant̄. **Aug.** q̄ plus persequit̄ lin
tur. **Aug.** gua adulatoris q̄ ma
nus infectoris. Cū v̄o fuerit auer
si q̄s. **M.** Exultent a letent̄ in te
fiet. **M.** De tua bonitate a nō in
h̄ seculi. **Iero.** Loēs q̄ querūt te
vanitate. **Iero.** v. q̄ p̄ lacrimas
p̄nie te q̄ misericors es req̄runt. a
dicant sp̄ ma. **Cast.** deus q̄ i se
gm̄ificet dñs. **Cast.** tot⁹ singu
laris a ineffabilis est: nō h̄z mere
mentū. s̄ tū magnificādo ip̄m: nos

in te p̄ficiam⁹. a cū laudes te o s̄cta
mēte p̄soluim⁹ nrā o s̄ta sp̄ auge
tur. **Glo.** Et nota q̄ dicit semp
maḡificet q̄ nunq̄m
delectat̄ cessare. **Aug.** Si peccōr es
a laude eius. **Aug.** magnifice
tur vt te vocet. **Cōfiteris:** magnifi
cēt vt ignoscat. **Iaz:** iuste viuīs: ma
gm̄ificetur vt regat. p̄seueras vsq̄
in finez: magnificetur vt glorificet
te. hoc dicant. **Iero.** Lq̄ diligunt
q̄ querūt te. **Iero.** salutaē tū
dominū Jesū christū q̄ ē oīm vita
a sac. **Aug.** Tu ergo quid. **E**
lus. **Aug.** go vero egen⁹ a pau
per sū. **A**uxiliū quero sp̄ infirmita
tē meam o s̄te or. donata sunt m̄hi
peccā. iam cepi sequi p̄cepta dei. ad
huc tamen egen⁹ a paup̄ suz q̄ vi
deo aliā legē in mēbris meis repu
gnantē legi mentis mee. **I**tiam ad
huc esurio a sitio iusticiā. **Sequit̄**
Cast. Ld⁹ adiuua me. in s̄bu
gno contravicia. vbi a dyabolū ho
stem patior vt tue miseracōnis au
xilio. hominū insidias liber euadē
possim. a ad salutē quaz desidero p
uenire. quoniam. **A**diutor meus
in necessitatibus meis. **L**a libera
tor me⁹. **I**ab hac secl̄i dade. **L**tu es.
qui precantem vocas: penitenti in
dulges: a perseverantem coronas
domine ne **Colle.** Sed sicut i
noreris. **Colle.** principio
huius psalmi dictū est: domine ad
adiuuandum me festima. ne tēpta
tio me superet a deficiā auxilio tuo
desti. **Castio** Tot⁹ hic psal
tus m⁹ celestis phi

lofophie luce refplendet. cuius pri-
 mus verfus in principio horarum
 in fanda ecclefia contra temptati-
 onem diaboli decantando frequen-
 tatur: eo q̄ quotiens nos incipim⁹
 orare tunc magis tendit nos tēpta-
 re: quatin⁹ a nobis auferat fructū
 orationis. **Est** em̄ hic psalm⁹ mōra-
 li p̄bitate format⁹: petens in affli-
 ctionib⁹ remediū: a inimicorū salu-
 terim⁹ cōfufionez: vt erubescen-
 tes mala fua deferat qui p̄uis acti-
 bus famulant̄. Deinde bonorū leti-
 ciam et eterna gaudia p̄mittit. et
 q̄d est in afflictioe fūma p̄fidūz
 celerim⁹ dñm venire deprecatur qui
 hui⁹ mundi p̄grauantes angufti-
 as aduēt⁹ fui uifitatioe f̄bmo ueat

Collect. Rogem⁹ ergo dōmī-
 nuz **Iefuz** chryftum
 adiutorēz noſtrū quatin⁹ nob̄ ſub-
 uenire non tardet: ſ; auxiliūz ī tem-
 pore tribulationis miferatione ſo-
 lita largiat̄: vt cum ſāctis eius
 exultantes eū magnificare atq; ex-
 tollere valeamus in gloria celeſti:
 ad quaz nos ipſe p̄ducere dignē
 qui eſt benedictus in ſecula ſeculo-
 rum. Amen.

Psalm⁹. lxx.

Rte dñe ſp̄aui nō
 Titulus. **Psalm⁹** dauid filiorum
 Jonabab a priorū captiuorū.

Hugo Dic titulu⁹ tangit hy-
 ſtoriaz que ſcribitur
 Jere. xxxv. q̄ Jonabab filiis ſuis
 p̄cep̄at vt vñū nō biberēt: neq; in

domib⁹ reſiderent: ſ; in tabernacul
 habitarent. **Preceptū** autē patris
 filij tenuerūt. a hos filios multoci-
 ens p̄ponit dñs in exemplaz filiis
 iſrahel qui nolebāt ſeruare māda-
 ta dñi: vt intelligerent ſe p̄tere a fi-
 eri captiuos. quia deo obediētes
 non fuerunt. **Propheta** em̄ agit
 in hoc psal. non de hac hyſtoria:
 ſ; de ſignatis p̄ ipſā. ſ. de illis q̄ obe-
 diunt ſpontaneē dei volūtati p̄mis-
 captiuis. de illis qui prius erant
 captiui q̄ deo obedirent. **Vnde** ſen-
 ſus tituli talis eſt. **Iſte** psal. fact⁹
 a dauid p̄pheta eſt filioz Jonabab
 a filioz obediētie. **Raz** Jonabab
 ſpontane⁹ interpretatur. qui deo vo-
 luntarie ſeruiūt. Et addit. a priorū
 captiuorū. illoz qui p̄mi captiui
 dicuntur p̄pter inobediētiā pri-
 mi patris.

Caſſio. **Commone-**
tiſ. mur ergo

in hoc tituliō vt deuotionēz habe-
 mus filioz Jonabab non cōtuma-
 tiam iudeoz qui captiui eſſe meru-
 erunt. **Psalm⁹** em̄ totus ad hōiem
 p̄tinet fidelem qui mūdi ſpem reu-
 ens: in dño pura deuotione oſiſ
 eſt. grāz diuinitatis tota nob̄ mte-
 tioe cōmendans p̄ quā peccatorū
 noſtroz nexib⁹ poſſum⁹ abſolui.

Hugo Intentio psalmiſte ē
 mōnere nos ne de no-
 biſiſiſ p̄ſumamus: ſed totaz ſp̄z
 noſtram in dei n̄i gratiam pona-
 mus. **Vir** ergo obediens deo petit
 primo ab omnibus malis libera-
 ri vt congruētius poſſit deum lau-
 dare: dicens.

Rte dōmine. **Let** nō in hōmine neq;
 B. iij.

in diuicijs [sperauit] a iteo confido
q[ui] non confun[ditur] **Cass.** sciz in illa
dat in eternu[m]] **Cass.** iudicij re
tributione vbi damnatis dicit **Ite**
maledicti in igne eternu[m]. **Hec** e[st] in
felix ofusio q[ue] nullo sine terminat.
Hic em[er]it in p[ar]te vita felicit[er] ofundi
mur q[ui] a peccati inf[er]tione reuoca
mur. a eulscam[us] de peccis de qb[us]
p[er]idem gau[er]i. **HUGO** Li iusticia
debam[us]. **HUGO** tua] a te
mibi data q[ui] a me nichil habeo
misi peccm. **Iusticia** dei est foru[m] peni
tentiale vel ipsa p[ar]tia in q[ui] fit iusti
cia de peccis. q[ui] iusticia dei e[st] q[ui] ipsa
dat. et mea e[st] q[ui] ipam ex dei dono
accepi. **Ach** dicat d[omi]ne da m[hi] gram
facie di iusticia; p[ro] p[ar]tiam de pecca
tis meis. a sic in dono tuo. in tua
iusticia. **libera** me] de peccatis me
is. **Et** eripe me] a p[ar]te dyaboli ne
cu[m] eo p[ar]tiet[ur] eterne damnacois co
fusione. **Indina** ad me aurem tu
am.] **MI.** acceptando p[re]ce[m] meam
MI. Loquit[ur] de deo ad mo
dum ho[m]i[n]is q[ui] inclinat aures q[ui] vult
audire de prece **Cass.** Nisi enim
tionem petentis **Cass.** diuina gra
ad ho[m]inem liberandu[m] se inclinaue
rit ad illa[m] misericordiam suis meri
tis no[n] p[otes]t puenire qua[m] cupit. **Cum**
dicit inclina ad me: ofit e[st] se humi
lem a iacere tanq[ua]m infirm[us] indiges
medico. **Vn** a addit [a] salua me]]
ab egritudine peccatu[m] qua p[re]mor.
Hoc e[st] q[ui]d alibi dicit. **Ab** occultis
meis munda me d[omi]ne. **Est** o mibi
in deu[m] p[ro]tecto[re].] vt non ad me ia
cula inimici pueniant. ego em[er] me
p[ro]tegere no[n] possim.] a in locu[m] ma

mia] vt in te non t[em]p[er]at[ur] q[ui] a mu
nitus sim.] vt salua me facias.] vt
non ero saluus n[isi] in te. **Ego** si mibi
aliu[m] locu[m] elegero saluus e[ss]e no[n] po
t[er]o. **S**ivis euadere iratum fuge ad
placa **Cass.** Qu[on]iam cu[m] christo
t[em]p[er]at[ur] **Cass.** sumus: nullas dia
boli insidias formidam[us]. **Quonia[m]**
firmamen[tum] **HUGO** In temptatio[n]e
tu[m] meu[m]] **HUGO** du[m] pugno [a]
refugi[u] meu[m]] in ebullatio[n]e que cir
cu[m] dedit me **Aug.** Qu[on]iam gra[tia] tua
les tu.] **Aug.** o christe fir
mu[m] me facit[ur] inuolabilem adu[er]sus
o[mn]es tentatio[n]es **Coll.** Nec solu[m] pe
nes inimici **Coll.** tit iste fidelis
liberari ab occultis temptaco[n]ib[us]
tam diaboli q[ua]m carnis: s[ed] etia[m] mani
festis **Vn** subdit **Deus** me? eripe
me de manu.] v[er]o de p[ar]te peccatis.]
Cass. Que; peccore[m] in duab[us]
p[ar]tibus exponit dicit. a
de manu] o[mn]ia legem agentis. **Id** e[st]
transgredientis regulas mandato
ru[m] tu[orum] **HUGO** [a] in q[ui]] p[er] seque[n]
oru[m] **HUGO** tis me. **Er**ipe g[ra]me
ne vi vel insidijs **Aug.** q[ui] non e[st]
ducar peccore[m] **Aug.** in me vt
patiens sim: s[ed] i[n] te q[ui] donas patien
tiam deinde sequit[ur] quare hoc dico
Quonia[m] tu es p[ar]tia mea.] a p[re]
stas m[hi] p[ar]tiam **Cass.** **P**acia
in hac adu[er]sitate **Cass.** em[er] e[st] ho
nestatis a utilitatis ca[us]a: reu[er]e ardua
tu[m] a: difficultu[m] voluntaria a diu[er]si
ma p[er]pessio **Et** q[ui] p[ar]tia p[ro]batio[n]e:
p[ro]batio at[er] spem operat[ur] **I**bcirco sb
iungit. **d[omi]ne** spes in ea a iuuentute
mea.] q[ui] dicit **Ab** illo t[em]p[or]e etatis
mee q[ui] cepi o[mn]ia dyaboli pugnare

verfucias speravi a te dñe auxiliari
[I]n te confirmatus fuz. **Petrus**
 canito. Circa hoc notandū sicut est
 pgressus naturalis: sic a spūalis
 Primo em̄ concipit̄ puer i matre.
 Secundo nascit̄ pcedēs de ventre i
 lucez. Deinde aliter a aliter crescit
 vt possit venire ad mensaz. Ita pri
 mo quasi in vētre concipimur qñ
 cathyziamur. Deinde pcedimus
 de ventre in lucē qñ in baptismo re
 generamur. Postea crescendo ali
 mur qñ p alia sacramenta confir
 mamur: vt possimus venire ad mē
 saz altaris de qua recipit̄ corp⁹ xp̄i
 dicit ergo. **[I]**n te cōfirmatus sum
 ex vitro. Ex quo fui in articulo fidei
 instrudus in cathyzismo. **[D]**e vētre
 matris mee. **[E]**x quo fui re natus
 in baptismo. **[E]**t in his omnib⁹ **[T]**u
 es protector **Cassi** ne diaboli
 meus. **[C]**assio. ne q̄cie: ne
 q̄ prauo ū insolentie me in pecca
 tis faciāt intrire. **[E]**t sicut deus sem
 per sua nobis prestat bñficiā: ita a
 psalmodia nostra debet esse conti
 nua. **[V]**nde **Hugo** **[I]**n te cā
 sequit̄. **[H]**ugo. **[I]**n te cā
 semp. q̄ hic tibi p literatiōe lau
 dē cantam⁹: a in futuro seculo gra
 tias p eterna remuneratiōe pagi
 mus. **[V]**nde ps̄. Cantabo dño q̄ to
 na tribuit̄ mihi. **[E]**t q̄ in te a nō in
 mūdānis est mihi gaudiū. **[I]**deir
 co. **[T]**anq̄ pdigiū factus sum mul
 tis. **[P]**ro digiū in hoc seculo fit fide
 lis qñ alia secta ē q̄ potest amare
 peccat⁹ multitudine. **[R]**uerūt illi di
 uitas: iste paupertatem. querūt il
 li epulatiōes: iste ieiunia. querūt

temq̄ illi gaudia: iste tristitiā.
Aug⁹ Sed vnde me pdigiūz
 putāt⁹ q̄ credo qd nō
 video. **[I]**lli in his q̄ vidēt̄ exultāt vi
 delicet i potum luxuria: i scortatiōi
 bus: i auaricia: i diuitijs: i rapi
 nis: i secularib⁹ dignitatibus. **[A]**m
 buto autē ego viā dissimilez: con
 temnēs ea q̄ p̄sentia sunt. a timēs
 etiam p̄spa seculi. nec alibi sum se
 curus: nisi i p̄missis dei. **[E]**t idcirco
[T]anq̄ pdigiū. **[M]**onstrū fact⁹ sum
 multis qui insultant mihi. **[L]**et tu
 domine **Nicola** **[L]**adiutor for
 es. **[M]**ichi tri
 buens patientiaz in aduersis. **[D]**e
 inde petit̄ iste fidelis vt p̄ his om̄i
 bus dignas grās reddere possit:
 dicens. **[R]**epleat os meū laude. **[V]**idelicet di
 uina. **Glosa** **[N]**ā h̄ de
 os non re
 plet: nō ardet desideriu. **[S]**equitur
 causa cur repleti desiderauit os su
 um laudibus xp̄i cū subditur. **[V]**t
 cantem gloriam tuam. **[I]**n psalmis
 et ym̄. **August.** **[T]**ota die **[I]**ntermissione
 taz i p̄spis q̄ solaris: q̄ in aduer
 sis q̄ corrigis **[M]**agnitudine tuā.
 q̄ fecisti me añq̄ esse. salutē de di
 sti m̄ cū essem. cū peccasset ignoui
 sti. cū cōuersus es: adiuuisti. cūz
 perseuerassem coronasti.
Cassio **[S]** q̄ magnitudinez
 eius p̄dicato q̄ ma
 gna p̄stitit vt aurez suā ad hūilez
 inclinaret: vt p̄regēt p̄dicantē: cō
 sequenter supplicat ne tpe senectutis
 sue p̄ficiat a dño qñ fessa virtus
 corpis pl⁹ idiget adiuuari dicit.
B. iij.

Aug. **R**e proicias me i tpe
senectutis. **R**uid e tpus
senectutis. **C**ai defecerit virt⁹ mea
ne derelin **Cast.** Hanc senedu
quas me. **Cast.** t⁹z no solū eta
tem finita q̄ m morte e debem⁹ acci
pere s̄ eē qm̄ tribulationib⁹ crebris
robur aie o senes cit. **H**oc ei figt ai
defecerit virtus mea v qm̄ pacie m̄fir
mitas molli sit et deficit: nec susti
neri p̄ viribus suis onus ebulati
onis impositū. **R**ed die cā cur ad s̄
uenienduz pietas d̄m̄ debeat puo
rari cū s̄bdit. **Q**uia dixerēt inimici
mei mi **Hug.** non dicit qd̄ dī
hi. **Hug.** recūit vt intelli
gas om̄e malū qd̄ possūt dicē. **D**y
abolus em̄ dicit: boni sūt honores
Mundus mihi dicit: bone sūt diui
cie. **C**aro dicit: bone sunt delicie. **A**
mātores mundi dicunt: **S**tultuz e
o tēnere bona q̄ vident. **D**ixerunt
q̄ exprobrantes a me disconfortā
tes **N**on est bonum qd̄ facis. non e
salus ipsi in deo eius. **L**a q̄ custodie
bant aiā meā. **S**tudio decipiēdi
Lofiliū fecerūt in vnu. vt me perde
rent. **O**scentes deus dereliquit eū.
Cast. **Q**z vir ille fidelissimus si
sue in seculi etate constitut⁹ metue
bat o siliū inimicoy suoy dicentiū
deus dereliquit eū. **H**ostes em̄ carna
les mundana amātes euz viderent
hoiem crebra calamitate fatigatū
crediderūt ipm̄ a deo desertū. qz eū
truculentie v cruciatū sue traditū
esse senserūt: q̄ diuinā putāt grāz
in solis corporeis virib⁹ o sstitutam
Item dixerūt. **P**se q̄m̄m̄. **J**eum. qz

fu gēre non poterat. **L**a comprehen
dit euz qz nō est q̄ eripiat. **J**euz **D**e
mentes proisus hoies. estimabāt
qz deus deserat premijs q̄s expoit
in iuris. a non magis coronae. **R**e
lit quos p̄bati debere pmittit. **S**ic
deliberat q̄ ad oculuz iudicat. **S**ed
vir fidelis in ebulatione o sstitutus
ab oratione recurrēs e contra dic

R. **D**omine ne elongeris a
me. **S**tratendo mihi auxi
liū defensi **Cast.** **P**etit enim ne
om̄s tue **Cast.** grā ei⁹ ab ipō
discedat: a grauiorib⁹ exponat m̄
sibi. **A**ddidit qz. **D**eus me⁹ i adiu
torū meū respice. **Q**z se nouerat af
fugendū orat vt p̄ adiutorūz d̄m̄
ei digna pacia tribuat. **N**ā quez il
le adiuuat: maloū o s tritione nō de
ficit. **S** tunc spe potius erigit q̄ndo
ebulationū fasce pregrauat. **P**ost
q̄ iste fidelis orauit p̄ se: orat etiā
p̄ inimicis **Glo.** **C**onfundā
suis dicens **Glo.** **C**ur. **O**tra lxx
qz presumūt de viribus suis vt pec
cata sua cognoscant. **L**a deficiant.
a sua peruersa intentione. **D**etratē
tes aie. **N**ico. **v**olentes famā me
mee. **Nico.** am demigrare vt p̄
hoc videantur pse q̄m̄ me iniuste

Cast. **A**dmonet em̄ tales pati
entie vtute supari q̄s tū
p̄cipit sustinē vt ipsi magis in suis
oblocutionib⁹ **Hu.** **L**operiantē
deficere videant. **Hu.** **o**fusionē
corā sacdote i o ssessione. **L**a pudore.
vt sp̄ pudeant se peccasse. **L**a q̄ tunc
mala m̄. **I**nsidiano aut detractō
v̄bis dolosis **Q**uicq̄ em̄ dicāt a fa
ciant in malū. **E**go aut sp̄ sp̄atū

p te liberari. Et adijciā sup oēs lau
 de tua. **Augusti.** pfectiorē fa
 cturus es laudez dei. Si iam pfecta
 ē laus eius: tu qđ adiecturus es.
Laudatus ē deus i oibus bonis fa
 ctis suis: i omni creatura sua: i omni
 institutione rez oim: i m gubnatio
 ne a regimine seculoz: i m ordine tē
 poū: i m eminentia celi: i m secū dita
 te terraz: i m circūfusione maris. a
 ceteris oibus mirabilib⁹ suis. Non
 dū erat laudat⁹ i m eo qđ suscitauit
 carnē humanā i vitam eternam.

Call. Nam cū dixero verbū pa
 tris fecisse celū a terrā et
 oia qđ i m eis sūt: pfecta dūm deuoti
 one laudauī. s; cū adiunxēo i mear
 natū eē p salutē cūctoruz adieci cu
 mukim lau

Aug. Sed tu peccōz
 dib⁹ plenīs. **Aug.** nunqđ adijci
 es aliqđ sup

Aug. Nunqđ
 oēm laudē dei. **Aug.** adijciāz
 ampliādo laudē dei ppter misericor
 diam qua peccōres non damnat s;
 ad pñam abducēs saluat. Vñ ad
 huc s; dicit **Os** meū annunciabit
 iusticiā

Aug. Adijciēdo sup oēm
 tuam. **Aug.** laudē hōe qđ iust⁹
 sū. Si iustus sū: iusticia tua ē i m me
 nō mea. Tu em iustificas impiuz

[tota die salutare tuū.]. s; p tam in
 pspicis qđ aduersis laudabo dñm
 christū sa

Call. A quo salus
 lutare dei. **Call.** mundi gl'osa
 incarnatione puenit. Sequit. qm
 non cogno

uiscia: i mflan
 ui s; raturā. **nico.** tez qđ sup bire
 facit a psumere de virib⁹ suis dicēs
 cū aplo vad co. ij. Nō iudicauī me
 aliqđ scire i mē vos nisi hū Jesū chri

stū a hunc crucifixū. Et ideo qđ nō
 cognoui psumē de me s; de dei grā
 qua saluat peccatores. iō. **U**tro
 ibo i m potentias. hoc ē virtutes. do
 minū. eas cognoscendo a docendo.
 Dñe mē orator iusticie tue soli⁹.]

Aug. O solius profus. ibi me
 am iusticiam nō cogito.
 iusticia tua sola me libeāt. mea so
 la non sūt: nisi peccā. non gloior de
 virib⁹ meis quia quicqđ boni hēo
 a te habeo. quia me gratis salua
 sti

Coll. Trāslatio romana h;
 quia non cognoui ne
 gociationes. i m troibo i m potentias
 domi

Aug. Dicat mhi negoci
 ni ator. Ecce ego affe
 ro ex longinquo merces ad ea lo
 ca i m quibus non sunt vt inde viua

tangē mercedē laboris mei peto vt
 carius vendam qđ emero. Nā septū
 ē. Dign⁹ ē i m cenari⁹ i m ce de sua Sed
 agit h de mēdacio a pūrio qđ sūt i
 negociacōib⁹. D' viciū meū: nō ne
 gociationis. qđ si mentior: ego mē
 tior: nō negociū. Possez ei dicē: tā
 to emi s; tāto redā. Si placet: eme.

Nō ei istā veritatē aud iēs emptor
 repelleretur: s; nūc poti⁹ oēs accu
 rerent. quia plus fidem qđ mercedē
 diligerēt. Hoc ergo inquit me mo
 net: ne mentiar: ne periurem: non
 vt abijciam negociū vñ me tranfi
 go a acquirō victum

Legimus
Call. enim i vitas pat. paphū
 cū illū scissimū viz p rē
 lationē negociatori opatū. a i m ue
 nim⁹ hodie i eccā dei tractātes qđez
 mercimonia: summa fide poēlltes
 Actus em pessimus: non res honest

fa dampnat. sicut a diuine legim⁹
 no introire in regnum celoz cu tu.
Job. abrahā. ysaac patriarche
 facultatib⁹ q³ fuerunt affluentes.
 Negotiatores q³ illi abhoiabiles
 estimant. q³ iusticiaz dñi minime
 cōsiderantes p imoderatū pecunie
 ambitū polliunt. merces suas pl⁹
 pūrijs vendendo q³ p cñs. Tales
 dñs eicit de templo dicēs Nolite
 facere domū pūis mei domū nego
 cia cōis et spe huncā latro nū. **S**e q³
 tur [Introito in potētias dñi] **P**o
 tētias estimāt hoies p negociaci
 ones acq̄rere: a in hoc mūdo fieri
 p̄minētēs **I**ste bñs neglecto tali
 pposito introire se dicit in potenti
 as dñi v ad regna celestia. vbi re
 uera puenisse certa felicitas ē. **I**n
 troito at dixit. vt oñderet ibi t̄m
 supnā clausā p̄fidis: aptaz at fide
 libus. **E**t qd̄ ibi facturus sit. **S**ise
 quent enarrat dicēs [dñe mem o
 rabor iusticie tue solius] **I**llo. s. tē
 pore cū agnos se q̄stīt ab hebīs a
 p̄p̄os momentanea eq̄tate discer
 nit. ipios q³ i gehennā a fideles i re
 quie mittit sempiternā. **T**ūc vero
 memor ero iusticie solius dñi.

Mico. **D**eus docuisti me. **I**i
 mittens in iusticijs
 ad te. **C**assi. **V**el docuisti me
 num. **C**assi. **L**ibros dños. **I**a iu
 uentute mea. **J**erq̄ cepi ad tuā gra
 tiā puenire. **E**t ne. tūc hāc scīaz in
 primordijs crederes acq̄sitā dicit.
 q³ bñs mentibus solet accidē. **A**
 vsq³ nūc. **V**t p spacia tpm ei⁹ do
 ctina creuissē. **H**ugo. **E**t q³
 videret.

edoat⁹ sū nō abs cōdam talentū tu
 um. **S**ed p̄nunciato. **J**alīs. **M**ābi
 lia. **C**assio. **V**ūq³ mirabi
 lia. **C**assio. **H**asūcēt vt edo
 cētur m̄dōctus vt a p̄dōre fieret
 iustiss⁹. **H**u. **V**l p̄nunciato m̄ra
 mus. **H**u. **B**ilia tua. **Q** whū
 sti nasci a patia cōtēpnētes te ex
 p̄ctas a reuocas ad p̄māz. sic me
 sētio gratis p grāz tuā reuocātū

Cass. **H**ec ē se p̄dicatu p̄e p
 nūciat q³ in ipō fecerat di
 uina demētial. **E**t vsq³ i senectaz
 a sem. **H**u. **A**d litteraz. **V**l vsq³ ad
 um. **H**u. **M**ortē. **D**eus ne derelin
 quas. **A**ug⁹. **Q**uia nisi ad vlti
 me. **A**ug⁹. **M**ū meū fueris
 non erit aliquid m̄riti mei. a id
 circo p̄cor vt grā tua semp p̄se
 ueret me cū. quia vero vox ista vñ
 us cuiusdaz magni hominis est
 hoc est ipsius vanitatis vox est ec
 clesie que tempe apostolorū erat
 iuuenis fortis in virtute a paciēs
 in tribulatione. **J**am quia caritas
 refrigescit virtus deficit quali in
 senectute m̄venit cepit

Cassiodo. **S**emum autem
 tempus illis oc
 ciduum intelligendum puto quā
 do a seuis ille tyrannus antichri
 stus adueniet. a ecclesie virtus a
 deo diminuta erit vt seducantur
 etiam si fieri possit eledi

Collecoz. **P**ostulat ergo
 iuuetute p̄oipotētis dei grāz regi
 tur: sic vsq³ i finem p̄ eādēz gratiaz
 gub. **H**ugo. **E**t voce olequēf s̄b
 neq³ **H**ugo. **I**ugit donec anūciē

brachiū tuū & dñm saluatoreū
filii tuū de q̄ pla. xliij. dñ. brachi
um dñi cui reuela tūē. **L** Gñacōi oī
q̄ v̄tura est vsq̄ in finē seculi.

Cassio Vt religio xp̄iana to
ti? mūdi deuocōe dī
lateē a **L** donec anūciē potēciā tuā

Hugo q̄ potes de iduratis
in p̄tō facere filios
ḡcie a hoc ē maḡ potēcia q̄ vt ait

Aug Magis est iustificāe im
piū q̄ creare celi & fraz
Et iusticiā tuā de? Qua reddis vni

cuiq̄ iuxta **Glo** Et nē putes
opa sua. **Glo** q̄ solus hō e
get grā etiā oñdit p̄ uemisse grāz
v̄bi altissima q̄ fecisti magna lia
v̄ vsq̄ ad ipsos ordines celestes.

Aug viz āgelos sedes dñacō
nes p̄ncipat? ptates q̄s
tu longe mirabili? q̄ cetera opera
creasti. hec ipsa maḡlia v̄ ordines
celestes ē dñt q̄ sūt q̄ iuste viuūt
q̄ leate

Cal Postq̄ grāz crea
viuunt. **Cal** totis atq̄ iusticiā
av̄bi m̄ altissima dixit eē p̄gressaz
v̄ sequentē cū admiracōe subiūgit
Deus q̄s filis tibi i q̄si dicat nullus
qm̄ ex opib? suis cognoscit singu
laris. magnitudo siquidē facti potē
ciam testat?

Hugo **S** cōtra
audōis. **Hugo** genesis
scdō fecit deus hōiez ad ymaginē
et similitudinē suā **Solucio** In natu
raa potēcia nullus filis est deo.

Aug Nō in inferno neq̄ in
tra nec in celo nec in ip̄is
celestibus nec supercelestib? iudi
get de? vt aut melior sit aut potē
tior aut beacior q̄ ipse est sūmum

a q̄ est om̄ **U** Deinde dicit ecclia
ne lonū **U** in ebulacōnib?
posita **L** quātas oñdisti m̄ ebula
cōes q̄ innumerabiles vt me salua
res. multas numerositate & malas
malo p̄nera cōuersus a flagellacō
ne ad me oculis tue mie viuifica
sti me p̄ internā tuam cōsolacōez
& de abyssis terre v̄de negocijs seli
vel de p̄funditate p̄cāitez q̄ mul
tociēs corruī i p̄cāi reduristi me
p̄ p̄nāz v̄l p̄phetica cōtubie loquēs
p̄teritū ponēs p̄ futuro. d. eduxisti
me v̄re **Cassio** Iterum dicitū
duces **Cassio** est vt medici
na eius frequentior iudicetur

Hugo Et mihi sic reducto m̄
tiplicasti magnificētā
tuam conferendo mihi v̄tutes q̄s
qui habent magna operantur
Translatio romana habet. multi
plicasti iusticiam quoniam per di
uersas causas afflictionum mihi
subuenire dignatus es et conuer
sus ad me penitentiē consolat? es
me alloquio sacre scripture

Cal Hoc v̄buiz q̄ paternum
sit debemus aduertē vt
famulos suos q̄uis p̄missa distri
ctione castiget tū tristes p̄manē
nō patit̄ dum scripturarū dūina
rum eos scō alloq̄o cōsolat. **Con**
solatio enim scripturarum amos
cōponit afflictione; releuat & men
tem sanat diuersis languoribus
anxietatibus sauciata **Cu**; dñs fi
delib? suis p̄ cōsolacōnes pias p̄
mia etna p̄miserit v̄le q̄nē ecclā v̄
tatem ei? se p̄fallere confitetur di
cēs **A**z & ego p̄fitor ḡbi. d. sc̄ f

fione laudis Linvasis psal.]
Aug⁹ v. i psalterio qd̄ ē vas
psal. **Hugo** v. l. m
p̄sois ecclesiasticis q̄ sūt vasa psal
morū. Quis at̄ ofitec̄ eccā subiu
git dices [veritate[m] tuam deus.]

Cassi. v. q̄ d̄m̄ p̄missa cōplen
da sunt [psallam tibi
in cytha] **Aug⁹** p̄ cytharā q̄ ē
ra] **Aug⁹** instrum̄tuz cō
cauū. a ab inferiori reddat sonū. in
telligit̄ caro. psallā ergo in morti
ficacōe carnis tibi q̄ es [sais isrl.]

Hugo v. s̄āctificator xp̄iano
rū cōtemplatuz te p̄
fite opantem. **E**xultabunt labia
mea cum cātauero tibi.] v. letis a
hilaris ero i laudādo te. i psalmo
dia. a in oratione mea. **E**t nō tātū
ore laudabo te. s. [a anīa mea.] lau
dabit. **I**uxta illud ap̄t̄i. v. ad ehoz.
xij. psallā spū. psallā mēte. a
abbidit. quā redemisti. p̄cio sangui
nis tui. **A**lter mistice. **E**xultabunt
labia mea. **I**nteriora v̄z intellectus
a affectus. **L**ei cātauero tibi.] i eccā
de q̄b̄ labijs dicit psal. alio loco
diffusa est gratia in labijs tuis.

Cassi. **R**ave hoc spūaliter itel
ligēs adiecit. **L**a anima
mea. **Q**uā redemisti. **I**pa ḡ gaudz
in labijs interi⁹ q̄b̄ tacte clamat
ad d̄m̄. **N**ec solum confitebor h̄i
anima mea. **S**ed a lingua mea
tota die.] v. assidue [meditabit iu
sticiā] **Rico** v. ex meditacōne
tuā.] **Rico** cordis ofitebit iu
sticiā tuā. cū confusa reueriti fue
rit q̄ q̄eunt.] **Hugo** v̄z demōes
mala m̄.] **Hugo** q̄ tūc cōfū

dunt̄ cū h̄o incipit facere p̄m̄az. **E**t
reuerent̄ v̄ timēt. cū fortit̄ p̄seuerat
et sup̄at tēptacōes eoz. **V**el ana
gogi. **Col.** que ē mistica locucō
ce. **Col.** de sup̄nis p̄t̄ id̄e v̄erfi
culis expo. **Cassi.** **L**ingua sua;
m̄. v̄t̄ v̄z. **Cassi.** dicat et̄nalit̄
meditaturā eē iusticiā dei v̄ corpis
sb̄am. q̄ tūc plenissime laudes d̄m̄
meditabit̄ q̄n̄ regnuz ei⁹ in illa re
surrectōe mortuoz p̄cepit. **L**ei ofi
fia iueriti fuerit q̄ q̄rūt mala m̄.]
Qdytiq̄ plenissime tunc fiet. q̄n̄ a
dexteris iusti et a sinistris ip̄ij fue
rint collocati. **T**ūc ḡ secure exulta
cōis tps̄ ē s̄c̄s. q̄n̄ iā locū d̄n̄acōis
ip̄ij nō habebūt. a letabunt̄ iusti
cū maloz oim̄ t̄m̄n̄ aduenerit. a
h̄o d̄ns sine fine cesset in q̄ xp̄ia
noz p̄manet̄ in defecta peticio.

Col. **C**ū totus hic ps̄ gr̄az d̄m̄
q̄ ḡtis dat̄ sum̄a it̄cōne
cōmēdet. humilit̄ dep̄cemur eū vt
gr̄a ip̄s̄ sic nos sp̄ p̄ueniat a seq̄
tur. q̄n̄ ea sp̄ meditemur in cor
de atq̄ cōpleam⁹ in ope. q̄ b̄n̄pla
cita fue sūt volūtati. **C**ui ē honor et
gloria in secula seculoz. **A**m̄.

Psalm⁹ lxxi.

Deus iudiciū
Titulus in salomōne
Mi. dicit̄ hebrei mo
d̄m̄. d̄m̄ a aliq̄ expo
sitores n̄i. q̄ d̄d̄ fecit h̄uc psalmū
orās p̄ filio suo salomōe vt regnū
sb̄ manu sua p̄rosperaretur i iusti